

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 27

(Prot. Nr. 57, 2.§)

2023. gada 21. novembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

lietā Nr. KL\2.2-4.1\23\11

“Par SIA “Centrālā laboratorija” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār SIA “NMS Laboratorija””

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	2
I Apvienošanās dalībnieki	2
1. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “CENTRĀLĀ LABORATORIJA”	2
2. NMS Laboratorija SIA.....	2
II Apvienošanās veids	2
III Administratīvais process iestādē	3
IV apvienošanās rezultātā ietekmētie tirgi	4
V Bankrotējoša uzņēmuma aizsardzība	5
3. Finansiālās grūtības.....	5
4. Alternatīva iegāde	11
5. Iespējamība, ka aktīvi pametīs tirgu	11
VI Horizontāli ietekmētie tirgi	13
6. Konkrētā tirgus definēšana	13
7. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus	14
7.1. Preces tirgus noteikšana	14
7.2. Ģeogrāfiskā tirgus noteikšana	16
7.3. Vispārējais laboratorisko pakalpojumu tirgus raksturojums.....	18
7.4. Horizontālās apvienošanās izvērtēšanas vispārīgie apsvērumi	21

7.5. Nekoordinēta ietekme	22
7.6. Koordinēta ietekme	39
VII Vertikāli ietekmētie tirgi.....	42
8. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus.....	43
8.1. Preces tirgus noteikšana	43
8.2. Ģeogrāfiskā tirgus noteikšana	44
8.3. Tirgus izvērtējums.....	45
9. Laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus	47
VIII Potenciālie apvienošanās ieguvumi.....	48

IEVADS

- 1 Konkurences padomē (turpmāk – KP) 26.06.2023. saņemts Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "CENTRĀLĀ LABORATORIJA" apvienošanās ziņojums (turpmāk – Ziņojums) par izšķirošas ietekmes iegūšanu pār NMS Laboratorija SIA.
- 2 Apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15. panta otrajā daļā noteikto sliekšni 30 000 000 EUR, kā arī vairāk nekā diviem no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums nav bijis mazāks par 1 500 000 EUR katram. Līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.

I APVIENOŠANĀS DALĪBNIKI

1. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "CENTRĀLĀ LABORATORIJA"

- 3 Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "CENTRĀLĀ LABORATORIJA" (turpmāk – CL, arī Iesniedzējs) ir Latvijas Republikā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003210801, juridiskā adrese ir Šarlotes iela 1B, Rīga, LV-1001, Latvija. CL darbība ir saistīta ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu, un tā veic visu veidu medicīniskās analīzes.
- 4 Holdingkompānijai AS "Repharm" pieder 100 % CL kapitāldaļu. AS "Repharm" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta akciju sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40103195532, tās juridiskā adrese ir Mūkusalas iela 41B, Rīga, LV-1004, Latvija.
- 5 Holdingkompānijai AS "AB CITY" pieder 100 % AS "Repharm" kapitāldaļu. AS "AB CITY" ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr. 40203174414, tās juridiskā adrese ir Ganību dambis 24D, Rīga, Latvija.

2. NMS Laboratorija SIA

- 6 NMS Laboratorija SIA (turpmāk – NMS) ir Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003269835, tās juridiskā adrese ir Biķernieku iela 25A, Rīga, LV-1039, Latvija. NMS nodarbojas ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu.
- 7 NMS 100 % kapitāldaļas pieder SIA "Contract Pharma", kas nodarbojas ar starpniecību darbībā ar nekustamo īpašumu, sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanu un pārvaldīšanu.

II APVIENOŠANĀS VEIDS

- 8 15.12.2022. SIA "Contract Pharma" kā pārdevējs un CL kā pircējs ir noslēguši kapitāla daļu pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru CL iegūs 100 % NMS kapitāla daļas. Pēc apvienošanās NMS tiks pilnībā iekļauta un pievienota CL.
- 9 Atbilstoši KL 15. panta pirmās daļas 2. punktam tirgus dalībnieku apvienošanās ir viena tirgus

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

dalībnieka pievienošanās citam tirgus dalībniekam (pievienošanās). Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās atbilst KL 15. panta pirmās daļas 2. punktā norādītajam veidam – pievienošanās.

III ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ

- 10 KP 26.06.2023. saņemts CL Ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos, CL iegūstot vienpersonisku izšķirošu ietekmi pār NMS. Ziņojums atbilda Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr. 800 “Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi Nr. 800) prasībām, tādējādi atbilstoši Noteikumu Nr. 800 4. punktam Ziņojuma saņemšanas diena KP ir 26.06.2023., kad arī uzsākta apvienošanās lietas Nr. KL\2.2-4.1\23\11 “*Par SIA “Centrālā laboratorija” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār SIA “NMS Laboratorija”*” (turpmāk – Lieta) izpēti.
- 11 Pamatojoties uz KL 16. panta pirmo daļu, ar KP 20.07.2023. lēmumu nolemts uzsākt papildu izpēti Lietā.
- 12 KP 01.09.2023. saņēma no apvienošanās dalībniekiem informāciju par (*). Noteikumu Nr. 800 6. punkts paredz: “*Vienu vai vairākus tādus darījumus, kas divu gadu laikā notiek starp tiem pašiem tirgus dalībniekiem un kuru rezultātā viens tirgus dalībnieks iegūst divu vai vairāku citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot, uzskata par vienu apvienošanos, kas rodas dienā, kad notiek pēdējais darījums.*” Ņemot vērā, ka 01.09.2023. vēstulē sniegta informācija par darījumu, kas noticis starp tiem pašiem tirgus dalībniekiem divu gadu laikā, šis darījums uzskatāms par vienu apvienošanos un vērtēts kopā ar Ziņojumā sniegto darījumu.
- 13 Atbilstoši KL 1. panta devītajam punktam “tirgus dalībnieks – jebkura persona (arī ārvalsts persona), kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība ietekmē vai var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku”. Attiecīgi KL norādītā tirgus dalībnieka definīcija paredz, ka arī katra filiāle, katrs meitas uzņēmums, uzskatāms par tirgus dalībnieku. Ņemot vērā minēto, uzskatāms, ka CL divu gadu laikā ieguva divu vai vairāku citu tirgus dalībnieku (filiāļu) aktīvus. Analoga pieeja ir arī Eiropas Komisijai (turpmāk – EK), pamatojoties uz Padomes 20.01.2004. Regulas Nr. 139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (turpmāk – Apvienošanās Regula)¹ 5. panta otrajai daļai un Preambulas 20. punktam. EK jurisdikcijas paziņojumā par apvienošanos 49. punktā skaidrots šāda regulējuma mērķis, kas ir nodrošināt, lai tās pašas personas nesadalītu darījumu aktīvu pārdošanas sērijā laika periodā, lai izvairītos no kompetences, ko EK piešķir Apvienošanās regula.²³
- 14 CL 20.10.2023. viedoklī par KP konstatētajiem faktiem (turpmāk - Vēstule) norāda, ka Noteikumu Nr. 800 6. punkts neattiecas uz konkrēto Apvienošanās darījumu, jo paredz, ka vienotu darījumu veido divu gadu laikā starp tiem pašiem tirgus dalībniekiem notikuši darījumi, un kuru rezultātā viens tirgus dalībnieks iegūst divu vai vairāku citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot. Konkrētajā gadījumā CL iegūst tikai NMS aktīvus, nevis divu vai vairāku citu tirgus dalībnieku aktīvus.

¹ Padomes 20.01.2004. Regula Nr. 139/2004, Par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0139>.

² EK konsolidētais jurisdikcijas paziņojums saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 39/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju 49. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC0416\(08\)/](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008XC0416(08)/). Skat. arī Vispārējās tiesas 23.02.2006. lēmums lietā [T-282/02, Cementobouw Handel](#), 118. punkts.

³ Skat. KP 23.11.2017. lēmums Nr. 25 Par AS „VIRŠI-A”, SIA “Viršu nekustamie īpašumi” un SIA “Latvijas nacionālā naftas kompānija” apvienošanos; KP 12.09.2019. lēmums Nr. 21 "Par SIA “Petrol Property” un AS “VIADA Baltija” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār atsevišķiem SIA “Baltijas Degviel” aktīviem”.

- 15 Tomēr KP skaidro, ka Noteikumu Nr. 800 6. punkts tulkojams sistēmiski⁴. Attiecīgi, ņemot vērā gan KL regulējumu un Noteikumos Nr. 800 norādīto informāciju, ir secināms, ka konkrētās normas mērķis ir izvairīties no situācijas, kad tirgus dalībnieki sadala darījumu vairākās daļās, tādējādi izvairoties no pienākuma apvienošanās vai tās daļu paziņot KP. Tulkojot normu tikai gramatiski un tādējādi šauri, tā zaudē jēgu, jo praksē nevar veidoties situācija, kad darījums notiek starp vieniem un tiem pašiem tirgus dalībniekiem, bet ieguvējs iegūst divu vai vairāku tirgus dalībnieku aktīvus. Situācijas, kad mērķsabiedrībai ir meitas uzņēmumi, jau risina Noteikumu Nr. 800 19.2 vai 26.2. apakšpunkts gan saīsināta, gan pilna ziņojuma gadījumos. Sistēmiskā tulkošanas metode paredz arī tiesību normas aplūkošanu kontekstā ar citām tiesību normām konkrētajā nozarē, t. sk. starptautiskajām tiesību normām⁵, ko KP jau skaidrojusi šī lēmuma 13. rindkopā.
- 16 Lietas izpētē KP ieguva informāciju no laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu un veselības aprūpes pakalpojumu tirgus dalībniekiem, Nacionālā veselības dienesta (turpmāk arī – NVD) un Veselības ministrijas.
- 17 KP 03.10.2023. nosūtīja CL vēstuli “Paziņojums par lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu Lietā”.
- 18 KP 20.10.2023. saņēma CL Vēstuli par viedokli attiecībā uz KP konstatētajiem faktiem, vienlaikus CL norādīja informāciju par izmaiņām apvienošanās darījumā. Vērtējot Vēstulē ietvertu informāciju, KP secināja, ka tajā iekļauti papildu apstākļi un fakti, kas nebija sniegti 26.06.2023. CL iesniegtajā Ziņojumā. Noteikumu Nr. 800 5. punkts paredz: *“Iesniedzējs nekavējoties informē padomi par apstākļu vai faktu izmaiņām, kas kļūst zināmas pēc ziņojuma iesniegšanas. Ja attiecīgās izmaiņas var ietekmēt apvienošanās izvērtēšanu, padome var noteikt, ka ziņojuma saņemšanas diena ir diena, kad padomē saņemta pilnīga informācija par attiecīgajām izmaiņām, un piecu darbdienu laikā rakstiski informē par to iesniedzēju.”* Ņemot vērā minētās paziņotās faktu un apstākļu izmaiņas, pamatojoties uz Noteikumu Nr. 800 5. punktu, KP noteica, ka ziņojuma saņemšanas diena ir 20.10.2023.
- 19 Turpmākajā lietas izpētē ar mērķi pārbaudīt papildus iesniegtos apstākļus un faktus KP ieguva papildu informāciju no apvienošanās dalībniekiem un laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas tirgus dalībniekiem, kā arī realizēja tikšanās: 06.11.2023. ar CL, 16.11.2023. ar Nacionālo veselības dienestu un Veselības aprūpes darba devēju asociāciju un 17.11.2023 ar Veselības ministriju.

IV APVIENOŠANĀS REZULTĀTĀ IETEKMĒTIE TIRGI

- 20 CL un tās saistītās sabiedrības darbojas gan ar veselības aprūpi saistītās jomās, gan citās ar veselības aprūpi nesaistītās jomās, kā tirgus un sabiedriskās domas izpēte, veco ļaužu un invalīdu sociālā aprūpe, nekustamo īpašumu izīrēšana un pārvaldīšana, uzskaitē, grāmatvedība, audits un revīzijas pakalpojumi, konsultēšana nodokļu jautājumos, celtniecība un remontdarbi, starpniecība darbībā ar nekustamo īpašumu, sauszemes transporta palīgdarbības. Veselības aprūpes jomā darbojošās ar CL saistītās sabiedrības nodarbojas ar zāļu ražošanu, farmaceitisko izstrādājumu (t. sk. zāļu), medicīnas un ortopēdisko preču mazumtirdzniecību un vairumtirdzniecību, ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, kā arī zobārstniecību un CL darbojas laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu jomā.
- 21 NMS, kā tas minēts iepriekš, nodarbojas ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanu, līdz ar to apvienošanās rezultātā notiek horizontāla pārklāšanās laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū.
- 22 Apvienošanās rezultātā tiek ietekmēti arī ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu

⁴ Administratīvā procesa likuma 17. panta pirmās daļa 3) punkts - *Iestāde un tiesa, interpretējot (tulkojot) tiesību normu, lieto šādas interpretācijas pamatmetodes: sistēmisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu saistībā ar citām tiesību normām.*

⁵ E. Melķīsis, *Tiesību normu iztulkošana*, 2. izd. (Rīga: Latvijas Universitāte, 2000.), 35. lpp

vertikāli saistīti tirgi: veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus un laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus.

V BANKROTĒJOŠA UZŅĒMUMA AIZSARDZĪBA

- 23 Iesniedzējs Ziņojumā norādījis, ka, “...*lai gan nebūtu uzskatāms, ka apvienošanās rezultātā pasliktināsies tirgus situācija, citādi problemātiska apvienošanās var tikt atļauta, ja tiek piemērota bankrotējoša uzņēmuma aizsardzība (turpmāk – BUA)*”.
- 24 EK Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu (turpmāk – Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu)⁶ nosaka, ka citādi problemātiska apvienošanās tomēr ir saderīga ar kopējo tirgu, ja viena no apvienošanās pusēm ir bankrotējošs uzņēmums.
- 25 Lai varētu piemērot BUA, kumulatīvi jāizpildās trīs kritērijiem:
- 1) finansiālo grūtību dēļ tuvākajā laikā uzņēmums tiks izstumts no tirgus, ja to nepārņems cits uzņēmums;
 - 2) nav pieejamas alternatīvas iegādes, kas mazāk vērstas pret konkurenci;
 - 3) aktīvi nenovēršami pametīs tirgu, ja nenotiks apvienošanās.
- 26 Iesniedzējam ir laikus jāsniedz būtiska informācija, kas vajadzīga, lai pierādītu, ka konkurences struktūras pasliktināšanos, kas seko pēc apvienošanās, nav izraisījusi apvienošanās⁷. Arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija jeb OECD (angļu valodā - *Organisation for Economic Co-operation and Development*) norāda, ka pierādījuma nasta šādos gadījumos gulstas uz apvienošanās dalībniekiem.⁸
- 27 Iepazīstoties ar Ziņojumu un papildu informāciju, kas sniegta 24.07.2023., 02.10.2023., 27.09.2023., 13.10.2023. vēstulē, kā arī 20.10.2023. sniegtajā viedoklī un veicot arī publiski pieejamās informācijas analīzi, attiecībā uz NMS BUA aspektu, KP secina ka:
- 1) BUA pirmais kritērijs neizpildās, jo ne apvienošanās dalībnieku sniegtie pierādījumi, ne finanšu koeficienti vai bankrota prognozēšanas modeļi neuzrāda tādu NMS finansiālo stāvokli, kas ticami pamatotu, ka tas tuvākajā laikā pamestu tirgu sliktā finansiālā stāvokļa dēļ;
 - 2) otrs BUA kritērijs neizpildās, jo no Ziņojumā un papildus iesniegtās informācijas nevar konstatēt, ka NMS būtu veikusi pietiekošus centienus atrast alternatīvus pircējus, kā arī par Ziņojumā minētajiem centieniem nav iesniegti pierādījumi⁹;
 - 3) BUA trešais kritērijs neizpildās, jo apvienošanās dalībnieki nav pierādījuši, ka tehniskās iekārtas, speciālisti un laboratoriju lokācijas (paraugu ņemšanas punkti) apvienošanās nenotikšanas gadījumā pamestu tirgu.
- 28 Ņemot vērā, ka apvienošanās dalībnieki norādīja uz šiem argumentiem, tad turpmāk ir norādīts izvērstis pamatojums tam, vai BUA kritēriji izpildītos.
- ### 3. Finansiālās grūtības
- 29 EK norāda, ka informāciju par uzņēmuma stāvokli var gūt no tādiem uzņēmuma finanšu rādītājiem kā rentabilitāte, likviditāte un finanšu stabilitāte¹⁰.
- 30 NMS peļņa pēdējos gados ir bijusi svārstīga un piedzīvojusi salīdzinoši lielus kritumus un pieaugumus (skatīt tabulu Nr. 1).

⁶ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu, 89.–90. punkti, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)&from=LV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205(02)&from=LV)

⁷ Turpat, 91. punkts.

⁸ OECD Policy roundtables, The Failing Firm Defence, 2009, p.11. <https://www.oecd.org/daf/competition/45810821.pdf>

⁹ Par pierādījumiem var kalpot, piemēram, savstarpējā korespondence.

¹⁰ OECD Policy roundtables, The Failing Firm Defence, 2009, p.184.

NMS peļņa 2019.–2022. gadā

	2019	2020	2021	2022
NMS peļņa	164 168	-1 475 565	2 701 895	264 465

Avots: NMS gada pārskati, KP apkopojums

- 31 Analizējot peļņas/zaudējuma aprēķinu par šiem gadiem, redzamas neraksturīgi lielas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas 2020. gadā, kad uzņēmums cieta zaudējumus, un pārējos saimnieciskās darbības ieņēmumus 2021. gadā, kad tas guva būtisku peļņu (skatīt Tabulu Nr. 2).

NMS pārējās saimnieciskās darbības izmaksas un ieņēmumi 2019.–2022. gadā

	2019	2020	2021	2022
NMS pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	7847	1 681 093	4727	2944
NMS pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	6849	14 856	1 451 816	22 2048

Avots: NMS gada pārskati, KP apkopojums

- 32 02.08.2023 no Iesniedzēja saņemtas atbildes saistībā ar šīm neraksturīgajām pozīcijām un secināms, ka:
- 1) 2020. gada oktobrī NMS pārvērtēja savu nekustamo īpašumu (*). Starpība starp jauno un iepriekšējo nekustamā īpašuma vērtību tika iekļauta kārtējā gada izmaksās. Tādējādi var secināt, ka gadījumā, ja nekustamā īpašuma pārvērtēšana nebūtu notikusi, uzņēmums šajā gadā darbotos ar peļņu;
 - 2) 2021. gada peļņas un zaudējumu posteņi "Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi" iekļauti ieņēmumi no (*).
- 33 Ziņojumā, analizējot rentabilitātes rādītājus, Iesniedzējs ņēmis vērā uzņēmuma operatīvo peļņu, norādot, ka operatīvā peļņa neņem vērā vienreizējās izmaksas un ienākumus, skatoties tikai uz pamatdarbības ienākumiem un izmaksām, sniedzot labāku priekšstatu par uzņēmuma ieņēmumiem no pamatdarbības. NMS gadījumā operatīvā peļņa neņem vērā 2020. gadā veikto nekustamā īpašuma pārvērtēšanu un 2021. gadā veikto (*).
- 34 Pilnīgākam finanšu stāvokļa novērtējumam KP veica rentabilitātes rādītāju aprēķinus, ņemot vērā gan gada pārskatā norādīto, gan ziņojumā norādīto operatīvo peļņu (skatīt tabulas Nr. 3 un Nr. 4).

NMS rentabilitāte pēc gada pārskata 2019.–2022. gadā

	2019	2020	2021	2022
Bruto rentabilitāte	9.31 %	11.58 %	20.57 %	10.06 %
Peļņas rentabilitāte NMS	3.52 %	-31.46 %	33.64 %	4.67 %
Pašu kapitāla rentabilitāte NMS	7.67 %	-215.86 %	79.81 %	7.25 %
Aktīvu rentabilitāte NMS	5.40 %	-74.47 %	57.36 %	5.30 %

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

NMS rentabilitāte pēc operatīvās peļņas 2019.–2022. gadā

	2019	2020	2021	2022
Bruto rentabilitāte	9.31 %	11.58 %	20.57 %	10.06 %
Peļņas rentabilitāte NMS	3.52 %	4.38 %	15.56 %	4.67 %
Pašu kapitāla rentabilitāte NMS	7.67 %	30.07 %	36.92 %	7.25 %
Aktīvu rentabilitāte NMS	5.40 %	10.37 %	26.54 %	5.30 %

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

- 35 Rentabilitātes rādītājiem nav noteikta indikatora, tomēr jo augstāks šis rādītājs, jo augstāka uzņēmuma spēja ģenerēt peļņu un attiecīgi nodrošināt uzņēmuma stabilu darbību. No veiktās analīzes var redzēt, ka, vērtējot gada pārskatā norādīto peļņu, laika posmā no 2019. līdz 2022. gadam NMS ir nodrošinājusi stabilus rentabilitātes rādītājus, izņemot 2020. gadu, kad tā strādāja ar zaudējumiem, kas gan ir saistīti ar nekustamā īpašuma pārvērtēšanu. Savukārt, vērtējot pēc operatīvās peļņas, uzņēmums uzrāda vēl stabilākus rezultātus. Var secināt, ka uzņēmums darbojas rentabli, nodrošinot peļņu gan no ieguldītā pašu kapitāla, gan aktīviem.
- 36 Likviditātes rādītāji (skatīt Tabulu Nr. 5) pēdējos četros gados NMS ir pieauguši, 2022. gadā sasniedzot attiecīgi 2.88 un 2.75, kas norāda, ka NMS ar saviem aktīviem ir spējīgs nosegt īstermiņa kredītus vairāk nekā divas reizes. Šādi rādītāji drīzāk norāda uz līdzekļu neracionālu izmantošanu un iespēju paplašināt saimniecisko aktivitāti, nevis uz finansiālām grūtībām.

NMS likviditāte 2019.–2022. gadā

	2019	2020	2021	2022
Kopējā likviditāte NMS	0.58	0.67	2.72	2.88
Absolūtā likviditāte NMS	0.41	0.50	2.49	2.75

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

- 37 Attiecībā uz finanšu stabilitāti var secināt, ka uzņēmuma finansiālās atkarības koeficients, saistību īpatsvars bilancē, atbilst vispārpieņemtajam normālam līmenim zem 0.4, kas norāda, ka uzņēmums nav atkarīgs no aizņemtajiem līdzekļiem, līdz ar to arī lieliem procentu maksājumiem. Tāpat arī uzņēmuma autonomijas koeficients jeb saistību kopsomma pret pašu kapitālu atbilst vispārpieņemtajai normai zem 0.7, kas norāda, ka uzņēmums ir finansiāli stabils.

NMS finanšu stabilitāte 2019.–2022. gadā

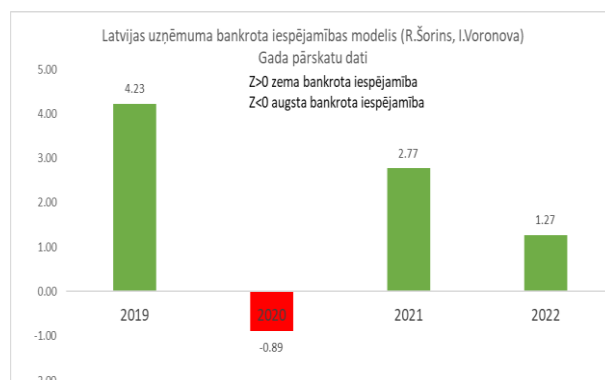
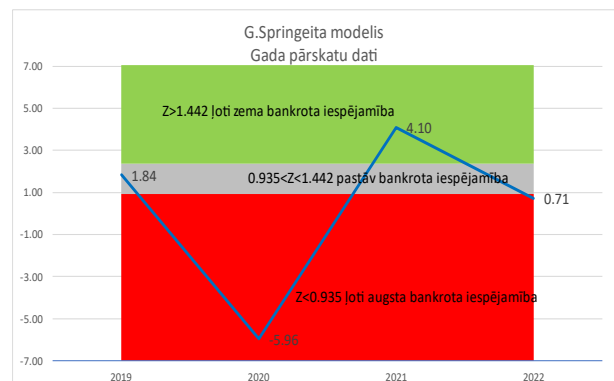
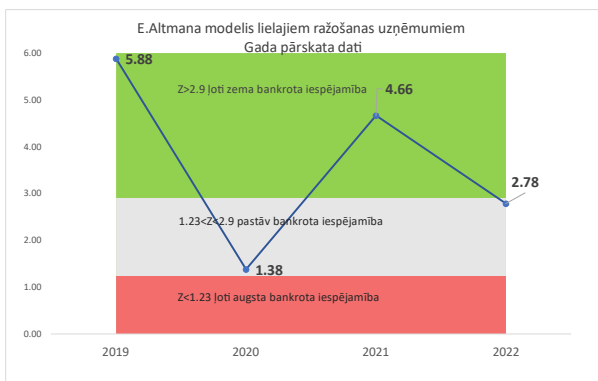
	2019	2020	2021	2022
Saistību īpatsvars bilancē NMS	0.30	0.66	0.28	0.27
Īstermiņu saistību īpatsvars bilancē NMS	0.26	0.55	0.28	0.27
Saistības pret pašu kapitālu NMS	0.42	1.90	0.39	0.37

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

- 38 Ziņojumā veikta NMS bankrota iespējamības analīze, pielietojot vairākus bankrota iespējamības modeļus un aprēķinus veicot par laika posmu no 2016. līdz 2019. gadam, pamatojot šo izvēli ar faktu, ka, Covid-19 testēšanas rezultātā, 2020. un 2021. gadā, ievērojami

uzlabojās tirgus dalībnieku finanšu situācija, un tādējādi, Iesniedzēja ieskatā, šie abi gadi nav indikatīvi izmantojami pašreizējas situācijas objektīvam novērtējumam.

- 39 EK savā praksē ir vērtējusi, vai pieeja BUA vērtēšanai nav jāmīkstina ekonomiskās krīzes periodos, par kuru var uzskatīt arī Covid-19 pandēmijas periodu, tomēr atzīst, ka esošais regulējums jau savā būtībā ietver novērtējumu strauji mainīgos tirgus apstākļos¹¹. Konkrētajā gadījumā papildus jāņem vērā, ka Covid-19 pandēmijas ekonomiskās sekas ietekmēja atsevišķas tautsaimniecības nozares, turklāt laboratorijas izmeklējumu pakalpojumu pieprasījums šajā periodā pieauga atšķirībā no tūrisma, ēdināšanas un citām pakalpojumu nozarēm.
- 40 Tādējādi KP konstatē, ka nav pamatoti vērtēt NMS bankrota iespējamību par laika periodu no 2016. līdz 2019. gadam, jo nav pamata Iesniedzēja apgalvojumam, ka 2020. un 2021. gads nav indikatīvi izmantojams un bankrota iespējamības analīzē ir jāizmanto tikai pēdējo gadu dati.
- 41 Veicot bankrota iespējamības analīzi, izmantojot Altmaņa modeli un divas tā variācijas, KP izveidoja NMS bankrota iespējamības modeļus, izmantojot gan NMS gada pārskata datus, gan Ziņojumā norādītos operatīvās peļņas datus.
- 42 Bankrota iespējamības modelis uzrāda, ka pārsvārā bankrota iespējamības līmenis ir zems, izņemot 2020. gadu, kad uzņēmums strādāja ar zaudējumiem, viens modelis uzrāda ļoti augstu bankrota iespējamību, tomēr jāņem vērā, ka šie zaudējumi saistīti ar uzņēmuma nekustamā īpašuma pārvērtēšanu, ne tā tiešo uzņēmējdarbību. Tāpat bankrota iespējamība palielinājusies 2022. gadā, kur katrs no trim modeļiem uzrāda dažādu bankrota iespējamību, turklāt zemu bankrota iespējamību uzrāda modelis, kas veidots piemērojoties Latvijas finanšu pārskatu kārtībai.

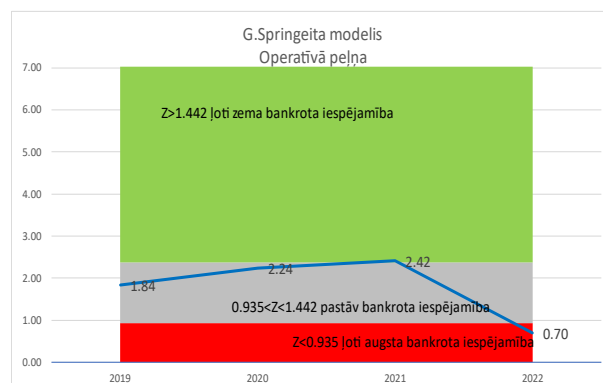
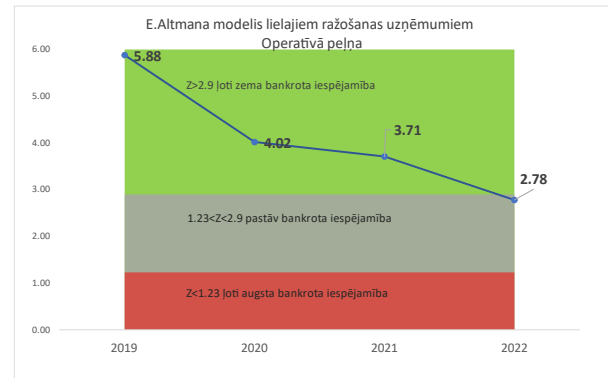
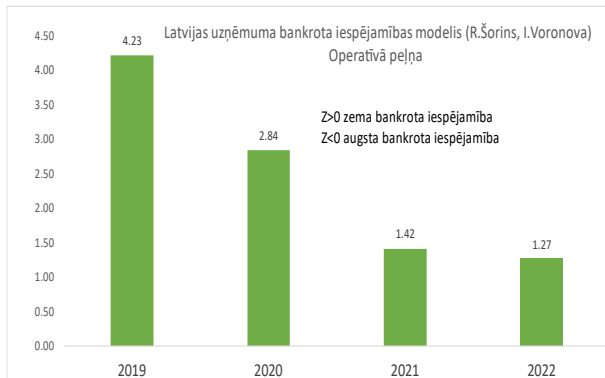

1. attēls. Bankrota iespējamības modelis izmantojot gada pārskatu datus

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

¹¹ Lindsay, A., & Berridge, A. (2017). *The EU merger regulation: Substantive issues*. London: Sweet & Maxwell, p.551

- 43 Modeļi, kas veidoti, izmantojot operatīvās peļņas datus, uzrāda vēl mazāku bankrota iespējamību. Latvijā izstrādātais modelis visos gados uzrāda zemu bankrota iespējamību. Tāpat arī Altmana modelis uzrāda ļoti zemu bankrota iespējamību. Augstu bankrota iespējamību uzrāda vienīgi G. Springeita modelis 2022. gadā, kas gan ir tuvu robežai, kad bankrota iespējamība pastāv.

2. attēls. Bankrota iespējamības modelis izmantojot operatīvās peļņas datus

Avots: NMS gada pārskati, KP aprēķini

- 44 Pirmais no kritērijiem pieprasa, lai iesniedzējs demonstrē, ka bankrotējošā uzņēmuma bizness vairs nav dzīvotspējīgs tādā veidā, kā pašlaik tas tiek organizēts¹², un nav pieejamas tādas alternatīvas kā restrukturizācija, aizņemšanās vai tiesiskās aizsardzības process, līdz tiks normalizēts uzņēmuma finansiālais stāvoklis¹³, kā arī ne uzņēmuma kapitāldaļu turētāji, ne arī kādi citi investori nav gatavi veikt ieguldījumus, lai uzņēmums turpinātu darbību tirgū.
- 45 NMS savā 27.09.2023. vēstulē informē, ka nav saņēmis un turpina nesaņemt samaksu no valsts par sniegtajiem laboratoriskajiem pakalpojumiem apjomā, kas pārsniedz piešķirto kvotu. Nesaņemtā samaksa norādīta vēstulē pievienotajai vēstulei Finanšu ministrijai, Veselības ministrijai un NVD un ir norādīta Tabulā Nr. 7

¹² Gore, D., Lewis, S., Lofaro, A., & Dethmers, F. (2013). *The Economic Assessment of Mergers under European Competition Law*, Cambridge: Cambridge University Press, p.311

¹³ Lindsay, A., & Berridge, A. (2012). *The EU merger regulation: Substantive issues*. London: Sweet & Maxwell, p.538

Nesaņemtā samaksa par sniegtajiem laboratoriskajiem pakalpojumiem 2019.–2023. gadā

2019. gadā	119 933 EUR
2022. gadā	125 207 EUR
2023. gadā	176 000 EUR

Avots: NMS vēstule

- 46 KP norāda, ka, vērtējot BUA, tiek ņemta vērā NMS 2019. gada un 2022. gada pārskatu informācija, kuru peļņas/zaudējumu aprēķinā iepriekš norādītajām summām vajadzētu būt iekļautām. Tāpat Veselības ministrijas informatīvajā ziņojumā par priekšlikumiem laboratorijas pakalpojumu finansiālās pieejamības uzlabošanai (turpmāk – VM informatīvais ziņojums) norādīts priekšlikums segt laboratorisko izmeklējumu deficītu par 2022. un 2023. gadu, 2023. gadā no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”.¹⁴
- 47 20.10.2023. KP saņēma apvienošanās dalībnieku Vēstuli, kurā citu starpā apskatīts arī BUA. Vēstules 237. punktā Iesniedzējs norāda, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū tāpat kā veselības aprūpes nozarē kopumā par uzņēmuma dzīvotspēju neliecina vienīgi finanšu rādītāji, bet arī norises darba tirgū un nozarē. KP no VM informatīvajā ziņojuma 4. tabulā norādītās informācija secina, ka laboratorijas pakalpojumu valsts apmaksāto līgumu summa pēdējos gados pieaug, kas liecina, ka tirgus attīstās un ir perspektīvs. Tabulā norādītie dati liecina, ka valsts apmaksātās laboratoriskās izmaksas pieaugušas no 30 milj. EUR 2018. gadā līdz 53 milj. EUR 2022. gadā. Turklāt arī 2023. gada pirmajā pusgadā izmaksas ir 27 milj. EUR, kas liecina, ka 2023. gadā tās sasniegs un iespējams pārsniegs 2022. gada rādījumus. Tādējādi valsts apmaksāto pakalpojumu izmaksu pieaugumu nevar izskaidrot tikai ar Covid-19 faktoru (skatīt 3. attēlu).

Periods (viensgads)	Valsts izmaksas atbilstoši VIS	Izmaksas uz pacientu, EUR
2018	30 261 240	30.96
2019	36 811 978	36.44
2020	36 294 203	39.95
2021	46 459 996	50.03
2022	53 006 798	54.41
2023.gada 6 mēneši	27 830 147	43.84

3. attēls. Laboratorijas pakalpojumu valsts apmaksāto pakalpojumu summa

Avots: VM informatīvais ziņojums, KP apkopojums

- 48 Vēstules 7.1.3. sadaļā Iesniedzējs sniedz viedokli, kāpēc uzņēmums vairs nav dzīvotspējīgs tādā veidā, kā pašlaik tas tiek organizēts un nav pieejamas tādas alternatīvas kā restrukturizācija, aizņemšanās vai tiesiskās aizsardzības process.
- 49 Vēstulē norādīts, ka, optimizējot darbību, tika pārdota (*), kas uzlaboja uzņēmuma stāvokli, tomēr ilgtermiņa finanšu situācijas uzlabošanai nepieciešama modernizācija un automatizācija, kam trūkst finanšu līdzekļu. Uzņēmums periodā no 2019. līdz 2022. gadam darbojies ar peļņu. No ziņojuma var secināt, ka periodā no 2019. līdz 2022. gadam NMS darbojies ar peļņu, kā norādīts Tabulā Nr. 8.

¹⁴ VM informatīvais ziņojums, pieejams https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/6de6c660-bf28-40b4-8fb8-e950014608f2

NMS peļņa 2019.–2022. gadā

2019	2020	2021	2022
164 168	-1 475 565 ¹⁵ (205 528)	2 701 895	264 465

Avots: Ziņojums, KP aprēķini

50 Tādējādi pēdējo četrus gadus laikā NMS guvis peļņu 3.33 milj. EUR, savukārt iekārtās atbilstoši ziņojumā iesniegtai informācijai ieguldīts (*) milj. EUR. (*)

51 No iepriekš minētā var secināt, ka BUA pirmais kritērijs neizpildītos. Gan finanšu koeficienti, gan bankrota prognozēšanas modeļi, gan uzņēmuma uzvedība neuzrāda tādu NMS finansiālo stāvokli, kas ticami pamatotu, ka tas tuvākajā laikā pamestu tirgu sliktā finansiālā stāvokļa dēļ.

4. Alternatīva iegāde

52 Lai izpildītos otrs BUA kritērijs, Iesniedzējam ir jāsniedz pārliecinoši pierādījumi par centieniem atrast alternatīvu pircēju un ka nepastāv alternatīva iegāde, kas būtu mazāk vērsta pret konkurenci nekā paziņotā apvienošana¹⁶.

53 Ziņojumā norādīti šādi faktori, kas ietekmē potenciālo pircēju un investoru interesi par šo tirgu:

- 1) tirgus ir valsts regulēts, un tas uzskatāms par galveno barjeru ienākšanai tirgū;
- 2) amatpersonas apsūdz laboratorijas negodīgā darbībā Covid-19 laikā, kas būtiski samazina laboratorisko pakalpojumu tirgus stabilitāti un ieguldījumu atdevi;
- 3) tirgus tendences paredz konsolidēšanos un vienu laboratoriju uz miljonus iedzīvotājiem.

54 (*).

55 KP konstatē, ka ziņojumā izteikti tikai apgalvojumi par alternatīvo pircēju meklējumiem, bet nav sniegti pierādījumi, kā, piemēram, potenciālo pircēju uzskaitījums, savstarpējā korespondence, periods, kad notika minētās sarunas.

56 Ņemot vērā minēto, arī otrs BUA kritērijs neizpildītos, jo no Ziņojumā minētā nevar konstatēt NMS pienācīgus centienus atrast alternatīvus pircējus, sniegta informācija tikai par viena potenciāla pircēja viedokļa apzināšanu, kā arī par Ziņojumā minētajiem centieniem nav iesniegti pārliecinoši pierādījumi.

5. Iespējamība, ka aktīvi pametīs tirgu

57 Lai izpildītos trešais Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu norādītais kritērijs saistībā ar BUA, ir jāgūst pārliecība, ka uzņēmuma un tā aktīvu finansiālais stāvoklis ir tāds, ka neviens neizteiks vēlmi pārņemt šos aktīvus, un apvienošanās ar konkurentu ir vienīgais risinājums, lai aktīvi turpinātu darboties tirgū.

58 Ziņojumā identificēti vairāki aktīvi, kuri ir svarīgi uzņēmuma operācijām:

- 1) tehniskās iekārtas;
- 2) cilvēkresursi;
- 3) nekustamais īpašums;
- 4) laboratoriju un analīžu pieņemšanas punktu lokācijas;
- 5) NMS zīmols.

¹⁵ Zaudējumi 2020. gadā saistīti ar nekustamā īpašuma pārvērtēšanu no (*) tie nav reāli biznesa darbības zaudējumi

¹⁶ Pamatnostādnēs par horizontālo apvienošanu, 90. paragrāfs, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)&from=LV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004XC0205(02)&from=LV)

Tehniskās iekārtas

- 59 Ziņojumā norādīts, ka laboratorisko iekārtu sekundārais tirgus ir mazs un, ņemot vērā tehnoloģisko progresu un uzturēšanas maksas, laboratorijas dod priekšroku jaunām ierīcēm. Tāpat arī konstatēts, ka Latvijā ir tikai dažas laboratorijas, kuras būtu potenciāli pietiekami lielas un ar pietiekamu finanšu rocību, lai spētu iegādāties visas NMS iekārtas. Tā kā šīs laboratorijas dod priekšroku jaunu iekārtu iegādei, tad NMS lietotās iekārtas varētu iegādāties daļēji kāda no mazajām laboratorijām un pārsvarā lielākā daļa no iekārtām pamestu tirgu.
- 60 No Ziņojuma 16. tabulas var secināt, ka NMS ir veikusi ieguldījumus iekārtās tieši pēdējos trijos gados. Var secināt, ka tirgū nonāktu mazlietotas iekārtas, kuru cena būtu būtiski zemāka par jaunu iekārtu cenu, līdz ar to KP secina, ka Ziņojumā izteiktajiem apgalvojumiem nav sniegti pamatoti pierādījumi.

Tabula Nr. 9

NMS un CL ieguldījumi iekārtās 2016.–2022. gadā

Iegādātās tehn. Iekārtas	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Kopā
NMS, eiro	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
CL, eiro	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

Avots: Ziņojums

- 61 Vēstules 7.1.1. sadaļā Iesniedzējs secina, ka NMS iekārtas ir vecākas par CL iekārtām, kā arī NMS iekārtu apkopei un uzturēšanai tērē vairāk nekā desmit reizi mazāk līdzekļu nekā CL.
- 62 KP norāda, ka, vērtējot uzņēmuma ieguldījumu pamatlīdzekļos, jāņem vērā uzņēmuma klientu skaits un iespējas atpelnīt pamatlīdzekļos ieguldītos resursus. Salīdzinot Vēstules 93. punktā iekļauto informāciju par CL un NMS apkalpoto pacientu skaitu, var secināt, ka NMS apkalpo vidēji (*) no tā pacientu skaita, ko apkalpo CL (skatīt Tabulu Nr. 10)

Tabula Nr. 10

NMS un CL pacientu skaita salīdzinājums

	CL		NMS		NMS/CL	
	Pacientu skaits	Apgrozījums	Pacientu skaits	Apgrozījums	Pacientu skaits % (*)	Apgrozījums % (*)
2022. gada augusts	(*)	(*)	(*)	(*)	[10–20]	[10–20]
2022. gada septembris	(*)	(*)	(*)	(*)	[10–20]	[10–20]
2023. gada augusts	(*)	(*)	(*)	(*)	[10–20]	[10–20]
2023. gada septembris	(*)	(*)	(*)	(*)	[10–20]	[10–20]

Avots: Viedoklis, KP aprēķini

- 63 Savukārt, salīdzinot ieguldījumus iekārtās, var secināt, ka NMS pēdējos piecos gados ir ieguldījis iekārtās (*) (skatīt Tabulu Nr. 9 “NMS un CL ieguldījumi iekārtās 2016.–2022. gads”) no tā apjoma, ko šajā periodā iekārtās ir ieguldījusi CL. Tādējādi var secināt, ka NMS ir ieguldījis vairāk līdzekļu uz vienu pacientu nekā CL.
- 64 KP secina, ka NMS ieguldījumi iekārtās ir līdzīgi ar CL ieguldījumiem.

Speciālisti

- 65 Iesniedzējs norāda, ka veselības aprūpes nozarē ir īpaši akūts speciālistu trūkums. Par to liecina gan Latvijas Republikas Valsts kontroles veiktā revīzija 2019. gadā par cilvēkresursu pieejamību veselība nozarē, gan Veselības ministrijas dati, kas uzrāda, ka 2023. gadā valstī trūka 30 laboratorijas ārstu un no šobrīd 90 sertificētajiem speciālistiem tikai 49 strādā pamatdarbā.
- 66 Iesniedzējs tāpat arī norāda, ka apvienošanās neīstenošanas gadījumā speciālisti varētu pievienoties citiem konkurentiem, vienlaikus arī vēršot uzmanību, ka speciālisti varētu pamest tirgu.
- 67 No Ziņojumā iesniegtās informācijas KP secina, ka Latvijā ir pieprasījums pēc veselības nozares speciālistiem un konkrēti, laboratorijas ārstiem, tādējādi nav pierādīts, ka šis aktīvs pametīs tirgu.

Nekustamais īpašums

- 68 Attiecībā uz NMS piederošo nekustamo īpašumu Rīgā, Biķernieku ielā 25A, Iesniedzējs norāda, ka NMS uzskata, ka pēc nekustamā īpašuma būtu pieprasījums un to būtu iespējams pārdot, bet pārdošanas cena būtu atkarīga no pārdošanai atvēlētā laika.
- 69 Tāpat Iesniedzējs norāda, ka īpašums laboratorisko pakalpojumu sniegšanai, visticamāk, tiktu pārņemts, ja tirgū ienāktu jauns dalībnieks, bet, tā kā neviens investors nav izrādījis vēlmi iegādāties NMS, tad grūti pieņemt, ka šis investors iegādātos tikai nekustamo īpašumu.
- 70 KP secina, ka NMS likvidācijas gadījumā, iespējams, nekustamais īpašums tiek nopirkts, lai to izmantotu citiem mērķiem kā laboratorijas pakalpojumu sniegšana, tomēr, lai izvērtētu šādu hipotētisko variantu, būtu nepieciešami papildu pierādījumi, piemēram, nekustamā īpašuma tirgus novērtējums, lai pamatotu, ka investoriem būtu interese iegādāties šo nekustamo īpašumu citiem mērķiem nekā laboratorijas pakalpojumu sniegšana. Apvienošanās dalībnieki šādus pierādījumus nav snieguši.

Paraugu ņemšanas punkti

- 71 Ziņojumā analizēti iespējamie varianti, kas notiktu ar paraugu ņemšanas punktiem (turpmāk arī – PŅP) gadījumā, ja NMS izietu no tirgus, apkopojot informāciju par NMS PŅP un citu tirgus dalībnieku PŅP ģeogrāfiskajās teritorijās, kurās darbojas NMS. Analizējot informāciju dažādos veidos, Iesniedzējs secina, ka ietekmēto teritoriju loks var būt no viena, Liepas pagasta, līdz vairākiem novadiem, piemēram, Rīgai, Daugavpīlij, Jūrmalai, Dobelei un jau iepriekš minētajai Liepai.
- 72 Iesniedzējs secina, ka daļu no slēgtajiem PŅP iespējams nosegs konkurentu jaunatvērtie punkti, tomēr lielu daļu PŅP, visdrīzāk, pārņems CL, ņemot vērā Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “E.GULBJA LABORATORIJA” (turpmāk – EGL) kūtro attīstību pēdējos gadus, atverot jaunus PŅP klasiskā izpratnē.
- 73 KP no Ziņojumā norādītā secina, ka NMS aktīvi PŅP paliks tirgū, jo teritorijās, kurās tie darbojas, ir pieprasījums pēc PŅP pakalpojumiem.
- 74 No Ziņojumā sniegtās informācijas KP secina, ka nav pierādīts, ka tehniskās iekārtas, speciālisti un laboratoriju lokācijas (paraugu ņemšanas punkti) apvienošanās neīstenošanas gadījumā pametīs tirgu. Līdz ar to var secināt, ka BUA trešais kritērijs neizpildītos.
- 75 Ņemot vērā izvērtējumu, KP secina, ka kopumā BUA kritēriji neizpildītos. Vienlaikus konkrētajā lietā tam nav nozīmes, jo, kā aprakstīts turpmāk, apvienošanās pati par sevi nerada būtiskus riskus konkurencei.

VI HORIZONTĀLI IETEKMĒTIE TIRGI

6. Konkrētā tirgus definēšana

- 76 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu “*konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. KL 1. panta 5. punkts nosaka, ka “konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījumu un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”. Savukārt KL 1. panta 3. punkts nosaka, ka “konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šī tirgus dalībniekiem”.

- 77 Atbilstoši Noteikumu Nr. 800 2. punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir (1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki un (2) ar konkrēto tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.

7. Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus

7.1. Preces tirgus noteikšana

- 78 Ziņojumā ir norādīts, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi nav aizvietojami ar citiem veselības aprūpes pakalpojumiem, līdz ar to ir pamats tos nodalīt atsevišķā preces tirgū¹⁷, ko arī apstiprina KP iepriekšējā prakse.¹⁸
- 79 Gan Ziņojumā, gan citu valstu praksē¹⁹ tiek vērtēta iespējamība tirgu segmentēt sīkāk. Piemēram, to varētu iedalīt pēc laboratorisko izmeklējumu veida (piemēram, rutīnas izmeklējums vai specializētais izmeklējums) vai konkrētas analīzes, pēc pakalpojuma sniedzēja (neatkarīgās un slimnīcās esošās laboratorijas), kā arī pēc maksātāja tipa (valsts apmaksātie izmeklējumi, pacientu apmaksātie izmeklējumi).

Ziņojumā sniegtais vērtējums

- 80 Ziņojumā norādīts, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus teorētiski iespējams iedalīt sīkāk pēc katra konkrētā izmeklējuma vai izmeklējumu veida, taču nav pamata kā atsevišķu konkrētās preces tirgu izdalīt ne konkrētus izmeklējumus, ne izmeklējumu veidus. Tāpat arī norādīts, ka nav pamata tirgu segmentēt atkarībā no pakalpojumu apmaksas veida.²⁰
- 81 Attiecībā uz tirgus segmentēšanu neatkarīgajās un slimnīcās esošajās laboratorijās Ziņojumā tiek norādīts, ka tirgū pastāv konkurence gan starp neatkarīgajām laboratorijām, gan valsts un pašvaldībām piederošo ārstniecības iestāžu laboratorijām.²¹

KP un citu valstu prakse

- 82 KP norādījusi, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu spektrs ir plašs, dažādi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi būtiski atšķiras un var būt neaizstājami gan no pieprasījuma, gan no piedāvājuma puses. Līdz ar to laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus varētu tikt definēts šaurāk, konkrētās preces tirgu nosakot katru laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidu.²²
- 83 Citu valstu praksē apvienošanās izvērtēšanā vērojama atšķirīga pieeja preces tirgus definēšanā. Piemēram, Francijas konkurences iestāde segmentēja laboratoriskos izmeklējumus rutīnas un specializētajos laboratoriskajos izmeklējumos²³, tai pašā laikā nesaskatot nepieciešamību iedalīt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu atkarībā no pakalpojumu sniedzēja

¹⁷ Ziņojums, 21. lp.

¹⁸ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 “Par AS „POLIKLĪNIKA” un SIA „Centrālā laboratorija” apvienošanu”, 3.2.2. daļa. Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/XNXD4GAqdv.pdf.

¹⁹ Skat. šī dokumenta 83. rindkopu.

²⁰ Ziņojums, 22.-23. lp.

²¹ Ziņojums, 29. lp.

²² KP 14.06.2022. lēmums Nr. 10 “Par AS “AB CITY” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār AS “Olainfarm”, 28. rindkopa.

²³ Francijas konkurences iestādes 17.07.2022. lēmums Biogroup/Laborizon Group apvienošanās lietā, 23., 24. rindkopa.

privātajās (neatkarīgajās) un slimnīcās esošajās laboratorijās. Atstājot preces tirgus definīciju atvērtu, Rumānijas konkurences iestāde savā praksē ir secinājusi, ka tirgu var segmentēt arī pēc maksātāja tipa, izdalot atsevišķos tirgos izmeklējumus, ko apmaksā sociālās veselības apdrošināšanas sistēma un izmeklējumus, par kuriem maksā pacients.²⁴

KP vērtējums

- 84 Lai arī no pieprasījuma puses segmentēšanai varētu būt pamats, piemēram, rutīnas izmeklējumus nevarētu aizvietot ar specializētajiem izmeklējumiem un otrādi, tāpat kā maz ticams, ka patērētājs uzskatītu valsts apmaksātu laboratorisko izmeklējumu aizstājamu ar maksas izmeklējumu, no piedāvājuma puses visas laboratorijas nodrošina plašu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu klāstu, ietverot gan rutīnas, gan specializētos izmeklējumus. Pat ja kāda laboratorija konkrēto izmeklējumu neveic tehnoloģisko ierobežojumu dēļ, tā, lai nodrošinātu pakalpojumu pacientam, var sadarboties un faktiski arī sadarbojas ar citām laboratorijām, tā nodrošinot pilnu pakalpojumu klāstu.
- 85 Tāpat arī visas laboratorijas var sniegt maksas vai valsts apmaksātos izmeklējumus, izmantojot vienas un tās pašas iekārtas tiem pašiem pacientiem vienādā apmērā. Minēto iemeslu dēļ nedz segmentācija pēc valsts un pacientu apmaksātajiem izmeklējumiem, nedz atsevišķiem izmeklējumiem vai to veidiem, vērtējot tirgus koncentrāciju, nav nepieciešama un tiks analizēta informācija par visiem laboratoriskajiem izmeklējumiem kopā.
- 86 Attiecībā uz tirgus segmentēšanu pēc pakalpojumu sniedzēja, izdalot atsevišķos tirgos privātās un valstij un pašvaldībām piederošās laboratorijas, secināms, ka tirgū pastāv konkurence starp privātajām laboratorijām un valsts un pašvaldībām piederošo ārstniecības iestāžu laboratorijām. Tomēr, KP ieskatā, šīs laboratorijas nevar uzskatīt par vienlīdzīgiem konkurentiem. Lietā KP ir secinājusi, ka pastāv vairāki faktori, kas ietekmē valsts un pašvaldību piederošo ārstniecības iestāžu laboratoriju spēju konkurēt ar privātajām laboratorijām.
- 87 No vienas puses valsts un pašvaldību laboratoriju darbību ietekmē publisko iepirkumu esošā īstenošanas kārtība no ārstniecības iestāžu puses. No otras puses valsts un pašvaldību laboratorijas var tikt dotētas no valsts puses laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamo iekārtu iegādei, kur privātajām laboratorijām minētie izdevumi jāsedz pašām.
- 88 KP secina, ka valsts un pašvaldību laboratorijas nav tendētas uz laboratorisko analīžu pieņemšanas punktu atvēršanu reģionos, kā arī laboratoriju atvēršanu ārpus savām struktūrvienībām, kur privātās laboratorijas var atvērt savus pieņemšanas punktus “blakus” pacientam.
- 89 Tirgus dalībnieku atbildes uz informācijas pieprasījumiem daļēji apstiprināja, ka visas laboratorijas darbojas vienā tirgū. Daļa tirgus dalībnieku (piemēram, Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca" (turpmāk – BKUS) un SIA “GENERA” (turpmāk – GENERA)) norāda, ka konkurence pastāv starp visām laboratorijām, turpretī EGL par savu konkurentu uzskata vienīgi CL, ņemot vērā tās konkurences spiedienu.²⁵ Kopumā secināms, ka tirgus dalībniekiem par šo jautājumu vienota viedokļa nav, jo daļa tirgus dalībnieku atbildēja, ka savā starpā konkurē tikai privātās laboratorijas (CL, EGL un NMS), daļa atbildēja, ka gan valstij un pašvaldībai piederošās laboratorijas, gan privātās laboratorijas konkurē savā starpā. Vienlaikus Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “VESELĪBAS CENTRS 4” (turpmāk – VC4) norāda, ka konkurence starp privātajām un valstij vai pašvaldībai piederošajām laboratorijām pastāv tikai valsts apmaksāto pakalpojumu segmentā.²⁶

²⁴ Francijas konkurences iestādes 19.12.2022. lēmums Vita Care Flav SRL/Muntenia Medical Competences SA apvienošanās lietā, 30. rindkopa.

²⁵ BKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 02-09-499/2023, GENERA 13.07.2023. vēstule Nr. IZ-660-130723, EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23, u. c.

²⁶ VC4 17.07.2023. vēstule Nr. VC4/B-IzK/5-07/2023.

- 90 Papildus KP Lietā secina, ka valsts un pašvaldību ārstniecības iestādēs esošās laboratorijas funkcionāli ir nepieciešamas ārstniecības procesa nodrošināšanai un vairums gadījumos tā nebūtu uzskatāma par pamatdarbību ar mērķi konkurēt ar privātajām laboratorijām. Šādu secinājumu pastiprina fakts, ka valsts un pašvaldību ārstniecības iestādes nodod laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanu privātajām laboratorijām kā ārpalpojumu. Ir saskatāma tendence, ka ārstniecības iestādes, lai optimizētu budžeta līdzekļu tēriņus, laboratoriskos pakalpojumus pilnībā vai daļā nodod privātajiem pakalpojuma sniedzējiem, tomēr Lietas gaitā KP secina, ka universitāšu slimnīcas un citas lielākās reģionālās slimnīcas, visticamāk, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus turpinās veikt savas struktūras ietvaros un ārpalpojumu sniedzējiem varētu nodot tikai kādus specifiskus izmeklējumus.
- 91 Minētais liek secināt, ka valsts un pašvaldību slimnīcu laboratorijas, visticamāk, izdara lielāku konkurences spiedienu lokālajos tirgos, kurās tās darbojas, bet mazāks konkurences spiediens tām ir visā Latvijas teritorijā kopumā.
- 92 Ņemot vērā iepriekš minēto, konkrētais preces tirgus varētu tikt noteikts laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus kopumā, nesegmentējot to sīkāk, tomēr Lietā tirgus definīcija tiek atstāta atvērta, pieļaujot iespēju, ka tirgu varētu iedalīt un vērtēt šaurākos segmentos, piemēram, rutīnas un specializētajos laboratorisko izmeklējumu pakalpojumos vai pēc maksātāja tipa (valsts apmaksātie un maksas izmeklējumi), vai pēc pakalpojuma posma, atsevišķi nodalot laboratorijas un analīžu pieņemšanas punktus, jo arī šaurākas segmentācijas gadījumā nemainās KP veiktie secinājumi attiecībā uz apvienošanās ietekmi uz konkurenci.

7.2. Ģeogrāfiskā tirgus noteikšana

- 93 Ziņojumā minēts, ka CL un NMS nodrošina laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus visā vai gandrīz visā Latvijas teritorijā atbilstoši NVD dalījumam nodaļās, līdz ar to kā ietekmēto ģeogrāfisko tirgu ir pamatoti noteikt visu Latvijas teritoriju, taču varētu būt pamatoti apvienošanās ietekmi uz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu vērtēt arī katrā pilsētā, ņemot vērā, ka pacienti nav gatavi mērot lielus attālumus analīžu nodošanai.²⁷
- 94 KP praksē ģeogrāfiskais tirgus ir noteikts gan kā nacionāls²⁸, gan kā reģionāls²⁹, ņemot vērā, ka konkrētajā lietā apvienošanās dalībnieki veica darbību Rīgas reģionā.
- 95 Citu valstu praksē galvenokārt tirgus ģeogrāfiskā teritorija tiek vērtēta kā lokāla vai reģionāla, tirgus definīciju atstājot atvērtu³⁰. Piemēram, Francijas konkurences iestāde ir definējusi atšķirīgus ģeogrāfiskos tirgus rutīnas un specializētajiem laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem, nosakot rutīnas laboratorisko izmeklējumu tirgu par lokālu, turpretī specializēto laboratorisko izmeklējumu tirgu par nacionālu.
- 96 No tirgus dalībniekiem saņemtās atbildes liecina, ka no pacientu viedokļa tirgus vērtējams kā lokāls. Piemēram, BKUS norāda, ka pamata pakalpojumu līmenī pakalpojumu saņemšanas tirgus noteikti būtu uzskatāms par lokālu, taču specifisku izmeklējumu gadījumos, kurus veic reti un kuriem nepieciešams specifisks paņemšanas aprīkojums, paņemšanas tehnika vai tehnoloģija, šāds pakalpojums noteikti būs nacionāls. Taču nacionāla mēroga izmeklējumu

²⁷ Ziņojums, 23. lp.

²⁸ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 "Par AS „POLIKLĪNIKA” un SIA „Centrālā laboratorija” apvienošanās”, 30. un 31. rindkopa.

²⁹ KP 14.06.2022. lēmums Nr. 10 "Par AS "AB CITY" izšķirošas ietekmes iegūšanu pār AS "Olainfarm", 102. un 103. rindkopa. Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/20220614_LEMUMS_ABCITY.Olainfarm.publiskojama.versija..pdf.

³⁰ Rumānijas konkurences iestādes 19.12.2022. lēmums Vita Care Flav SRL/ Muntenia Medical Competences SA apvienošanās lietā, 31. rindkopa, Vācijas konkurences iestādes 13.11.2009. lēmums Sonic Healthcare Limited/Labor Lademannbogen GbR/GLP medical AG/Labor 28 Management GmbH apvienošanās lietā, 67. rindkopa, Francijas konkurences iestādes 17.07.2022. lēmums Biogroup/Laborizon Group apvienošanās lietā, 23. ,24. rindkopa.

īpatsvars noteikti nepārsniegs 5 % no kopējo izmeklējumu klāsta.³¹

- 97 SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca” norāda, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu saņemšanas tirgus vērtējams kā lokāls.³² Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Dziedniecība” (turpmāk – SIA “Dziedniecība”) (kurā ietilpst MFD laboratorija, turpmāk – MFD) norāda, ka cenas paaugstināšana 5–10 % izmeklējumiem vienā vietā, visticamāk, nemotivēs pacientus doties uz attālāku, bet lētāku pakalpojuma saņemšanas vietu, līdz ar to tirgus vērtējams kā lokāls.³³ Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” (turpmāk – PSKUS) sniedz viedokli, ka pacienti šobrīd labprāt izmanto iespēju veikt laboratoriskos izmeklējumus tuvāk savai dzīves vietai (lokāli) un, iespējams, daļu no nepieciešamajiem izmeklējumiem transportēt izmeklēšanai reģionālā vai nacionālā mērogā.³⁴ SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” (turpmāk – RAKUS) norāda, ka no pacienta viedokļa laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu saņemšanas tirgus būtu vērtējams kā lokāls, jo pilsētās ir pieejami analīžu nodošanas punkti un pacientam visbiežāk nav obligāti jādodas, piemēram, uz Rīgu, lai nodotu analīzes, tomēr, ja laboratorijas klients ir ārstniecības iestāde, tad tirgus var tikt vērtēts arī kā nacionāls.³⁵ VC4 savā atbildē arī norāda, ka pamata laboratorijas pakalpojumus (ārstu visbiežāk nozīmētos rutīnas izmeklējumus) spēj nodrošināt praktiski ikkatra laboratorija, tāpēc šajā segmentā pakalpojumu saņemšanas tirgus vērtējams kā lokāls (pilsētas).³⁶
- 98 Tāpat Ziņojumā skaidrots, ka pacienti pie laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējiem parasti vēršas pēc ģimenes ārsta vizītes, kurš ir nozīmējis konkrētus pacientam nepieciešamus izmeklējumus. Savukārt attiecībā uz ārsta-speciālista vizītēm ne vienmēr darbojas tas pats princips, ka pacients dodas pie sev tuvākā ārsta. Pie ārsta speciālista pacients var mērot arī lielus attālumus, jo konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā ārsts speciālists var nebūt pieejams vispār, pie tā ir jāgaida ļoti ilgā rindā vai konkrētais speciālists var nebūt piemērots konkrētajam pacientam un saslīmšanas specifikai, ņemot vērā attiecīgā ārsta specialitāti. Līdz ar to pacienti līdz ārstam var būt spiesti mērot arī lielus attālumus, pat vairākus simtus kilometrus, jo lielākā daļa ārstu speciālistu koncentrējas Rīgā esošajās veselības aprūpes iestādēs. Attiecīgi, ja pacients ārsta speciālista vizītes laikā ir saņēmis nosūtījumu veikt laboratoriskos izmeklējumus un to veikšanai nav nepieciešami īpaši nosacījumi, pacienti izmanto iespēju nodot analīžu veikšanai nepieciešamo materiālu ārstam tuvākajā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu filiālē vai pie ārsta, kas iepriekš minēto apstākļu rezultātā var būt būtiski tālāk no dzīvesvietas.³⁷
- 99 KP, veicot lietas izpēti, konstatē, ka konkurence tirgū norisinās arī nacionālā mērogā, par ko liecina vairāki apstākļi.

- Laboratorisko izmeklējumu cenas tiek noteiktas valsts līmenī, kas liecina, ka tirgus cenu noteikšanas nolūkos tiek uzskatīts par vienotu, integrētu tirgu. Tāpat gadījumos, kad laboratorijas izmeklējumus apmaksā valsts, ir noteikts mehānisms, kā valsts nosaka cenu, ko tā kompensē laboratorijām.
- Laboratorijām nepastāv ierobežojumi veikt analīzes, saņemot paraugus no jebkuras Latvijas vietas. Vairākām laboratorijām ir kurjeru tīkli visā Latvijā, ko izmanto gan pašas laboratorijas, gan konkurentu laboratorijas, veidojot sadarbību.
- Laboratorijas pakalpojums pēc būtības ietver vismaz divus būtiskus posmus, pirmkārt, pacientam tās nododot tam tuvākajā analīžu pieņemšanas punktā, ko vairākas laboratorijas (piemēram, CL, EGL, NMS) nodrošina visā Latvijā un tās nav

³¹ BKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 02-09-499/2023.

³² SIA “Dobeles un apkārtnes slimnīca” 27.07.2023. vēstule Nr. 1.23/355.

³³ SIA “Dziedniecība” 31.07.2023. vēstule Nr. 181.

³⁴ PSKUS 14.07.2023 vēstule Nr. 5-16.2/1465.

³⁵ RAKUS 26.07.2023. vēstule Nr. A1/1.1-07.1/23/1453.

³⁶ VC4 17.07.2023. vēstule Nr. VC4/B-IzK/5-07/2023.

³⁷ Ziņojums, 24. lpp.

ierobežotas pieņemšanas punktu paplašināšanā un jaunu pieņemšanas punktu atvēršanā un nerentablu punktu aizvēršanā. CL skaidro, ka, atkarībā no nepieciešamajiem ieguldījumiem telpu labiekārtošanā, paraugu pieņemšanas punkta atvēršanai varētu būt nepieciešami finanšu ieguldījumi 2000-6000 EUR. Otrkārt, analīzes tiek no pieņemšanas punkta nogādātas konkrētā uzņēmuma tuvākajā laboratorijā, kas nodrošina konkrēto analīžu pārbaudi.

- Laboratoriskajiem pakalpojumiem visā Latvijā pastāv standartizēta pieeja un darbība, veicot vienādus testus, procedūras un ievērojot vienādus kvalitātes standartus. Tāpat arī esošo laboratoriju kvalitātes standarti visā valstī ir vienādi.

- 100 Tomēr, pamatojoties uz Lietas izpētē iegūto informāciju, KP konstatē, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgum raksturīgi arī vairāki lokāli aspekti, līdz ar to pat gadījumā, ja tirgus ir nacionāls un cenu konkurence galvenokārt notiek valsts līmenī, lai šāda konkurence funkcionētu, ir nepieciešams, lai tirgus dalībnieki konkurētu arī lokālā līmenī. Piemēram, ja diviem uzņēmumiem ir ievērojama tirgus daļa valsts līmenī, bet to tīkli neatrodas vienādos reģionos (piemēram, viens atrodas valsts austrumos, bet otrs – rietumos), tad uzņēmumi būs attālāki konkurenti attiecībā viens pret otru.
- 101 Tāpat jāņem vērā, ka pieprasījums pēc laboratoriskajiem izmeklējumiem galvenokārt veidojas lokāli, pacientam izvēloties savai atrašanās vietai (piemēram, dzīvesvietai, darba vietai vai ārstniecības iestādei) tuvāko analīžu pieņemšanas punktu. Gan attiecībā uz laboratoriskajiem izmeklējumiem, gan ārstu-speciālistu apmeklējumiem, pacienti iespēju robežās parasti dodas uz viņiem tuvāko iespējamo lokāciju. Transporta izmaksu un laika dēļ medicīnas iestādes un laboratorijas ārpus dzīvesvietas pilsētas nav aizstājamas ar tām, kas darbojas dzīvesvietas pilsētas robežās.³⁸
- 102 Turklāt jāņem vērā, ka liela daļa izmeklējumu, ko nodrošina laboratorijas, ir valsts apmaksāti, līdz ar to jebkura pārvietošanās rada papildu izdevumus pacientam. Ņemot vērā, ka dārgu un retu laboratorisko izmeklējumu veikšana ir neliela daļa no laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus, piemēram, BKUS atbildē uz informācijas pieprasījumu aplēsa, ka mazāk nekā 5 % no izmeklējumu klāsta ir dārgi un reti izmeklējumi, kā arī pēc NVD iesniegtajiem datiem par valsts apmaksātajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem tikai (*) % no visiem 2022. gadā veiktajiem izmeklējumiem bija dārgāki par 10 EUR, līdz ar to lokālā tirgus tvērums varētu tikt noteikts katrā konkrētajā pilsētā.
- 103 Ņemot vērā iepriekš minēto, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus definīcija tiek atstāta atvērta un Lietuvā tiek veikts novērtējums gan Latvijas teritorijā, gan lokālajos tirgos, kuros notiek koncentrācija, t. i., Rīgā, Cēsīs, Daugavpilī, Dobelē, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā, Ogrē, Siguldā, Tukumā, Ventspilī.

7.3. Vispārējais laboratorisko pakalpojumu tirgus raksturojums

- 104 Laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus ir daļa no kopējās Latvijas veselības aprūpes

³⁸ Transporta izmaksas var tikt izmantotas, veicot hipotētiskā monopolista testu. Šis tests paredz, ja transporta izmaksas uz starp diviem reģioniem sastāda vairāk nekā 5-10 % no cenas, monopolists vienā reģionā var paaugstināt cenas par 5-10 %, nepiesaistot piedāvājumu no citiem reģioniem. (Gunnar Niels, Helen Jenkins, and James Kavanagh "Economics for competition Lawyers", 66-67. lp.). Ziņojumā norādīti 15 visvairāk veiktie un salīdzināmākie laboratoriskie pakalpojumi. To cenas apvienošanās dalībniekiem ir dažādas, amplitūdā no 0,9 līdz 7,9 EUR. Pēc hipotētiskā monopolista testa secināms, ka 10 % pat no dārgākā laboratoriskā izmeklējuma ir 79 centi, taču par šādu cenu nevar veikt pat 10 km attālumu, pieņemot, ka pacients brauc ar automašīnu, kura patērē ~6-7 l degvielas uz 100 km, kuras cena ir 1,5 EUR par 1 litru. Līdz ar to secināms, ka pat novada robežās laboratorijas var nekonkurēt savā starpā un ir pamatoti noteikt ģeogrāfisko tirgu ne šaurāku kā pilsētas robežas, taču arī ne tik plašu kā novads, jo īpaši ikdienas veicamajiem izmeklējumiem. Citāda situācija varētu būt retu un dārgu izmeklējumu gadījumā, kad tirgus ģeogrāfiskās robežas var tikt paplašinātas, jo, kā minēts iepriekš, šādu izmeklējumu veikšanai pacienti var doties tālāk no dzīvesvietas vai ārstniecības vietas.

sistēmas, kur gala klients ir pacients. Lielu daļu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu pacientiem apmaksā valsts, taču daļu no izmeklējumiem apmaksā arī pacients vai apdrošināšanas kompānija. Pēc tirgus dalībnieku iesniegtajiem datiem var secināt, ka kopumā Latvijā apgrozījums valsts apmaksāto laboratorisko izmeklējumu segmentā ir virs 60 % (2022. gadā 63 %) no kopējā tirgus, bet maksas laboratorisko izmeklējumu apgrozījums ir zem 40 %. Vērtējot katru tirgus dalībnieku atsevišķi, secināms, ka valsts apmaksāto un pacientu (vai apdrošinātāju) apmaksāto izmeklējumu proporcijas atšķiras. Piemēram, slimnīcās esošās laboratorijas galvenokārt veido apgrozījumu no valsts apmaksātajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem, taču privāto laboratoriju gadījumā lielu daļu no apgrozījuma veido pacientu apmaksātie laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi. Pēc tirgus dalībnieku iesniegtajiem 2022. gada datiem CL (*) % no apgrozījuma veidoja NVD apmaksātie izmeklējumi, EGL NVD apmaksātie laboratoriskie izmeklējumi veidoja (*) % no apgrozījuma, bet NMS – (*) %.

105 Attiecībā uz laboratorijas klientu, kas vienmēr ir pacients, jāpiemin, ka ne vienmēr pašam pacientam ir iespēja veikt izvēli attiecībā uz laboratoriju, kurā viņš veic izmeklējumus. Pēc tirgus dalībnieku, ārstu un ārstniecības iestāžu sniegtās informācijas KP secina, ka pastāv vairāki veidi, kā pacientam var tikt pieņemts materiāls laboratorisko izmeklējumu veikšanai:

- 1) pacients izvēlas laboratoriju, kurā nodot analizējamus paraugus un dodas uz izvēlētās laboratorijas analīžu pieņemšanas punktu, kur tiek nodots paraugs. Šāds paraugu nodošanas veids var rasties pēc ģimenes ārsta vai cita speciālista nosūtījuma uz analīzēm vai bez nosūtījuma, vai pacientam pašam izvēloties doties uz laboratoriju un veikt pēc paša ieskata nepieciešamos laboratoriskos izmeklējumus;
- 2) pacients dodas pie ģimenes ārsta, un ārsta prakses vietā tiek pieņemts no pacienta analizējams paraugs. Šajā gadījumā parasti tiek slēgts līgums starp ģimenes ārstu ar kādu no laboratorijām (vai vairākām vienlaicīgi) par analizējamā materiāla pieņemšanu konkrētās dienās, kad kurjers aizved paraugus, kā arī par nepieciešamo materiālu piegādi no laboratorijas analīžu noņemšanai (piemēram, adatas, salvetes, konteineri, vakutaineri, urīna trauki, fēču trauki). No ārstu praksēm iegūtā informācija rāda, ka ārsti izvēlas laboratoriju pēc tās pieejamības, izmeklējumu kvalitātes, komunikācijas, izmeklējumu cenas (maksas izmeklējumiem) un paraugu aizvešanas biežuma;
- 3) pacients atrodas stacionārā un ārstēšanās laikā viņam tiek noņemts paraugs laboratorisko izmeklējumu veikšanai. Šajā gadījumā pakalpojumu veiks slimnīcā esošā laboratorija (ja tāda pastāv) vai/un laboratorija, ar kuru ir noslēgts līgums par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanu. Minētajā gadījumā tirgū pastāv arī iepirkumi par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem.

106 Minētie faktori var būt nozīmīgi konkurences novērtējumā, tādēļ KP apvienošanās izvērtēšanā ņem vērā, ka nozīmīgu lomu laboratorisko izmeklējumu pieprasījuma veidošanā nosaka ne tikai pacients, bet arī ārsts vai ārstniecības iestāde.

107 Viena no laboratorisko pakalpojumu tirgus specifiskām ir tāda, ka lielākais pakalpojumu pircējs ir Latvijas valsts, lai nodrošinātu valsts apmaksāto pakalpojumu pieejamību patērētājiem. Pēc KP pieejamajiem datiem vairāk nekā 60 % pakalpojumu tiek pirkti tieši no valsts puses. Pakalpojumu iegāde tiek organizēta caur kvotu sistēmu, kur privātās laboratorijas slēdz līgumu ar NVD valsts apmaksāto pakalpojumu sniegšanai.

108 Pakalpojumu tirgus daļa, kas ir saistīta ar valsts apmaksāto pakalpojumu veikšanu, ir tieši atkarīga no valsts veselības aprūpes politikas un tai atvēlētajiem valsts budžeta līdzekļiem. Privātās laboratorijas, kuras darbojas ar minēto pakalpojumu sniegšanu, bieži saskaras ar kvotu pārstrādi, t. i., sniedz pakalpojumus uz sava rēķina, gaidot uz iespējamu atmaksu par veiktajām laboratorisko izmeklējumu pārstrādēm no valsts puses.

109 KP secina, ka valsts apmaksāto pakalpojumu tirgus daļā un esošajā struktūrā ir ierobežota mazo un vidējo laboratoriju darbība un to spēja konkurēt ar tirgū esošajām lielākajām laboratorijām, kā arī ar valsts un pašvaldību laboratorijām, jo mazās un vidējās laboratorijas nevar absorbēt

- iespējamos zaudējumus, ko var radīt kvotu pārstrāde vai valsts politikas izmaiņas.
- 110 Papildus Lietā pieejamā un iegūtā informācija liecina, ka laboratorisko pakalpojumu tirgus ir apjoma tirgus, kur lielāki testēšanas apjomi ļauj laboratorijām samazināt izmaksas uz vienu izmeklējumu, veicot laboratorisko izmeklējumu automatizāciju, samazinot darbaspēka un laboratorisko analīžu veikšanai nepieciešamo reaģentu izmaksas. Tāpat arī visām laboratorijām, neatkarīgi no to lieluma, ir jāuztur normatīvajos aktos un standartos ietvertās prasības, attiecībā uz, piemēram, telpām, iekārtām, kvalitāti, un jāveic atbilstoša sertifikācija.
- 111 Minētais pastiprina KP viedokli, ka vidējās un mazās laboratorijas esošajā tirgus struktūrā, visticamāk, nespēj izdarīt konkurences spiedienu ar zemāku cenu, kā arī tām ir ierobežota iespēja modernizēt savas laboratorijas, lai tās spētu konkurēt ar pakalpojuma sniegšanas ātrumu vai kvalitāti. Izņēmums varētu būt mazās un vidējās laboratorijas, kuras ir specializējušās uz konkrēta, specifiska pakalpojuma veikšanu un minēto pakalpojumu sniedz patērētājiem vai citiem tirgus dalībniekiem.
- 112 Papildus KP iegūtā informācija liecina, ka laboratorijas savā starpā veic sadarbību paraugu loģistikas darbībās, kā arī laboratorisko izmeklējumu veikšanā.
- 113 Sadarbība loģistikā nodrošina tirgus dalībniekiem iespēju transportēt paraugus no analīžu pieņemšanas punktiem, slimnīcām un ģimenes ārstiem uz laboratoriju arī gadījumos, ja pašiem nav sava loģistikas tīkla. Minēto sadarbības veidu izmanto arī laboratorijas Latvijā.
- 114 Tāpat KP secina, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzēji Latvijā mēdz pacientiem nodrošināt arī tādus laboratoriskos izmeklējumus, kurus konkrētā laboratorija pati neveic. Tirgū pastāv sadarbība starp laboratorijām, kuras savā starpā slēdz sadarbības līgumus par analīžu veikšanu, kuru veikšanai laboratorijai nav atbilstošu iekārtu, kā to Ziņojumā norāda³⁹ apvienošanās dalībnieki, ar tirgū esošajiem konkurentiem tiek slēgti līgumi par to testu/analīžu veikšanu, kurus attiecīgā laboratorija pati neveic. Laboratoriskos izmeklējumus kā ārpalpojumu no konkurentiem saņem gan CL, gan NMS.
- 115 No EGL sniegtā viedokļa⁴⁰ KP secina, ka iemesls sadarbībai starp laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus dalībniekiem ir tāds, ka pastāv ļoti daudz analīžu veidu un tās tiek veiktas uz dažādām tehnoloģiskajām iekārtām, tādēļ vienam tirgus dalībniekam nav izdevīgi iegādāties visas iekārtas un veikt nelielu analīžu daudzumu, līdz ar to analīzes tiek sūtītas uz konkurentu laboratorijām.
- 116 Lietā esošā informācija arī norāda uz to, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus dalībnieki sadarbojas arī ar ārvalstu laboratorijām retu un specifisku analīžu veikšanai, kuras Latvijā neveic⁴¹. Klientiem nododot paraugu Latvijā, paraugu transportēšanu un rezultātu saņemšanu nodrošina Latvijas laboratorija⁴².
- 117 Vienlaikus Ziņojumā⁴³ norādīts, ka katram no laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējiem piedāvāto testu klāstā var būt arī tādi testi, kurus visi citi pakalpojumu sniedzēji nenodrošina. Tie parasti nav tik pieprasīti, vai tie ir īpaši izveidoti pakalpojumi. Piemēram, CL ir izveidojusi vairākus analīžu kompleksus, tomēr tajos netiek piedāvāti kādi unikāli testi, bet gan unikāls ir tieši šo testu komplekss.
- 118 Lai izdarītu secinājumus par apvienošanās ietekmi uz sadarbību starp laboratorisko pakalpojumu tirgus dalībniekiem, KP izvērtēja Lietā esošo informāciju par CL, NMS un EGL lielākajiem piegādātājiem un klientiem. Lietā esošā informācija norāda, ka CL un NMS viena otrai sniedz pakalpojumus nebūtiskos apjomos, kā arī CL un NMS abas iepērk pakalpojumus no EGL, tajā pašā laikā EGL no apvienošanās dalībniekiem faktiski pakalpojumus neiegādājas.
- 119 No lietā esošās informācijas KP var secināt, ka vienai laboratorijai nav ekonomiski racionāli

³⁹ Ziņojuma 63. un 64. lp.

⁴⁰ EGL 08.08.2023. vēstule par informācijas sniegšanu.

⁴¹ Ziņojums 58. lp; EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23.

⁴² Ziņojums 58. lp.

⁴³ Ziņojums 23. lp.

piedāvāt visas iespējamās analīzes un ir racionāli iegādāties pakalpojumus no citiem tirgus dalībniekiem.

7.4. Horizontālās apvienošanās izvērtēšanas vispārīgie apsvērumi

- 120 Saskaņā ar KL 16. panta trešo daļu KP aizliedz apvienošanas, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū.
- 121 Apvienošanās sekas uz sabiedrības labklājību ir atkarīgas no daudziem dažādiem faktoriem, kas saistīti ar tirgus apstākļiem un iespējamiem ieguvumiem no apvienošanās. Apvienošanās izvērtējums balstās uz ekonomikas teorijās izdarītajiem secinājumiem, kuru vispārējs apkopojums ir atrodams Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, kuras var ņemt vērā, izvērtējot apvienošanās sekas uz konkurenci.⁴⁴ Lai novērtētu paredzamo apvienošanās ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem, analizējama apvienošanās iespējamā pret konkurenci vērstā ietekme un attiecīgie kompensācijas faktori, piemēram, šķēršļi ienākšanai tirgū un iespējamie efektivitātes ieguvumi, ko piedāvā puses.⁴⁵
- 122 Pastāv divi galvenie veidi, kā horizontālās apvienošanās var būtiski traucēt efektīvu konkurenci, jo īpaši, radot vai nostiprinot dominējošo stāvokli: (i) likvidējot svarīgus konkurences ierobežojumus vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas attiecīgi būtu palielinājuši tirgus spēju, neizmantojot koordinētu rīcību (nekoordinēta ietekme); (ii) izmainot konkurenci tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka uzņēmumi, kas agrāk nav koordinējuši savu rīcību, koordinēs un paaugstinās cenas vai citādi kaitēs efektīvai konkurencei.⁴⁶
- 123 Atbilstoši Pamatnostādņu par horizontālu apvienošanu 2. punktam ir jāņem vērā ikviens būtisks šķērslis, ko koncentrācija varētu radīt efektīvai konkurencei. Dominējošā stāvokļa rašanās vai nostiprināšanās ir galvenais šāda konkurences traucējuma veids. KP skaidro, ka tas, ka apvienošanās rezultātā rodas vai nostiprinās viena uzņēmuma dominējošais stāvoklis, ir visbiežākais cēlonis konstatējumam, ka koncentrācija varētu izraisīt ievērojamu efektīvas konkurences traucējumu. Turklāt dominējošā stāvokļa jēdzienu piemēro arī oligopolā vidē kolektīvā dominējošā stāvokļa gadījumos. Tāpēc ir paredzams, ka vairums gadījumu, kad koncentrāciju atzīs par nesaderīgu ar kopējo tirgu, arī turpmāk balstīsies uz dominējošā stāvokļa konstatāciju. Attiecīgi dominējošā stāvokļa jēdziens ir ļoti svarīgs kritērijs konkurencei nodarītā kaitējuma noteikšanai, kas piemērojams, nosakot, vai koncentrācija var ievērojami kavēt efektīvu konkurenci, un nosakot iejaukšanās varbūtību.⁴⁷
- 124 Vistiešākā jebkuras horizontālās apvienošanās ietekme ir konkurences zaudēšana to uzņēmumu starpā, kas apvienojas. Kā norādīts Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, jo lielāka tirgus dalībnieka tirgus daļa, jo lielāka iespēja, ka tam ir spēja izmantot savu varu tirgū. Jo lielāks tirgus daļas palielinājums, jo lielāka iespēja, ka apvienošanās būtiski palielinās apvienotā tirgus dalībnieka tirgus varu, tai skaitā ietekmēs preču cenu.⁴⁸
- 125 Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu norādīts, ka pastāv divi galvenie veidi, kā horizontālās apvienošanās var būtiski traucēt efektīvu konkurenci, jo īpaši radot vai nostiprinot dominējošo stāvokli:

- 1) izmainot konkurenci tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka uzņēmumi, kas agrāk nav koordinējuši savu rīcību, koordinēs un paaugstinās cenas vai citādi kaitēs efektīvai

⁴⁴ Konkurences padome. Ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu sastādīšanas vadlīnijas. Rīga, 29.10.2015., 92. punkts. Pieejams: https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/kp_old/oldfiles/38/citi%2Fziņojumu_par_tirgus_dalibnieku_apvienosano_s_sastad.pdf.

⁴⁵ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrāciju kontroli (2004/K 31/03), 12. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52004XC0205(02)).

⁴⁶ Turpat, 22. punkts.

⁴⁷ Turpat, 4. punkts.

⁴⁸ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu, 27. punkts.

konkurencei. Apvienošanās var arī atvieglot koordinēšanu, padarīt to stabilāku vai efektīvāku uzņēmumiem, kas pirms apvienošanās veikuši koordinēšanu (koordinēta ietekme);

- 2) likvidējot svarīgus konkurences ierobežojumus vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kas attiecīgi būtu palielinājuši tirgus spēju, neizmantojot koordinētu rīcību (nekoordinēta ietekme).⁴⁹

- 126 KP, atbilstoši Pamatnostādnēm par horizontālu apvienošanu, Lietuvā veica koordinētas un nekoordinētas ietekmes izvērtējumu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgos. KP izvērtējums veikts, lai pārbaudītu iespējamus riskus par potenciālām konkurences problēmām laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū gan Latvijā, gan atsevišķās pilsētās, kurās notiek apvienošanās.

7.5. Nekoordinēta ietekme

Konkurences novērtējums Latvijā

- 127 KP secinājusi, ka konkrētajā tirgū darbojas gan privātās, gan valstij un pašvaldībām piederošas laboratorijas.
- 128 Saskaņā ar Ziņojumā norādīto divu lielāko laboratorisko pakalpojumu sniedzēju, EGL un CL, kopējā tirgus daļa Latvijā ir aptuveni 70–80 % un pēdējo gadu laikā tirgus struktūrā nav novērojamas būtiskas izmaiņas – tirgū nav ienākuši jauni nozīmīgi tirgus dalībnieki, kā arī tirgu nav pametis neviens nozīmīgs tirgus dalībnieks.⁵⁰
- 129 Ziņojumā ir sniegta informācija par tirgus daļām Latvijā pēc apgrozījuma, ņemot vērā datus par NVD apmaksātajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem, izņemot Covid-19 analīzes.

Tabula Nr. 11

Dati par NVD apmaksātajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem 2020.-2022. gadā⁵¹

Ārstniecības iestādes nosaukums	2020. gads		2021. gads		2022. gads	
	NVD apmaksa (EUR)	Tirgus daļa, %	NVD apmaksa (EUR)	Tirgus daļa	NVD apmaksa (EUR)	Tirgus daļa
EGL	11 844 004	36,00	15 494 330	36,96	16 802 921	35,10
CL	10 667 447	32,42	13 785 390	32,88	18 023 611	37,65
NMS	2 758 818	8,38	3 489 046	8,32	3 038 254	6,35
PSKUS	1 077 556	3,27	1 226 803	2,93	1 480 329	3,09
RAKUS	1 486 656	4,52	1 531 102	3,65	1 749 459	3,65
Citas pašvaldības vai valsts iestādes	3 368 705	10,24	4 255 251	10,15	4 601 398	9,61
Citi privāti	1 701 363	5,17	2 141 372	5,11	2 180 992	4,55
KOPĀ	32 904 550	100	41 923 294	100	47 876 965	100

Avots: Ziņojumā iekļautā informācija.

- 130 Ziņojumā tirgus daļu aprēķinam izmantoti publiski pieejami dati no NVD pārskata par veikto darba apjomu laboratoriskajiem pakalpojumiem. Tabulā Nr. 11 vērojams, ka valsts apmaksātajos

⁴⁹ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu, 22. punkts.

⁵⁰ Ziņojums, 36., 38. lp.

⁵¹ Ziņojums, 50. lp.

pakalpojumos CL 2022. gadā bijusi lielākā tirgus daļa laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū (~38 %) un ir pieaugusi, salīdzinot to ar 2020. un 2021. gadu, kad lielākā tirgus daļa bija EGL. EGL tirgus daļa nav būtiski samazinājusies laikā no 2020. līdz 2022. gadam un ir bijusi ~35 %–37 %. Vērtējot NMS tirgus daļu, var secināt, ka kopš 2020. gada tā ir samazinājusies par aptuveni 2 % un 2022. gadā bijusi nedaudz virs 6 %.

- 131 Izvērtējot Ziņojumā iesniegto informāciju, KP secina, ka CL un EGL ir lielākie tirgus dalībnieki Latvijas teritorijā un NMS tirgus daļa ir salīdzinoši neliela, tomēr pēc apvienošanās CL tirgus daļa varētu pieaugt līdz aptuveni 6 %, pārņemot NMS klientus Latvijas pilsētās. Tomēr ņemams vērā, ka daļa NMS klientu var pāriet arī pie citiem tirgus dalībniekiem. EGL, sniedzot viedokli par apvienošanās ietekmi uz tirgu norāda, ka NMS nav nozīmīgs konkurents un neietekmēja cenu veidošanos tirgū, tomēr CL un tās grupas uzņēmumu tirgus vara varētu pieaugt, teorētiski samazinot iespēju patērētājiem izvēlēties laboratorisko pakalpojumu sniedzēju.⁵²
- 132 Tabulā Nr. 12 apkopota kopējā laboratoriju tirgus daļa, papildus NVD apmaksātajiem pakalpojumiem iekļaujot tajā arī laboratoriju maksas pakalpojumus, kas Ziņojumā aprēķināti aplēšu veidā, izmantojot apvienošanās dalībnieku pieredzi tirgū, publiski pieejamus datus un pieņēmumus.

Tabula Nr. 12

Dati par laboratoriskajiem izmeklējumiem 2020.–2022. gadā (aplēšu veidā)⁵³

	2020. gads		2021. gads		2022. gads	
	Apgrozījums (EUR)	Tirgus daļa, % (*)	Apgrozījums (EUR)	Tirgus daļa, % (*)	Apgrozījums (EUR)	Tirgus daļa, % (*)
EGL	30 528 754	[40–50]	38 350 109	[40–50]	42 338 520	[40–50]
CL	(*)	[30–40]	(*)	[30–40]	(*)	[30–40]
NMS	(*)	[5–10]	(*)	[5–10]	(*)	[5–10]
PSKUS	1 077 556	[0–5]	1 226 803	[0–5]	1 480 329	[0–5]
RAKUS	1 486 656	[0–5]	1 531 102	[0–5]	1 749 459	[0–5]
Citas pašvaldības vai valsts iestādes	3 368 705	[5–10]	4 255 251	[5–10]	4 601 398	[5–10]
Citi privāti	1 701 364	[0–5]	2 141 373	[0–5]	2 180 992	[0–5]
KOPĀ	61 212 490	100	80 136 071	100	87 023 871	100

Avots: Ziņojumā iekļautā informācija.

- 133 Pēc Tabulā Nr. 12 norādītās informācijas secināms, ka, tirgus daļu aprēķinā iekļaujot aptuvenu maksas pakalpojumu daļu, 2022. gadā EGL tirgus daļa ir lielākā tirgū un sasniedz ~ (*) [40–50] % tirgus, kamēr CL tirgus daļa ir ~ (*) [30–40] % un NMS tirgus daļa ir (*) [5–10] %. Ja vērtē šos rādītājus dinamikā, tad EGL tirgus daļa svārstās ~ (*) [0–5] % robežās, CL tirgus daļa ir pieaugusi par ~ (*) [0–5] %, bet NMS tirgus daļa ir samazinājusies par ~ (*) [0–5] % kopš 2020. gada.
- 134 KP Lietas izpētes laikā ieguvusi informāciju no tirgus dalībniekiem par to darbības apjomiem laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū un noteikusi tirgus dalībnieku tirgus daļas 2020.–2022. gadā, kas atspoguļotas Tabulā Nr. 13.

⁵² EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23.

⁵³ Ziņojums, 52. lp.

Dati par tirgus dalībnieku tirgus daļām 2020.–2022. gadā, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Ārstniecības iestādes	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)
EGL	[30–40]	[30–40]	[30–40]
CL	[30–40]	[30–40]	[30–40]
NMS	[0–5]	[0–5]	[0–5]
PSKUS	[0–5]	[0–5]	[5–10]
RAKUS	[10–20]	[5–10]	[5–10]
Citas pašvaldības vai valsts iestādes	[0–5]	[0–5]	[0–5]
Citi privāti	[0–5]	[5–10]	[5–10]
KOPĀ	100	100	100

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija un publiski pieejamā informācija

- 135 Pēc KP veiktās analīzes secināms, ka NMS tirgus daļas 2020.–2022. gadā bijušas līdz 5 % apmērā, bet CL un EGL tirgus daļas minētajā periodā bija ļoti līdzīgas un kopā sastādīja 70–80 % no tirgus. Tā kā NMS tirgus daļas ir nebūtiskas, tad pēc apvienošanās būtiski nepieaugs CL tirgus daļa Latvijā.
- 136 Ņemot vērā CL sniegto tirgus daļu aplēsi un KP tirgus daļu aprēķinu, secināms, ka NMS tirgus daļas Latvijā katru gadu samazinās. KP ieskatā, tas daļēji būtu skaidrojams ar NMS filiāļu pārdošanu CL 2022. gadā. Papildus, apvienošanās dalībnieki norāda, ka NMS konkurētspēja mazinās, nespējot attīstīt modernas tehnoloģijas un būt pietiekami efektīvs, kā to pieprasa esošā situācija augošā tirgū. Pieprasījums pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem katru gadu pieaug, ņemot vērā arī Latvijā pastāvošo kopējo sabiedrības novecošanās tendenci. Tirgus dalībnieki intensīvi konkurē, tādēļ efektivitātei ir būtiska nozīme, piedāvājot pievilcīgākus piedāvājumus gan pacientiem, gan ārstniecības iestādēm, gan ārstiem.
- 137 Ziņojumā sniegts viedoklis, ka NMS nav būtisks CL un EGL konkurents. To apstiprina arī EGL⁵⁴. Lai gan NMS piedāvā zemākas cenas būtiskam skaitam laboratorisko izmeklējumu maksas segmentā, tas nav ietekmējis CL un EGL pakalpojumu cenas, tāpat arī NMS nav spējis iegūt lielāku tirgus daļu, neskatoties uz zemākām cenām.⁵⁵
- 138 Ziņojumā norādīts, ka atšķirības starp dažādiem laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējiem veido tieši konkurētspēja citos aspektos, kas nav cena, bet, piemēram, kvalitāte. Šis ir papildu apsvērums tam, ka klientiem cena nav noteicošais faktors, izvēloties maksas pakalpojumus.⁵⁶
- 139 KP secina, ka NMS nevar veikt pietiekamu konkurences spiedienu uz citiem tirgus dalībniekiem, tajā skaitā CL, jo, neskatoties uz to, ka NMS atsevišķiem izmeklējumiem piedāvā zemāku cenu, tas nav veicinājis NMS tirgus daļu pieaugumu, kā arī pirmšķietami nav ietekmējis lielākos tirgus dalībniekus piedāvāt cenu, kuru par pakalpojumiem prasa NMS, līdz ar to KP var secināt, ka Latvijas mērogā apvienošanās rezultātā būtiski nemainīsies tirgus struktūra un apvienošanās rezultātā nav sagaidāma negatīva ietekme uz konkurenci, jo NMS un EGL tirgū darbojas neatkarīgi un mazās un vidējās laboratorijas pirmšķietami nespēj ietekmēt to darbības stratēģiju.
- 140 EK ir apliecinājusi, ka atbilstoši Apvienošanās regulai apvienošanās var tikt aizliegta tikai, ja

⁵⁴ EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23.

⁵⁵ Ziņojums, 47. lp.

⁵⁶ Ziņojums, 47. lp.

tai ir “tiešs un tūlītējs” efekts, kad būtiskas ietekmes uz konkurenci rezultātā nozīmīgi tiek kavēta konkurence. *Nestle/Ralston*⁵⁷ gadījumā tirgus daļu pieaugums par 1–5 % tika novērtēts par tādu, kas nozīmīgi nenostiprinās dominējošo pozīciju. Ņemot vērā to, ka NMS tirgus daļas ir 1–5 %, CL tirgus daļu pieaugumu pēc apvienošanās nevar uzskatīt par tādu, kas radīs vai nostiprinās dominējošo stāvokli tirgū.

- 141 Papildus tam, arī NMS dalība iepirkumos norāda, ka tā konkurences nozīme turpina samazināties.
- 142 Dati par iepirkumiem⁵⁸ apraksta gadījumus, kad kāds no tirgus dalībniekiem uzvarēja iepirkumu jeb ieguva jaunu līgumu, kā arī gadījumus, kad kāds no tirgus dalībniekiem zaudēja potenciālo līgumu. Šādas kvantitatīvās analīzes mērķis ir novērtēt apvienošanās dalībnieku produktu savstarpējo aizvietojamību, mērot apvienošanās dalībnieku produktu tikšanās biežumu klientu iepirkuma procesā. EK norāda, ka iepirkumu analīze ir noderīgs veids, kā noteikt savstarpējo konkurences spiedienu starp tirgus dalībniekiem.⁵⁹
- 143 Iepirkumu analīzē tika apskatīti divi analīzes veidi: piedalīšanās analīze (*participation analysis*) un tuvākā konkurenta analīze (*runner-up analysis*). Piedalīšanās analīzes un tuvākā konkurenta analīzes mērķis ir noteikt apvienošanās dalībnieku savstarpējās konkurences ciešumu, novērtējot, cik bieži tie satiekas, piedaloties klientu iepirkumos, un cik bieži tie ieņem pirmo un otro vietu iepirkumā.⁶⁰ EK *IBM/Telelogic* lēmumā ir norādījusi, ka faktiski daudzos gadījumos otrās vietas ieguvējs ir tas, kas nosaka iepirkuma cenu. Lai uzvarētu, tirgus dalībniekam pamatā ir jānosaka cena, kas ir tikai nedaudz pievilcīgāka klientam nekā nākamā labākā alternatīva. Uzvarējušajam tirgus dalībniekam nav motivācijas noteikt absolūti zemāko cenu, ko pieļauj tā robežizmaksu līmenis, ja uzvarai pietiktu arī ar augstāku cenu.⁶¹ Apvienošanās rezultātā pazūdot tuvākā konkurenta spiedienam, pastāv cenu pieauguma risks konkrētajā tirgū, ņemot vērā, ka uzvarētāja piedāvātajai cenai būtu jābūt nedaudz pievilcīgākai nekā otrā tuvākā konkurenta piedāvājumam.⁶²
- 144 Piedalīšanās analīzē iegūtie dati norāda, ka CL un NMS dalība iepirkumos kopumā pārklājas salīdzinoši biežāk nekā ar citiem tirgus dalībniekiem. No analizētajiem 30 iepirkumiem (par periodu no 2020. līdz 2023. gadam⁶³) CL un NMS reizē ir piedalījušies (*) jeb (*) % iepirkumos. Salīdzinājumam CL un EGL reizē ir piedalījušies vien (*) % NMS un EGL – (*) %, CL un Akadēmiskā histoloģijas laboratorija – (*) % no visiem iepirkumiem. No iegūtajiem datiem secināms, ka apvienošanās dalībnieku dalība iepirkumos pārklājas salīdzinoši biežāk nekā ar citiem tirgus dalībniekiem.
- 145 Tuvākā konkurenta analīzē tika salīdzināti gadījumi, kad abi apvienošanās dalībnieki ir piedalījušies vienā iepirkumā, ar gadījumiem, kad apvienošanās dalībnieki ir ieņēmuši pirmo un otro vietu. Lai gan apkopotā informācija norāda, ka apvienošanās dalībnieku dalība pārklājās (*) iepirkumos, no kuriem visos (*) gadījumos apvienošanās dalībnieki ir ieņēmuši pirmo un otro vietu, jāņem vērā, ka pārklāšanās notiek iepirkumos par zemāku līguma cenu. No kopumā 30 analizētajiem iepirkumiem, seši iepirkumi pārsniedza 100 000 EUR līguma cenu, kuros NMS nepiedalījās. Tas apstiprina NMS pārstāvju pausto, ka NMS piedalās tikai mazāka apjoma iepirkumos, kur NMS pirmšķietami nav nepieciešams veikt papildu ieguldījumus, un

⁵⁷ EK 27.07.2001 lēmums Nr. COMP/M.2337, *Nestle/Ralston Purina*, 38. p., pieejams https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m2337_en.pdf

⁵⁸ Ar iepirkumu konkrētajā gadījumā ir saprotama iespējamo pakalpojuma sniedzēju aptaujāšanas procedūra, kas ietver iepirkumus, cenu aptaujas vai jebkādu citus veidus kā pasūtītājs rīko konkursu starp piegādātājiem.

⁵⁹ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu, 29. punkts.

⁶⁰ The Economic Assessment of Mergers under European Competition Law, 234.-235. lpp.

⁶¹ Turpat, 233. lpp. 157. atsaucē. Skat. EK 05.03.2008. lēmums lietā Nr. COMP/M.4747, *IBM/Telelogic*, 186. punkts.

⁶² EK 03.05.2000. lēmums lietā Nr. COMP/M.1693, *Alcoa/Reynolds*, 53. punkts.

⁶³ Lai gan pamatā iepirkumu laika periods ir no 2020. līdz 2023. gadam, atsevišķi apkopotie iepirkumu dati iekļauj arī iepirkumus par laika periodu no 2017. līdz 2019. gadam, ņemot vērā, ka iepirkumu rezultātā noslēgto līgumu termiņi ir no 3 līdz 5 gadiem.

NMS nevar izdarīt būtisku konkurences spiedienu iepirkumos, kuros nepieciešams sniegt plašu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidu un skaitu. Norādāms, ka minētie seši iepirkumi sastāda (*) % no visu analizēto iepirkumu līguma cenu kopsummas, kā rezultātā NMS iepirkumu uzvarēšanas gadījumā būtiski nepalielinātu savu tirgus daļu un līdz ar to arī nepalielinātu konkurences spiedienu uz citiem, lielākiem tirgus dalībniekiem.

- 146 Arī Apvienošanās dalībnieku sniegtie dati norāda (Tabula Nr. 14), ka CL un NMS dalība iepirkumos kopumā pārklājas salīdzinoši bieži, lai gan laika periodā no 2020. gada līdz 2022. gadam iepirkumu skaits, kuros pārklājas Apvienošanās dalībnieku dalība, ir samazinājies. KP vērtējumā tas norāda, ka arī bez apvienošanās īstenošanas NMS, samazinot dalību iepirkumos, konkurences spiediens, ko tas rada, samazināsies.
- 147 Iesniedzējs skaidro, ka šobrīd NMS nepiedalās iepirkumos, kurus rīko reģionālās slimnīcas par laboratorisko pakalpojumu nodrošināšanu slimnīcai. Lai piedalītos šāda veida iepirkumos, ir nepieciešamas lielas investīcijas, jo uzvaras gadījumā jāspēj nodrošināt plašs laboratorisko izmeklējumu klāsts un aprīkot laboratoriju ar iekārtām izmeklējumu veikšanai.

Tabula Nr. 14

CL un NMS dalības iepirkumos apkopojums

Gads	Iepirkumu skaits, kuros piedalījās tikai CL	Iepirkumu skaits, kuros piedalījās tikai NMS	Iepirkumu skaits, kuros piedalījās gan CL, gan NMS
2020	5	4	11
2021	7	7	8
2022	7	1	4

Avots: Apvienošanās dalībnieku sniegtā informācija

- 148 Attiecībā uz iepirkumu rezultātā noslēgto līgumu termiņiem un apmēriem tiek norādīts, ja tie ir lieli un reti, tad viena līguma uzvarēšana vai zaudēšana var pilnībā mainīt tirgus daļu profilu.⁶⁴ Izvērtējot analizētos iepirkumus, KP secina, ka gandrīz pusei no iepirkumiem noslēgto līgumu termiņi ir garāki par vienu gadu – (*) %. Lielākā daļa no šiem ilgtermiņa līgumiem jeb (*) % no visiem iepirkumiem bija ar līgumiem, kas pārsniedz divu gadu termiņu. Vērtējot iepirkumu rezultātā noslēgto līgumu termiņus, kas lielākajā daļā gadījumu bija garāki par vienu gadu, kā arī iepirkumu rezultātā noslēgto līgumu cenas, kur (*) iepirkumi sastādīja (*) % no visu noslēgto līgumu cenu kopsummas, var secināt, ka viena iepirkuma uzvarēšana vai zaudēšana atsevišķos gadījumos var radīt būtiskas izmaiņas tirgus daļās konkrētajā ietekmētajā tirgū.
- 149 Analizētos iepirkumos kopumā varētu iedalīt trīs kategorijās: citoloģijas, histoloģijas un laboratorijas izmeklējumi kopumā. Norādāms, ka NMS nav piedalījies nevienā no analizētajiem histoloģijas izmeklējumu iepirkumiem, savukārt NMS un CL dalība iepirkumos ir pārklājusies citoloģijas izmeklējumu iepirkumos un tādos iepirkumos, kuros tiek prasīts nodrošināt plašāku laboratorisko izmeklējumu klāstu.
- 150 Izvērtējot iepirkumu tirgus analizē iegūtos datus, KP secina, ka CL un NMS ir savstarpēji cieši konkurenti atsevišķās kategorijās laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas tirgū. Jāņem vērā arī NMS norādītais un KP veiktajā analizē secinātais, ka NMS piedalās tikai zemākas līguma cenas iepirkumos. Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka apvienošanās rezultātā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas tirgū (konkrētāk biznesa klientiem, piemēram, slimnīcām, poliklīnikām un cita veida ārstniecības iestādēm) var

⁶⁴ Daniel Gore, Stephen Lewis, Andrea Lofaro, Frances Dethmers “The Economic Assessment of Mergers under European Competition Law”, 231.-232. lpp.

- samazināties konkurences intensitāte nebūtiskā apjomā, t. i., atsevišķās iepirkumu kategorijās.
- 151 EGL, kura Ziņojumā tiek norādīta kā būtiskākais konkurents un tirgus līderis, ar kuru pastāv spēcīgas konkurences attiecības⁶⁵, sniegusi informāciju, ka valsts un pašvaldības iestāžu rīkotajos konkursos tā piedalās tikai tad, ja uz tiem ir uzaicinājums piedalīties. EGL pati nemeklē un neinteresējas par šādiem konkursiem nekādos veidos.⁶⁶
- 152 Papildus, apvienošanās dalībnieki 20.10.2023. Vēstulē⁶⁷ sniedz informāciju, ka, piedaloties un uzvarot reģionālo un pilsētu ārstniecības iestāžu izsludinātajos konkursos, uzņēmumiem jāuzņemas augsti riski, kā arī jābūt pieejamiem finanšu resursiem. Apvienošanās dalībnieki norāda, ka NMS nepiedalās reģionālo slimnīcu iepirkumos. Papildus tiek sniegta informācija, ka NMS iepriekš ir bijusi negatīva pieredze, kas saistīta ar dalību publiskajos iepirkumos un secīgu pakalpojumu sniegšanu. Piemēram, (*). Savukārt Cēsu klīnikas gadījumā pēc līguma beigšanās NMS neizdevās atkārtoti iegūt līguma slēgšanas tiesības, kā rezultātā veiktie ieguldījumi sevi nav atpelnījuši.
- 153 Vienlaikus KP secina, ka, lai gan EGL sniedz informāciju, ka tā piedalās tikai konkursos, kuros tā tiek uzaicināta, 2023. gadā EGL ir piedalījies vairākos slimnīcu rīkotajos iepirkumos – Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”⁶⁸ (turpmāk – Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca), SIA “Ogres rajona slimnīca” (turpmāk – Ogres rajona slimnīca)⁶⁹, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Jūrmalas slimnīca” (turpmāk – Jūrmalas slimnīca)⁷⁰, Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “LIEPĀJAS REĢIONĀLĀ SLIMNĪCA” (turpmāk – Liepājas reģionālā slimnīca)⁷¹ rīkotajos iepirkumos un ir uzvarējusi Daugavpils psihoneiroloģiskās slimnīcas un Ogres rajona slimnīcas iepirkumos. Savukārt Liepājas reģionālās slimnīcas iepirkumā EGL piedāvātā cena bija zemāka nekā CL piedāvātā cena, tomēr EGL tika izslēgta no dalības iepirkuma procedūrā. Minētais KP ļauj secināt, ka pat tad, ja EGL paši neinteresējas par iespēju piedalīties publiskajos iepirkumos, EGL tajos piedalās un izdara konkurences spiedienu uz citiem tirgus dalībniekiem. Papildus, apskatot minēto iepirkumu līgumsummas, KP var izdarīt secinājumu, ka EGL piedalās gan lielākos, gan mazākos iepirkumos.
- 154 Papildus KP secina, ka pasūtītājam ir būtiska loma konkurences veicināšanā, uzaicinot vai neuzaicinot piedalīties laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējus (tai skaitā EGL) savos iepirkumos. EGL tikšanās laikā ar KP norādījis, ka ir aicināts piedalīties gandrīz visos reģionālo slimnīcu iepirkumos un iesniedz piedāvājumu, ja pasūtītājs to uzaicina. Līdz ar to pasūtītājam ir iespēja būtiski veicināt konkurenci, ja tas aktīvāk uzrunā potenciālos kandidātus.
- 155 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka apvienošanās rezultātā būtiski nemainīsies tirgus struktūra Latvijā kopumā, sevišķi, ņemot vērā NMS nelielo tirgus daļu, kā arī ierobežoto spēju izdarīt konkurences spiedienu lielākos publiskos iepirkumos.

Konkurences novērtējums lokālajos tirgos

- 156 Kā iepriekš skaidrots, papildus konkurencei nacionālā mērogā, konkurence laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanā norisinās arī lokāli. Līdz ar to KP papildus vērtēja apvienošanās ietekmi tādās pilsētās kā Rīgā, Cēsīs, Daugavpilī, Dobelē, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā, Ogrē, Siguldā, Tukumā, Ventspilī, jo tajās notiek koncentrācija.
- 157 Apvienošanās dalībnieki Ziņojumā un vēstulē par papildu informācijas sniegšanu ir norādījuši pilsētas, kurās notiks koncentrācija, kā arī analīžu pieņemšanas punktu skaitu tajās un

⁶⁵ Ziņojums, 89. lp.

⁶⁶ EGL 08.08.2023. vēstule par informācijas sniegšanu.

⁶⁷ Vēstule, 30. lp.

⁶⁸ Elektronisko iepirkumu sistēma (turpmāk -EIS). Pieejams: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/105057>

⁶⁹ EIS. Pieejams: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/107156>

⁷⁰ EIS. Pieejams: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/102775>

⁷¹ EIS. Pieejams: <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/104845>

konkurentu analīžu pieņemšanas punktu skaitu, atsevišķi norādot EGL analīžu pieņemšanas punktu skaitu.⁷² Vērtējot tirgu lokāli, pēc apvienošanās tirgus dalībnieks atsevišķās Latvijas pilsētās vai novados varētu palielināt tirgus daļu.

Tabula Nr. 15

Apvienošanās dalībnieku un konkurentu analīžu pieņemšanas punktu skaits pilsētās, kurās notiks koncentrācija

Pilsēta	CL	NMS	Konkurentu PŅP	EGL skaits
Rīga	28	4	37	19
Cēsis	2	2	1	1
Daugavpils	7	2	9	4
Dobele	1	1	3	1
Jelgava	4	1	1	1
Jūrmala	2	2	4	2
Ogre	1	1	3	1
Sigulda	1	1	1	1
Tukums	1	1	2	1
Liepāja	4	2	2	2
Ventspils	1	2	4	2

Avots: Ziņojumā iekļautā un publiski pieejamā informācija.

- 158 KP, veicot tirgus daļu analīzi, tirgus daļu korelācijas analīzi un vērtējot tirgus daļu pārbīžu virzienus starp tirgus dalībniekiem, konstatēja, ka Rīgā, Daugavpilī, Dobelē, Ogrē, Siguldā un Ventspilī kombinētā apvienošanās dalībnieku tirgus daļa nepārsniedz 25 % un/vai starp apvienošanās dalībniekiem nepastāv cieša konkurence. Saskaņā ar Pamatnostādnēm par horizontālu apvienošanos tirgus daļai nepārsniedzot 25 % kopējā tirgū, koncentrācijas nevar traucēt efektīvu konkurenci un tās var uzskatīt par saderīgām ar kopējo tirgu. Vērtējot tirgus daļas pēdējo piecu gadu periodā, gan ieskaitot Covid-19 testēšanu, gan neieskaitot to, secināms, ka minētajās pilsētās nepastāv apstākļi, kas varētu negatīvi ietekmēt konkurenci, pastāvot dominējošā stāvokļa rašanās vai nostiprināšanās riskam vai būtiskam konkurences samazinājumam konkrētajā tirgū.
- 159 KP veiktā analīze liecina, ka Cēsīs, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā un Tukumā pastāv augstas apvienošanās dalībnieku tirgus daļas un apvienošanās dalībnieki ir tuvi konkurenti, līdz ar to šie lokālie tirgi analizēti padziļināti.

Cēsis

- 160 Cēsu pilsētā saimniecisko darbību veic trīs laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzēji – CL, NMS un EGL. Cēsis darbojas divi NMS analīžu pieņemšanas punkti (turpmāk – PŅP), divi CL PŅP (viens no tiem uzsāka darbību 2020. gada februārī) un viens EGL PŅP.
- 161 Apvienošanās dalībnieku kombinētā tirgus daļa pēdējo piecu gadu laikā pārsniedz 60 %, kā tas redzams Tabulā Nr. 16. EGL tirgus daļa minētajā laika posmā bijusi visstabilākā, svārstoties (*) [5-10] % robežās.

⁷² Ziņojums, 24. un 60. lp., CL 01.09.2023. vēstule KP par informācijas sniegšanu.

Tirgus daļas konkrētajā tirgū, % no kopējā tirgus pēc apgrozījuma, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	[10–20]	[5–10]	[5–10]	[20–30]	[20–30]
NMS	[50–60]	[50–60]	[50–60]	[40–50]	[40–50]
Kopā CL+NMS	[70–80]	[60–70]	[60–70]	[60–70]	[60–70]
EGL	[20–30]	[30–40]	[30–40]	[20–30]	[30–40]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 162 Tabulā Nr. 16 ietvertā informācija liecina, ka CL tirgus daļa laikā no 2019. gada līdz 2021. gadam samazinājās no (*) [10–20] % līdz (*) [5–10] %, 2022. gadā paaugstinoties par 20 % [10–20] % un līdz 2023. gada jūnijam samazinājās līdz (*) [20–30] %. NMS tirgus daļa minētajā laika periodā arī bijusi mainīga. 2019. gadā NMS tirgus daļa bija (*) [50–60] % un 2020. gadā samazinājās par (*) [0–5] %, bet 2021. gadā sasniedza 2019. gada tirgus daļu. 2022. gadā NMS tirgus daļa samazinājās līdz (*) [40–50] % un 2023. gada pirmajos sešos mēnešos palielinājās līdz (*) [40–50] %. Kopumā apvienošanās dalībnieku tirgus daļa analizētajā laika posmā ir bijusi svārstīga, robežās no (*) [60–70] % līdz (*) [70–80] %.
- 163 Vienīgajam konkurentam Cēsu pilsētā, EGL, tirgus daļa no 2019. līdz 2023. gadam ir bijusi no (*) [20–30] % līdz (*) [30–40] %, vislielāko tirgus daļu sasniedzot 2020. gadā. Saskaņā ar Pamatnostādņiem par horizontālu apvienošanu ļoti lielas tirgus daļas – 50 % vai vairāk – var būt pierādījums tam, ka pastāv dominējošais stāvoklis tirgū. Apvienošanās, kurā iesaistīts uzņēmums, kura tirgus daļa pēc apvienošanās saglabāsies zem 50 %, arī var radīt bažas par konkurenci, ņemot vērā citus faktorus, piemēram, konkurentu spēku un to skaitu, esošos jaudas ierobežojumus vai to, cik lielā mērā apvienošanā iesaistīto pušu izstrādājumi ir tuvi aizstājēji.⁷³ Tomēr jāņem vērā, ka tirgus daļas katru gadu spēj svārstīties par vairākiem desmitiem procentu. Mainīgas tirgu daļas laika gaitā var norādīt, ka tirgus daļas nav pietiekams tirgus spēka indikators⁷⁴. Ņemot vērā minēto, KP secina, ka minētajos tirgus apstākļos tirgus vara nepieder nevienam tirgus dalībniekam, kā arī tirgus daļas bez papildus citiem rādītājiem nedod pilnīgu priekšstatu par tirgus stāvokli.
- 164 Iemesli būtiskām tirgus daļu izmaiņām var būt, piemēram, atvērts jauns PŅP vai iepirkuma rezultātā tirgus dalībnieks pārņem cita tirgus dalībnieka laboratoriju. Kā minēts iepriekš⁷⁵, lai atvērtu PŅP, nav nepieciešamas lielas investīcijas. Ņemot vērā minēto, svarīgs konkurences rādītājs ir tirgus dalībnieku konkurences ciešums. Šāds secinājums ir attiecināms uz visiem lokālajiem tirgiem turpmākajā izvērtējumā.
- 165 EK vērtē virzienus, kuros notiek tirgus daļu izmaiņas. Ja vienai no apvienošanās pusēm piederošās tirgus daļu izmaiņas mēdz atbilst vienlīdzīgām un pretējām pārmaiņām otras apvienošanās puses tirgus daļās, tas liecina, ka apvienošanās puses ir tuvi konkurenti. Pieņemot, ka nepastāv citi pierādījumi, kas liecinātu par pretējo, apvienošanās dalībnieki tirgus daļas

⁷³ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu, 17. punkts.

⁷⁴ Lindsay, A., & Berridge, A. (2012). The EU merger regulation: Substantive issues. London: Sweet & Maxwell, 227. lpp.

⁷⁵ Lēmuma 99. rindkopa.

pārņem viens no otra.⁷⁶ Visvienkāršāk tirgus daļu atbilstību iepriekš izteiktajam nosacījumiem var noteikt izmantojot datu negatīvu korelāciju, kas norādīs uz to, ka tirgus daļas izmainās pretējos virzienos. Jo tuvāk korelācijas koeficients ir galējai robežai -1 , jo vairāk salīdzināmo tirgus dalībnieku tirgus daļas pārbīdās pretējos virzienos par vienādiem apjomiem. Cēsīs tirgus dalībnieku tirgus daļu pārbīžu virzieni apkopoti 4.attēlā un Tabulā Nr. 17.

(*)

4. attēls. **Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Cēsīs 2019.–2023. gads (01.-06.)**

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

Tabula Nr. 17

Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Cēsīs 2019. – 2023. gads (01.–06.)

Tirgus dalībnieki	2019. gads, %	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads 01.-06., % (*)
CL	-	- [5–10]	- [0–5]	[10–20]	- [0–5]
NMS	-	- [0–5]	[0–5]	- [10–20]	[0–5]
EGL	-	[5–10]	- [0–5]	- [0–5]	[0–5]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 166 4.attēlā un Tabulā Nr. 17 apkopoti tirgus dalībnieku tirgus daļu pārbīžu virzieni Cēsīs un vērojams, ka būtiskās tirgus daļu izmaiņas bijušas, galvenokārt CL un NMS, kas svārstījās pat par (*) [10–20] % gada laikā, EGL uzturot stabilāku tirgus daļu, lielākās svārstības vērojamas 2019.- 2020. gadā. Vērtējot 6. attēlā un Tabulā Nr. 6 ietverto informāciju, secināms, ka laikā no 2019. – 2020. gadam CL zaudēja (*) [5–10] % tirgus daļu, NMS zaudēja (*) [0–5] %, bet EGL ieguva [5–10] % tirgus daļu jeb tirgus daļu no abiem konkurentiem, kur lielāko daļu no CL, līdz ar to secināms, ka 2020. gadā tuvākie konkurenti bija EGL un CL. No 2020. līdz 2021. gadam CL un EGL zaudēja (*) [0–5] % tirgus daļu katrs, NMS ieguva (*) [0–5] % tirgus daļu, kas šajā laika periodā bija lielākais apgrozījuma pieaugums tirgū. Lielākās tirgus daļu izmaiņas bija laikā no 2021. līdz 2022. gadam. CL ieguva (*) [10–20] % tirgus daļas, lielāko daļu ((*) [10–20] %) pārņemot no NMS, bet no EGL (*) [0–5] %. Var secināt, ka brīdī, kad būtiskāk mainījās tirgus sadalījums starp dalībniekiem, tuvākie konkurenti bija NMS un CL. 2022. – 2023. gadam CL zaudēja (*) [0–5] % tirgus daļu, kas pārgāja gan NMS ((*) [0–5] %) gan EGL ((*) [0–5] %) apmērā). Ņemot vērā minēto, katru gadu tirgus daļu pārņemšana norisinājās starp citiem tirgus dalībniekiem un tirgus daļas ir mainīgas laika gaitā, var secināt, ka visi tirgus dalībnieki ir savstarpēji tuvi konkurenti.
- 167 Analizējot tirgus daļu datus kopumā par visu laika periodu no 2019. gada līdz 2023. gadam ir secināms, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Cēsu pilsētā CL un NMS ir visciešākie konkurenti salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem. Uz to norāda tirgus daļu svārstības par līdzīgiem apjomiem pretējos virzienos un attiecīgi arī korelācijas koeficienti (korelācijas koeficients starp CL un NMS bija - (*), kamēr starp CL un EGL korelācijas koeficients bija ievērojami zemāks jeb - (*)), kas attiecīgi teorijai norāda uz to, ka apvienošanās dalībnieki viens otram atņem tirgus daļu. Tomēr šajā izvērtējumā jāņem vērā, ka ciešo korelāciju galvenokārt ietekmē 2022. gada tirgus daļu izmaiņas.
- 168 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka NMS un CL ir cieši konkurenti, jo tirgus daļu svārstību rezultātā tie viens no otra pārņem būtisku tirgus daļu. Tomēr vērojams, ka arī starp

⁷⁶ Lindsay, A., & Berridge, A. (2012). The EU merger regulation: Substantive issues. London: Sweet & Maxwell, 230. lp

EGL un CL pastāv būtiska konkurence.

- 169 Papildus NMS 28.09.2023. informēja KP par plānotu NMS pieņemšanas punktu un laboratorijas slēgšanu Cēsīs un Cēsu novadā, pamatojot to ar nerentablu darbību un citiem faktoriem. Ņemot vērā minētos apstākļus, KP secina, ka Cēsīs arī bez apvienošanās īstenošanas, visticamāk, notiktu konkurences samazinājums, paliekot tikai diviem tirgus dalībniekiem – CL un EGL. Vairākos gadījumos EK ir ņēmusi vērā iespējamo vienas apvienošanās puses konkurētspējas pasliktināšanos nākotnē, neatsaucoties uz bankrotējoša uzņēmuma aizsardzību.⁷⁷

Jelgava

- 170 Pēc Ziņojumā sniegtās informācijas Jelgavā saimniecisko darbību laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū veic trīs laboratorijas: CL, NMS un EGL un “Minute Clinic” SIA (turpmāk – Minute Clinic). Pēc publiski pieejamās informācijas Minute Clinic neveic darbību Jelgavā⁷⁸. Jelgavā darbojas viens NMS PŅP, četri CL PŅP, divi EGL PŅP (viens no tiem ir pašapkalpošanās punkts). Trīs no CL PŅP atvērti pēc 2020. gada (2020. gada decembrī, 2022. gada aprīlī un 2023. gada martā).
- 171 Jelgavā, saskaņā ar Tabulā Nr. 18 norādīto, kombinētā apvienošanās dalībnieku tirgus daļa 2022. un 2023. gadā pārsniedz 50 %.

Tabula Nr. 18

Tirgus daļas konkrētajā tirgū, % no kopējā tirgus pēc apgrozījuma, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[40–50]	[40–50]
NMS	[10–20]	[20–30]	10–20]	[5–10]	[5–10]
Kopā CL+NMS	[30–40]	[30–40]	[20–30]	[50–60]	[50–60]
EGL	[50–60]	[60–70]	[70–80]	[40–50]	[40–50]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 172 Tabulā Nr. 18 ietvertā informācija liecina, ka Jelgavā CL tirgus daļas laikā no 2019. gada līdz 2023. gadam bijušas svārstīgas un būtiski mainījušās pēdējo piecu gadu laikā. 2019. gadā tirgus daļas bija (*) [20–30] %, 2020. gadā samazinājās līdz (*) [10–20] %, 2021. gadā palielinājās līdz (*) [10–20] %. Vislielāko tirgus daļas kāpumu CL sasniedza 2022. gadā, kad tā pieauga līdz (*) [40–50] % un 2023. gada pirmajā pusgadā samazinājās par (*) [0–5] %. NMS tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [10–20] %, 2020. gadā palielinājās par (*) [0–5] %, bet 2021. gadā samazinājās līdz (*) [10–20] %. 2022. gadā NMS zaudēja vēl (*) [0–5] % tirgus daļu, kas saglabājās (*) [5–10] % apmērā arī 2023. gada pirmajos sešos mēnešos.
- 173 Vienīgajam konkurentam Jelgavā un novadā EGL tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [50–60] %, palielinoties par (*) [5–10] % 2020. gadā, vēl par (*) [0–5] % palielinoties 2021. gadā un sasniedzot (*) [70–80] %. 2022. gadā EGL tirgus daļa būtiski samazinājās (līdz (*) [40–50] %) un (*) [0–5] % ieguva 2023. gada pirmajos sešos mēnešos. Kombinētā tirgus daļa pēdējo piecu

⁷⁷ Lindsay, A., & Berridge, A. (2012). The EU merger regulation: Substantive issues. London: Sweet & Maxwell, 550. lp

⁷⁸ Informācija Minute Clinic tīmekļa vietnē: <https://www.1min.lv/lv/kontakti>.

gadu laikā ir pārsniegusi 25 % tirgus daļu, 2022. un 2023. gada pusgada dati liecina, ka tirgus daļa varētu pārsniegt 50 %, kas norāda, uz būtiskām uzņēmuma tirgus daļām. KP jau iepriekš konstatējusi, ka konkrētajā tirgū katru gadu ir saskatāmas būtiskas tirgus daļu svārstības.

- 174 Lai vērtētu tirgus daļu pārbīžu virzienus, informācija par tiem apkopota 5. attēlā un Tabulā Nr. 19.

(*)

5. attēls. **Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Jelgavā 2019.–2023. gads (01.–06.)**

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

Tabula Nr. 19

Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Jelgavā 2019.–2023. gads (01.–06.)

Tirgus dalībnieki	2019. gads, %	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	-	- [10–20]	[0–5]	[30–40]	- [0–5]
NMS	-	[0–5]	- [5–10]	- [0–5]	[0–5]
EGL	-	[5–10]	[0–5]	- [20–30]	[0–5]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 175 Pēc apkopotās informācijas vērojams, ka tirgus daļu izmaiņas bijušas būtiskas galvenokārt CL un EGL. Pēc Tabulā Nr. 19 ietvertās informācijas secināms, ka 2020. gadā CL zaudēja (*) [10–20] % tirgus daļu, kuru ieguva gan NMS ((*) [0–5]), gan EGL ((*) [5–10] %). 2021. gadā NMS zaudēja (*) [5–10] % tirgus daļu, kuru ieguva pārējie divi tirgus dalībnieki: CL ((*) [0–5] %) un EGL ((*) [0–5] %). 2022. gadā CL ieguva (*) [30–40] % tirgus daļu, kas pamatā tika pārņemta no EGL ((*) [20–30] %), bet atlikusī daļa no NMS ((*) [0–5] %). 2023. gada pirmajā pusgadā CL zaudēja (*) [0–5] % tirgus daļu 2022. gadā, ko pārņēma EGL. Ņemot vērā minēto, ciešākā konkurence vairumā gadījumos apskatītajā periodā pastāv starp CL un EGL, līdz ar to CL un NMS nav vērtējami kā tuvākie konkurenti, taču konkurence pastāv starp visiem tirgus dalībniekiem un tie visi ir uzskatāmi par tuviem konkurentiem.
- 176 Iepriekš izteikto pamato arī tirgus daļu korelācijas analīze, jo korelācijas koeficients starp CL un EGL bija augstāks (korelācijas koeficients - (*)), kamēr arī starp apvienotajās dalībniekiem pastāv salīdzinoši cieša konkurence (korelācijas koeficients - (*)).
- 177 Ņemot vērā minēto, var secināt, ka tirgus daļu svārstības ir regulāras un augstas, kas liecina par to, ka tirgus vara nepieder nevienam tirgus dalībniekam un visi tirgus dalībnieki ir vērtējami kā tuvi konkurenti, tai skaitā arī apvienotajās dalībnieki. Tomēr konkurences ciešums starp apvienotajās dalībniekiem un augstā kombinētā tirgus daļa norāda uz potenciālu konkurences samazināšanās risku lokālā tirgū.

Jūrmala

- 178 Pēc Ziņojumā sniegtās informācijas Jūrmalā saimniecisko darbību laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū veic piecas laboratorijas: CL, NMS, EGL, Minute Clinic, Jūrmalas slimnīca. Pēc tirgus dalībnieku sniegtās informācijas Jūrmalā darbojas divi CL PŅP, divi NMS PŅP, trīs EGL PŅP, no kuriem viens ir pašapkalpošanās PŅP. Ziņojumā minēts, ka Minute Clinic arī darbojas Jūrmalā, tomēr pēc saziņas ar uzņēmumu konstatēts, ka tas neveic darbības laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, līdz ar to nav vērtējams kā konkurents.⁷⁹

⁷⁹ Minute Clinic 31.08.2023. e-pasta vēstule.

Tirgus daļas konkrētajā tirgū, % no kopējā tirgus pēc apgrozījuma, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	[20–30]	[10–20]	[10–20]	[30–40]	[20–30]
NMS	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]
Kopā CL+NMS	[30–40]	[30–40]	[20–30]	[40–50]	[40–50]
EGL	[40–50]	[50–60]	[50–60]	[30–40]	[40–50]
Jūrmalas slimnīca	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[10–20]	[5–10]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 179 Tabulā Nr. 20 ietvertā informācija liecina, ka Jūrmalā CL tirgus daļas laikā no 2019. gada līdz 2023. gadam bijušas svārstīgas. 2019. gadā tirgus daļas bija (*) [20–30] %, 2020. gadā samazinājās līdz (*) [10–20] %, 2021. gadā palielinājās līdz (*) [10–20] %. Vislielāko tirgus daļas kāpumu CL sasniedza 2022. gadā, kad tā pieauga līdz (*) [30–40] % un 2023. gada pirmajā pusgadā samazinājās par (*) [5–10] %. NMS tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [10–20] %, 2020. gadā palielinājās par (*) [0–5] %, bet 2021. gadā samazinājās līdz (*) [10–20] %. 2022. gadā NMS zaudēja vēl (*) [0–5] % tirgus daļu, 2023. gada pirmajos sešos mēnešos pievienojot (*) [0–5] % tirgus daļu. Kombinētā apvienošanās dalībnieku tirgus daļa pārsniedz (*) [20–30] %.
- 180 Lielākais tirgus dalībnieks pēdējo piecu gadu laikā bija EGL. Tā tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [40–50] %, palielinoties par (*) [5–10] % 2020. gadā, vēl par (*) [5–10] % palielinoties 2021. gadā. 2022. gadā EGL tirgus daļa būtiski samazinājās (līdz (*) [30–40] %) un (*) [5–10] % ieguva 2023. gada pirmajos sešos mēnešos. Otram konkurentam, Jūrmalas slimnīcai, 2019. gadā bija (*) [10–20] % tirgus daļa, 2020. gadā tā pievienoja (*) [0–5] %. 2021. gadā Jūrmalas slimnīcas tirgus daļa samazinājās līdz (*) [10–20] %, 2022. gadā līdz (*) [10–20] % un 2023. gada pirmajos sešos mēnešos līdz (*) [5–10] %.
- 181 Saskaņā ar Pamatnostādnēm par horizontālu apvienošanu, tirgus daļai nepārsniedzot 25 % kopējā tirgū, koncentrācijas nevar traucēt efektīvu konkurenci un tās var uzskatīt par saderīgām ar kopējo tirgu. Kombinētā tirgus daļa pēdējo piecu gadu laikā ir pārsniegusi 25 % tirgus daļu, 2022. gadā pārsniedzot 50 %.
- 182 Lai vērtētu tirgus daļu pārbīžu virzienus, informācija par tiem apkopota 6. attēlā un Tabulā Nr. 21.

(*)

6. attēls. **Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Jūrmalā 2019.–2023. gads (01.–06.)**

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Jūrmalā 2019.–2023. gads (01.–06.)

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	-	- [5–10]	[0–5]	[20–30]	- [5–10]
NMS	-	[0–5]	- [0–5]	- [0–5]	[0–5]
EGL	-	[5–10]	[5–10]	- [10–20]	[5–10]
Jūrmalas slimnīca	-	[0–5]	- [0–5]	- [0–5]	- [0–5]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 183 Pēc apkopotajiem datiem vērojams, ka tirgus daļu izmaiņas bijušas būtiskas galvenokārt CL un EGL. Pēc Tabulā Nr. 21 ietvertās informācijas secināms, ka 2020. gadā CL zaudēja (*) [5–10] % tirgus daļu, kuru ieguva pārējie trīs tirgus dalībnieki, bet lielāko daļu – EGL. EGL ieguva (*) [5–10] % tirgus, NMS (*) [0–5] %, Jūrmalas slimnīca (*) [0–5] %. 2021. gadā NMS un Jūrmalas slimnīca abi zaudēja (*) [0–5] % tirgus daļu, un lielāko daļu ieguva no tirgus ieguva EGL un pievienoja savai tirgus daļai (*) [5–10] %. Atlikušos (*) [0–5] % tirgus pārņēma CL. 2022. gadā CL ieguva (*) [20–30] % no tirgus, ko pārņēma no pārējiem tirgus dalībniekiem, bet lielāko daļu no EGL ((*) [10–20] %). 2023. gada pirmajā pusgadā CL zaudēja (*) [5–10] % tirgus daļu, bet Jūrmalas slimnīca zaudēja (*) [0–5] %. EGL minētajā laikā ieguva (*) [5–10] % tirgus daļu, bet NMS (*) [0–5] %. Ņemot vērā minēto, ciešākā konkurence vairumā gadījumos apskatītajā periodā pastāv starp CL un EGL, NMS tirgus daļai zināmā mērā svārstoties pretēji CL tirgus daļai. Tomēr vairākos gadījumos nav tieši nosakāms, no kura tirgus dalībnieka tika pārņemtas tirgus daļas.
- 184 Iepriekš izteikto pamato arī tirgus daļu korelācijas analīze, jo korelācijas koeficients starp CL un EGL bija augstāks (korelācijas koeficients - (*)), tomēr arī starp apvienotajās dalībniekiem pastāv salīdzinoši cieša konkurence (korelācijas koeficients - (*)).
- 185 Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka Jūrmalā apvienotajās dalībnieku tirgus daļas ir augstas un tie konkurē savā starpā, līdz ar to apvienotajās var radīt potenciālu konkurences samazināšanās risku lokālā tirgū.

Tukums

- 186 Pēc Ziņojumā ietvertās un tirgus dalībnieku sniegtās informācijas secināms, ka Tukumā darbojas pa vienam CL un NMS PNP, viens EGL PNP, viens EGL pašapkalpošanās PNP un Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Tukuma slimnīca" (turpmāk – Tukuma slimnīca).

Tirgus daļas konkrētajā tirgū, % no kopējā tirgus pēc apgrozījuma, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	[0–5]	[5–10]	[5–10]	[10–20]	[20–30]
NMS	[20–30]	[20–30]	[40–50]	[20–30]	[20–30]
Kopā	[30–40]	[30–40]	[50–60]	[40–50]	[40–50]

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

CL+NMS					
EGL	[0–5]	[0–5]	[5–10]	[20–30]	[10–20]
Tukuma slimnīca	[60–70]	[60–70]	[30–40]	[20–30]	[40–50]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 187 CL tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [5–10] %, 2020. gadā palielinoties līdz (*) [5–10] %, 2021. gadā par (*) [0–5] %, samazinoties un 2022. gadā palielinoties līdz (*) [10–20] %. 2023. gada pirmajos sešos mēnešos CL tirgus palielinājās līdz (*) [20–30] %. NMS tirgus daļa pēdējo piecu gadu laikā gan palielinājās, gan samazinājās. 2019. gadā NMS tirgus daļa bija (*) [20–30] %, 2020. gadā samazinājās līdz (*) [20–30] %, 2021. gadā palielinājās līdz (*) [40–50] %, nākamos divus gadus samazinājās un 2022. gadā bija (*) [20–30] % un 2023. gada pirmajā pusgadā (*) [20–30] %. Apvienošanās dalībnieku kombinētā tirgus daļa visaugstākā bija 2021. gadā, 2022. gadā samazinājās līdz (*) [40–50] % un 2023. gadā samazinājās līdz (*) [40–50] %.
- 188 EGL uzsāka savu darbību Tukumā 2021. gadā un sasniedza (*) [5–10] %, tirgus daļu. 2022. gadā EGL izdevās paaugstināt tirgus daļu līdz (*) [20–30] %, bet 2023. gada pirmajā pusgadā tā samazinājās līdz (*) [10–20] %. Tukuma slimnīcas tirgus daļas bija nemainīgi augstas 2019. un 2020. gadā un sasniedza (*) [60–70] % tirgus, bet 2021. gadā samazinājās līdz (*) [30–40] % un turpināja samazināties arī 2022. gadā līdz (*) [20–30] %. 2023. gada pirmajos sešos mēnešos Tukuma slimnīcas tirgus daļa palielinājās līdz (*) [40–50] %.
- 189 Kombinētā tirgus daļa pēdējo piecu gadu laikā ir pārsniegusi 25 % tirgus daļu, 2021. gadā pārsniedzot 50 %, kā arī 2022. gadā kombinētā tirgus daļa ir tikai (*) [0–5] % zem 50 % robežas.
- 190 Lai vērtētu tirgus daļu pārbīžu virzienus, informācija par tiem apkopota 7. attēlā un Tabulā Nr. 23.

(*)

7. attēls. Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Tukumā 2019.–2023. gads (01.–06.)

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

Tabula Nr. 23

Tirgus dalībnieku tirgus daļu izmaiņas Tukumā 2019.–2023. gads (01.–06.)

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	-	[0–5]	- [0–5]	[5–10]	[0–5]
NMS	-	-[0–5]	[10–20]	- [10–20]	- [5–10]
EGL	-	[0–5]	[5–10]	[10–20]	- [0–5]
Tukuma slimnīca	-	[0–5]	- [20–30]	- [5–10]	[10–20]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 191 7. attēlā vērojams, ka tirgus daļu izmaiņas piecu gadu laikā bijušas būtiskas. Tabulā Nr. 23 apkopotā informācija liecina, ka 2020. gadā CL no NMS pārņēma (*) [0–5] %, tirgus daļu. 2021. gadā Tukuma slimnīca zaudēja (*) [20–30] % tirgus daļu, ko galvenokārt pārņēma NMS, sev pievienojot (*) [10–20] % tirgus, bet EGL pievienoja (*) [5–10] %. 2021. gadā CL zaudēja (*) [0–5] % tirgus daļu. 2022. gadā nav nosakāms, no kura tirgus dalībnieka tika pārņemtas
- DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

tirgus daļas. CL pievienoja (*) [5–10] % tirgus daļu, bet EGL pievienoja (*) [10–20] %. Tajā pat laikā NMS zaudēja (*) [10–20] % tirgus, bet Tukuma slimnīca zaudēja (*) [5–10] %. Secināms, ka visi tirgus dalībnieki savā starpā konkurē un CL un NMS ir tuvi konkurenti Tukumā, jo zināmā mērā konkurējuši par tirgus daļām, lai arī pēc datiem nav skaidri nosakāms, vai CL un NMS ir tuvākie konkurenti.

- 192 Analizējot tirgus daļu datus kopumā par visu laika periodu no 2019. līdz 2023. gadam ir secināms, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Tukumā visciešākie konkurenti salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem ir EGL un Tukuma slimnīca (korelācijas koeficients - (*)). Starp apvienošanās dalībniekiem korelācijas koeficients bija zemāks, tomēr tas ir saglabājies negatīvs (korelācijas koeficients - (*)).
- 193 Ņemot vērā iepriekš minēto, Tukumā pastāv ievērojama konkurence starp CL un NMS un augstās kombinētās tirgus daļas Tukumā norāda, ka apvienošanās varētu radīt potenciālu konkurences samazināšanās risku.

Liepāja

- 194 Pēc apvienošanās dalībnieku sniegtajiem papildinājumiem informācijai Ziņojumā, tiek vērtēta koncentrācija, saistībā ar (*). Liepājas filiāles tika reģistrētas CL un uzsāka savu darbību kā CL 2022. gadā. Pēc papildinājumos ietvertās un tirgus dalībnieku sniegtās informācijas secināms, ka Liepājā pirms NMS filiāļu nodošanas darbojās trīs tirgus dalībnieki – NMS, CL un EGL. CL nodrošināja darbību četros PŅP, NMS – divos un EGL arī divos PŅP, bet papildus tam, EGL nodrošina analizējamo paraugu nodošanu vienā pašapkalpošanās iekārtā.

Tabula Nr. 24

Tirgus daļas konkrētajā tirgū, % no kopējā tirgus pēc apgrozījuma, ieskaitot Covid-19 testēšanu

Tirgus dalībnieki	2019. gads, % (*)	2020. gads, % (*)	2021. gads, % (*)	2022. gads, % (*)	2023. gads (01.-06.), % (*)
CL	[30–40]	[10–20]	[10–20]	[50–60]	[50–60]
CL (NMS)	[30–40]	[30–40]	[40–50]	[10–20]	[10–20]
Kopā CL+NMS	[30–40]	[50–60]	[50–60]	[70–80]	[60–70]
EGL	[30–40]	[40–50]	[40–50]	[20–30]	[30–40]

Avots: Tirgus dalībnieku sniegtā informācija

- 195 CL tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [30–40] %, 2020. gadā samazinoties līdz (*) [10–20] % un 2021. gadā turpinot samazināties līdz (*) [10–20] %. 2022. gadā CL ((*)) sasniedza (*) [50–60] % tirgus daļu un 2023. gadā tā pieauga līdz (*) [50–60] % tirgus. CL (NMS), kas apzīmē filiāles, kuras līdz 2022. gadam bija NMS, bet pēc tam darbojās kā CL, tirgus daļa 2019. gadā bija (*) [30–40] % un turpmākajos divos gados palielinājās līdz (*) [40–50] %. 2022. gadā pēc filiāļu nodošanas CL, to tirgus daļa samazinājās līdz (*) [10–20] % un 2023. gadā līdz (*) [10–20] %. Apvienošanās dalībnieku kombinētā tirgus daļa līdz 2021. gadam bija (*) [30–40] – (*) [50–60] % , bet sākot ar 2022. gadu (*) [60–70] % – (*) [70–80] %.
- 196 EGL Liepājā arī ir liels tirgus dalībnieks, tā tirgus daļas 2019. gadā bija (*) [30–40] %, 2020. gadā palielinājās līdz (*) [40–50] %, 2021. gadā samazinājās līdz (*) [40–50] %. Straujākais tirgus daļas kritums EGL bija 2022. gadā, kad tirgus daļa samazinājās līdz (*) [20–30] %, bet (*) [0–5] % tirgus izdevās atgūt 2023. gada pirmajos sešos mēnešos.
- 197 Analizējot tirgus daļu datus kopumā par visu laika periodu no 2019. līdz 2022. gadam ir secināms, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū Liepājā CL un NMS ir visciešākie

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

konkurenti salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem. Uz to norāda tirgus daļu svārstības par līdzīgiem apjomiem pretējos virzienos un attiecīgi arī korelācijas koeficienti, kas starp CL un NMS bija - (*), kamēr starp CL un EGL tas bija nedaudz mazāks jeb - (*).

- 198 Ņemot vērā iepriekš minēto, kombinētā tirgus daļa pēdējo piecu gadu laikā ir pārsniegusi 50 % tirgus daļu. Līdz ar to var secināt, ka Liepājā apvienošanās varētu radīt potenciālu konkurences samazināšanās risku.

Īstenotās apvienošanās izvērtējums Liepājā

- 199 Ņemot vērā, ka Liepājā jau CL un NMS apvienošanās ir noslēgusies un divus gadus CL pieder augsta tirgus daļa, kas radusies, apvienojoties ar tuvāko konkurentu - NMS, ir iespējams izvērtēt apvienošanās faktiskos ietekmi lokālajā tirgū. Tāpat vērts pieminēt, ka vienīgais konkurents Liepājā CL šobrīd ir EGL.
- 200 Apvienošanās ietekmi KP uzskata par pamatotu vērtēt attiecībā uz cenu izmaiņām un kvalitātes izmaiņām pēc apvienošanās, jo var liecināt par pastāvošu problēmu lokālajā tirgū pēc apvienošanās. Kā jau minēts iepriekš, laboratorijas Latvijā cenu nosaka nacionālā mērogā un tās pēc CL un NMS apvienošanās Liepājā nav mainījušās, tādēļ KP veic kvalitātes rādītāju novērtēšanu.
- 201 CL norāda, ka pēc (*) ir novērojams, ka iepriekš NMS piederošajos paraugu pieņemšanas punktos, kā arī laboratorijā sniegto pakalpojumu kvalitāte ir uzlabojusies⁸⁰ – veikts telpu remonts, laboratorijās uzstādītas jaunas iekārtas un samazināts manuāli veicamā darba apjoms, kā arī veiktas darbinieku apmācības atbilstoši CL standartiem. Tāpat kā kvalitātes uzlabošanās rādītāji tiek norādīti pacientu ātrāka apkalpošana, ātrāka analīžu rezultātu saņemšana, būtiski samazināts kļūdu un sūdzību skaits.
- 202 KP Lietas gaitā iegūtā un izvērtētā informācija norāda, ka pēc notikušās apvienošanās nav novērojamas izmaiņas, kas liecinātu par laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu pieejamības pasliktināšanos, papildus KP secina, ka pēc apvienošanās lokālajā tirgū nav saskatāmas būtiskas pakalpojumu cenu izmaiņas, kas KP ļauj izdarīt secinājumu, ka neskatoties uz to, ka lokālajā tirgū darbojas tikai viens cits tirgus dalībnieks, t. i., EGL, tas ar mazākām tirgus daļām rada būtisku konkurences spiedienu, kas liek konkurentam saglabāt pakalpojumu kvalitāti un ietekmē laboratorisko pakalpojumu cenas. KP ieskatā, pieejamā informācija liecina, ka, neskatoties uz to, ka apvienošanās rezultātā CL ir ieguvis būtiskas tirgus daļas lokālā tirgū, Liepājā nav konstatējamas pazīmes, ka apvienošanās rezultātā būtu negatīvi ietekmēta pakalpojumu pieejamība pacientiem vai pakalpojumu cena.
- 203 Līdzīga situācija kā pirms CL un NMS apvienošanās Liepājā pastāv arī Cēsīs un Jelgavā, tādēļ, ņemot vērā CL vēsturisko rīcību, attiecībā uz tirgu Liepājā, KP prognozē, ka Cēsīs un Jelgavā neradīsies negatīva ietekme uz pacientiem lokālajos tirgos, jo minētajos tirgos konkurences spiedienu rada EGL, kas ir konkurents CL. Tukumā, Jūrmalā bez EGL klātbūtnes tirgū darbojas un konkurences spiedienu rada slimnīcas laboratorija, tomēr arī uz Tukuma un Jūrmalas tirgu var attiecināt secinājumus, kas radušies attiecībā uz apvienošanās Liepājā, secinot, ka pie koncentrētāka tirgus un lielākām CL tirgus daļām nerodas negatīvas sekas pēc apvienošanās.

Šķēršļi iekļūšanai tirgū vai tirgus dalībniekiem paplašināt darbību

- 204 Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanos paredz, lai novērtētu paredzamo apvienošanās ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem, EK analizē apvienošanās iespējamo pret konkurenci vērsto ietekmi un attiecīgos kompensācijas faktorus, piemēram, šķēršļus ienākšanai tirgū un iespējamo efektivitātes ieguvumu, ko piedāvā puses.⁸¹
- 205 Ziņojumā norādīts, ka jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu tirgū ietekmē divas barjeras – laboratorisko pakalpojumu tirgus regulācija (valsts apmaksāto pakalpojumu tarifi un kvotas) un

⁸⁰ CL 16.11.2023. vēstule, 53. lp.

⁸¹ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanos, 12. punkts.

laboratorisko pakalpojumu tirgus tendences kopumā, ņemot vērā, ka laboratoriskie pakalpojumi visā pasaulē kļūst kvalitatīvāki un arī dārgāki, un, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu un pieaugošajām izmaksām, tai skaitā reaģentu iegādei, tirgū ir novērojama konsolidācija. Tirgus tendences norāda, ka viena laboratorija darbojas uz vienu miljonu iedzīvotāju.⁸² Pēc minētās informācijas secināms, ka ir maz ticams, ka Latvijas tirgū ienāks jauns tirgus dalībnieks.

- 206 Tāpat arī Ziņojumā kā šķēršļi jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū uzskaitīts nelielais iedzīvotāju skaits, primārās un sekundārās veselības aprūpes pieejamība, valsts un pašvaldību ārstniecības iestāžu laboratoriju darbība tirgū, liels jau esošo laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzēju skaits, normatīvajos aktos noteikto prasību izpildīšana, finanšu līdzekļi, kā arī kvalificētu speciālistu trūkums. Tāpat arī Latvijas iedzīvotāju skaits ir salīdzinoši neliels un iedzīvotāju izvietojums ir nevienmērīgs.⁸³
- 207 Viedokli par barjerām ienākšanai tirgū sniedza arī laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus dalībnieki. EGL norāda, ka nepieciešami lieli finansiāli resursi, lai iegādātos laboratorijas tehnoloģiju iekārtas un reaģentus, kā arī nepieciešams kvalificēts darbaspēks, kas nav uzreiz pieejams, un ir nepieciešams iegūt kvalitātes vadības LVS EN ISO 15189:2013 sertifikātu, kas arī ir paveicams tikai ilgākā laika posmā. Jaunu dalībnieku ienākšana tirgū ir apgrūtināta, jo ir mazs pieprasījums. Baltijas valstu reģionā Latvijā ir viszemākās cenas, tādēļ īpaša interese no citu valstu puses netiek izrādīta.⁸⁴ GENERA norāda, ka būtiskākais šķērslis ir valsts apmaksāto izmeklējumu piešķiršanas kārtība, kas kavē vairāku pakalpojumu ieviešanu un attīstīšanu neatkarīgajās laboratorijās. Atsevišķus pakalpojumus (īpaši ģenētiskās testēšanas pakalpojumus) par NVD līdzekļiem apmaksā tikai, ja paraugus testē valstij vai pašvaldībās piederošās laboratorijās.⁸⁵ Papildus minētajiem finansiālajiem šķēršļiem MFD norāda, ka var būt neiespējams nomāt telpas ārstniecības iestādē vai tiešā tās tuvumā, līdz ar to tas nostādītu jauno tirgus dalībnieku būtiski neizdevīgākā stāvoklī nekā esošos tirgus dalībniekus, kuru punkti ir izvietoti ārstniecības iestāžu telpās. Tāpat MFD norāda, ka jaunam tirgus dalībniekam varētu būt apgrūtināti izpildīt valsts iepirkumu prasības, lai veiktu valsts apmaksātus izmeklējumus, jo privātām laboratorijām ir problēmas ar pakalpojumu apmaksu no valsts un piešķirto kvotu apmēriem. Nereti gadās, ka gada kvota tiek iztērēta jau oktobra mēnesī⁸⁶ un laboratorijas divus mēnešus veic pacientiem analīzes, nezinot, vai saņems apmaksu par sniegtajiem pakalpojumiem. Šī pārstrāde visbiežāk netiek apmaksāta 100 %.⁸⁷ PSKUS papildus norāda, ka būtiskākie šķēršļi ienākšanai ir tieši valsts apmaksāto izmeklējumu segmentā, bet maksas izmeklējumu segmentā nepastāv būtiski šķēršļi.⁸⁸ VC4 norāda uz lielām finansiālajām investīcijām, uzsākot darbību, kā arī ļoti sīvu konkurenci par izglītotiem laboratorijas speciālistiem.⁸⁹
- 208 Turpretī BKUS, RAKUS un Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vidzemes slimnīca" (turpmāk – Vidzemes slimnīca) neuzskata, ka tirgū pastāv būtiskas ienākšanas barjeras.⁹⁰
- 209 Ziņojumā norādīts, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū konkurences apstākļi ir salīdzinoši stabili. Tirgus struktūrā nav novērojamas būtiskas izmaiņas – tirgū nav ienākuši nozīmīgi tirgus dalībnieki, kā arī tirgū nav pametis neviens nozīmīgs tirgus dalībnieks.

⁸² Ziņojums, 89.–90. lp.

⁸³ Ziņojums, 69. lp.

⁸⁴ EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23.

⁸⁵ GENERA 13.07.2023. vēstule Nr. IZ-660-130723.

⁸⁶ Pēc Ziņojuma 68. lp. norādītās informācijas kvotas apmērs veidojas, pamatojoties uz iepriekšējā gada kvotas izpildi 9 mēnešos.

⁸⁷ MFD 31.07.2023. vēstule Nr. 181.

⁸⁸ PSKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 5-16.2/1465.

⁸⁹ VC4 17.07.2023. vēstule Nr. VC4/B-IzK/5-07/2023.

⁹⁰ BKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 02-09-499/2023, RAKUS 26.07.2023. vēstule Nr. A1/1.1-07.1/23/1453, Vidzemes slimnīcas 03.08.2023. vēstule Nr. 1.5-746.

Vienlaikus tiek norādīts, ka 2022. gadā savu darbību uzsāka SIA “Sendito”, piedāvājot maksas un valsts apmaksātus SARS-CoV-2 un citus testus.⁹¹ Pēc publiski pieejamās informācijas⁹² SIA “Sendito” apgrozījums 2022. gadā bija aptuveni 325 000EUR.

- 210 Vienlaikus secināms, ka laboratorijas darbojas efektīvāk un spēj ieviest inovatīvākas tehnoloģijas gadījumos, ja tās veic vairāk laboratorisko izmeklējumu. Ziņojumā norādīts, ka iekārtu ražotāji arvien mazāk piedāvā analizatorus un reaģentus, kuri ir domāti neliela izmēra laboratorijām un visas jaunās tehnoloģijas tiek attīstītas balstoties uz lielu paraugu plūsmu laboratorijās.⁹³ Līdz ar to secināms, ka nākotnes perspektīvā mazas laboratorijas, kuras veic nelielu izmeklējumu skaitu, nespēs būt tik efektīvas un inovatīvas kā lielas laboratorijas.
- 211 Papildus divām lielajām laboratorijām EGL un CL, Latvijā darbojas vairāki desmiti maza un vidēja izmēra un apjoma laboratoriju. Tikšanās laikā ar Veselības aprūpes darba devēju asociāciju tās biedri norādīja, ka minētās tendences rezultātā mazām laboratorijām nevar būt augsta konkurētspēja. Arī NVD tikšanās laikā norādīja uz faktu, ka lielais mazo laboratoriju skaits Latvijā rada lielu administratīvo slogu NVD, tādēļ vēl kāda tirgus dalībnieka ienākšana tirgū tikai pasliktinātu situāciju.
- 212 Papildus NVD norādīja, ka, jaunam tirgus dalībniekam ienākot tirgū, tam pirmajā gadā ir ļoti ierobežota kvota, par kuru sniegt valsts apmaksātos laboratorisko izmeklējumus, jo to aprēķina no iepriekšējā gada sniegto izmeklējumu skaita. Līdz ar to pastāv arī būtiski normatīvie šķēršļi jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai tirgū.
- 213 Neskatoties uz šķēršļiem ienākšanai tirgū, jāņem vērā, ka valstij piederošās universitāšu slimnīcu laboratorijas ir stratēģiski svarīgas valsts veselības aprūpē, līdz ar to paredzams, ka tās vienmēr pastāvēs un spēs nodrošināt atbilstošus laboratoriskos izmeklējumus. KP secina, ka valstij piederošās laboratorijas ir spēcīgs instruments, kas spētu nodrošināt konkurences spiedienu uz privātajām laboratorijām.
- 214 Vēl viens svarīgs aspekts ir saistīts ar esošo tirgus dalībnieku paplašināšanās iespējām. Vairāki tirgus dalībnieki, ņemot vērā šī brīža tirgus potenciālu, saskata iespējas paplašināt savu darbību, tomēr, attiecībā uz darbības paplašināšanu tieši Latvijas reģionos, tā pamatā tiek vērtēta kā ekonomiski neizdevīga, jo pieprasījums pēc laboratorisko izmeklējumu pakalpojumiem, ņemot vērā nelielo iedzīvotāju skaitu, ir ļoti zems.
- 215 Sadaļas noslēgumā var secināt, ka pastāv vairāki būtiski šķēršļi jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai tirgū, taču šī brīža tirgus situācija, tirgus īpatnības un tendences paredz, ka laboratoriju darbība ir efektīva pie nosacījuma, ja viena laboratorija apstrādā lielu izmeklējamu paraugu skaitu, ko Latvijā ar tās iedzīvotāju daudzumu ir sarežģīti sasniegt, līdz ar to secināms, ka nākotnes perspektīvā laboratoriju skaits dabīgas konkurences cīņas ceļā pirmšķietami turpinās samazināties, lielām laboratorijām izkonkurējot mazāk efektīvas laboratorijas.
- 216 Attiecībā uz tirgus dalībnieku iespēju paplašināt savu darbību secināms, ka esošajiem tirgus dalībniekiem, gan privātajām, gan valstij piederošajām laboratorijām, ir iespējas un plāni paplašināt savu darbību.

7.6. Koordinēta ietekme

- 217 Attiecībā uz koordinētās ietekmes riskiem Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu norādīts, ka koordinēšanai var būt vairāki veidi. Dažos tirgos koordinācija, visticamāk, var ietvert cenu saglabāšanu virs konkurences līmeņa. Turklāt uzņēmumi var īstenot koordinēšanu, sadalot tirgu, piemēram, ģeogrāfiskajās zonās vai pēc citām pircēju pazīmēm, vai piešķirot līgumus tirgos, kuros pieprasījums pārsniedz piedāvājumu.⁹⁴
- 218 Izvērtējot koordinētas ietekmes iespējamību, tiek ņemti vērā vairāki faktori. Piemēram,

⁹¹ Ziņojums, 36. lp.

⁹² Informācija no firmas.lv. Pieejams: <https://www.firmas.lv/lv/uznemumi/sendito/40203347831>

⁹³ Ziņojums, 33. lp.

⁹⁴ Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, 40. punkts.

Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu minēts, ka uzņēmumu skaita samazināšanās tirgū pēc savas būtības var būt faktors, kas veicina koordinēšanu, jo ir vieglāk veikt koordinēšanu starp dažiem dalībniekiem nekā starp vairākiem.⁹⁵ KP konstatē, ka konkrētajā apvienošanās tiks samazināts tirgus dalībnieku skaits. Lokālajos tirgos kā Jelgavā un Cēsīs bez apvienošanās dalībniekiem un EGL nav citu tirgus dalībnieku, turklāt Jelgavā to tirgus daļu atšķirības ir nelielas un apvienošanās rezultātā izveidosies duopols. Tukumā un Jūrmalā bez EGL pastāv slimnīcās esošās laboratorijas, tomēr to radītais konkurences spiediens attiecībā uz pacientu izvēli nodot analīzes konkrētā laboratorijā ir ierobežots. Līdz ar to uz pacientu izvēli lielāko konkurences spiedienu rada EGL. Turklāt EGL, CL un NMS ir vienīgie tirgus dalībnieki ar plašu laboratorijas filiāļu tīkla pārklājumu daudzās Latvijas pilsētās (valsts un pašvaldību laboratorijas darbojas konkrētā lokālajā ārstniecības iestādē).

- 219 Pēc Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu minētā, lai koordinēšana būtu noturīga, ir nepieciešami trīs nosacījumi. Pirmkārt, koordinēšanā iesaistītajiem uzņēmumiem ir jāspēj pietiekami pārraudzīt, vai koordinēšanas noteikumi tiek stingri ievēroti. Otrkārt, disciplīna paredz, ka ir jābūt kāda uzticama preventīva mehānisma veidam, ko var piemērot, konstatējot atkāpes. Treškārt, koordinēšanā neiesaistīto pušu, piemēram, esošo un nākotnes konkurentu, kas nepiedalās koordinēšanā, kā arī pircēju reakcijai nevajadzētu spēt apdraudēt paredzamos koordinēšanas rezultātus.⁹⁶
- 220 Ziņojumā minēts, ka koordinētas ietekmes īstenošanai laboratorisko pakalpojumu tirgus nav parocīgs, jo cenas valsts apmaksātiem pakalpojumiem tirgū nosaka NVD tarifs un maksas pakalpojumu sniegšanā notiek konkurence starp CL un EGL.⁹⁷ Pēc KP veiktās analīzes secināms, ka valsts apmaksātie laboratoriskie izmeklējumi veido būtisku daļu no laboratoriju apgrozījuma. Piemēram, 2022. gadā CL apgrozījums par valsts apmaksātajiem izmeklējumiem bija (*) %, EGL (*) % un NMS – (*) %. Ņemot vērā minēto, koordinācijas risks valsts apmaksāto laboratorisko izmeklējumu daļā nav konstatēts.
- 221 Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka divas no trim lielākajām laboratorijām apvienojas un divu lielāko laboratoriju tirgus daļas pārsniedz 80 %, KP novērtēja iespējamo koordinācijas risku maksas izmeklējumu segmentā.
- 222 Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu norādīts, ka vieglāk veikt koordinēšanu attiecībā uz cenu, ja pieprasījuma un piedāvājuma nosacījumi ir salīdzinoši stabili, nekā tad, ja tie nepārtraukti mainās. Šajā sakarā nepastāvīgs pieprasījums, dažu uzņēmumu būtisks iekšējais pieaugums tirgū vai jaunu uzņēmumu bieža ienākšana tirgū var norādīt, ka pastāvošā situācija nav pietiekami stabila, lai nodrošinātu koordinēšanas iespējamību.⁹⁸ Attiecībā uz piedāvājuma apstākļiem Ziņojumā minēts, ka konkurences apstākļi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū uzskatāmi par stabiliem un pēdējo gadu laikā būtiskas izmaiņas tirgus dalībnieku sastāvā nav notikušas.⁹⁹ Attiecībā uz pieprasījumu Ziņojumā minēts, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū pieprasījums ar katru gadu pieaug.¹⁰⁰
- 223 KP izpētē secinātais liecina, ka lokālajos tirgos ir saskatāmas būtiskas tirgus dalībnieku tirgus daļu svārstības, līdz ar to, KP ieskatā, pieprasījuma, piedāvājuma apstākļi lokālos tirgos nav uzskatāmi par stabiliem, tie varētu būt uzskatāmi par stabiliem valstiskā līmenī, ņemot vērā valsts apmaksāto pakalpojumu sadali un to augošo tendenci, līdz ar to KP ar augstas ticamības pakāpi var secināt, ka minētais būtiski var ietekmēt tirgus dalībnieku iespēju veikt koordināciju lokālos tirgos.
- 224 Koordinēšana, sadalot tirgu, var būt vienkāršāka, ja būs vienkāršas pazīmes, pēc kurām koordinējošie uzņēmumi varēs viegli iedalīt pircējus. Šādas pazīmes var būt atkarībā no

⁹⁵ Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, 42. punkts.

⁹⁶ Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, 41. punkts.

⁹⁷ Ziņojums, 92. lp.

⁹⁸ Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu, 45. punkts.

⁹⁹ Ziņojums, 29. un 39. lp.

¹⁰⁰ Ziņojums, 32. lp.

teritoriālās piederības, pircēju tipa vai vienkārši no tā, ka ir pircēji, kas parasti pērk no viena konkrēta uzņēmuma. Koordinēšana, sadalot tirgu, var būt salīdzinoši vienkārša, ja katra pircēja piegādātāja identificēšana ir vienkārša un koordinēšanas līdzeklis ir esošo pircēju iedalīšana piegādātājam, kas tos apkalpo.¹⁰¹ Tomēr tirgus dalībnieku vēsturiskā rīcība, atverot pieņemšanas punktus lokālos tirgos, kuros jau darbojas konkurējoši tirgus dalībnieki, tajā skaitā lielākie tirgus dalībnieki, liecina, ka šāda veida koordinēta tirgus sadale minētajā tirgū nenotiek.

- 225 Atbilstoši Pamatnostādņēm par horizontālu apvienošanos tirgiem ir jābūt pietiekami pārredzamiem, lai koordinējošie uzņēmumi varētu pietiekami efektīvi uzraudzīt, vai citi uzņēmumi neatkāpjas no noteikumiem, un tādējādi zinātu, kad veikt pretpasākumus. Bieži tirgus pārredzamība ir lielāka, ja aktīvo tirgus dalībnieku skaits ir mazāks.¹⁰² Tirgū ir neliels skaits tirgus dalībnieku (gan lokālajos tirgos, kur pacients dodas uz analīžu PŅP, gan nacionālajā tirgū, kur pakalpojumus piedāvā trīs laboratorijas ar kurjerdienestiem), maksas pakalpojumu cenrādis ir publiski pieejams, un tirgus situācija ir stabila, palielinoties pieprasījumam katru gadu. Minētie faktori var parādīt uzņēmumiem, kuri veic koordināciju, novirzes no plānotā pārdošanas apjoma.
- 226 Pēc Pamatnostādņēs par horizontālu apvienošanos minētā koordinēšana nav noturīga, ja viens sods par atkāpšanos nav pietiekami stingrs, lai pārliecinātu koordinējošos uzņēmumus, ka koordinēšanas noteikumu ievērošana ir viņu interesēs. Tādējādi nākotnes pretdarbības draudi nodrošina koordinēšanas noturīgumu. Tomēr draudi ir ticami tikai tad, ja ir pietiekama pārliecība, ka, konstatējot kāda uzņēmuma atkāpšanos no noteikumiem, tiks aktivizēts kāds preventīvs mehānisms.¹⁰³ Tā kā preventīvo pasākumu ātrums atkarīgs no tirgus caurspīdīguma par konkurentu darbību, tad, ņemot vērā iepriekš minētos secinājumus par tirgus pārredzamību, preventīvo pasākumu ātrums būtu nekavējošs, tā kā ir viegli monitorēt gan pieprasījuma izmaiņas, gan pakalpojumu cenas.
- 227 KP lietas izpētes gaitā ir konstatējusi, ka lielākie tirgus dalībnieki, kas ir EGL un CL, laboratorisko izmeklējumu tirgū darbojas neatkarīgi viens no otra. Lai arī KP ir secinājusi, ka starp laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus dalībniekiem var notikt un notiek sadarbība konkrētu analīžu veikšanai, kuras noteikta laboratorija pati neveic, un šāda sadarbība ir konstatēta arī starp EGL un CL, sniegto pakalpojumu apjoms ir neliels, un KP var secināt, ka gan EGL gan CL var darboties laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū neatkarīgi viens no otra, tādēļ iespējamās koordinācijas risks ir uzskatāms par nebūtisku, jo koordinētas rīcības gadījumā KP nav konstatējusi, ka pastāvētu būtiski soda veidi, kuri būtu uzskatāmi par pietiekami stingriem, lai tirgū darbotos koordinācija ilglaicīgā periodā.
- 228 Ziņojumā minēts, ka laboratorisko pakalpojumu tirgus arī ir ar mazāk dalībniekiem, kas to padara būtiski pārredzamāku. Tāpat pakalpojumu sniegšana notiek regulāri un lielos apjomos, nevis reti kā tirgos, kas lielākoties darbojas ar iepirkumiem. Tirgi, kur pakalpojumu sniegšana notiek regulāri, ir daudz mazāk pakļauti koordinētas ietekmes riskam, jo pakalpojumu cenas ir publiski pieejamas un mainīgas, bet valsts apmaksātiem pakalpojumiem – NVD regulētas un pārraudzītas.¹⁰⁴
- 229 Pēc Pamatnostādņēs par horizontālu apvienošanos minētā, tieši gadījumos, kad tirgum ir raksturīgi neregulāri, liela apjoma pasūtījumi, pietiekami stingra preventīvā mehānisma izveidošana var būt sarežģīta, jo ar atkāpšanos saistītais ieguvums attiecīgajā brīdī var būt liels, noteikts un tūlītējs, bet soda radītie zaudējumi var būt nelieli un nenoteikti un materializēties tikai pēc kāda laika.¹⁰⁵ Ņemot vērā minēto, tieši tirgos, kur pakalpojumu sniegšana notiek regulāri, preventīvos mehānismus ir daudz vieglāk piemērot un šis kritērijs ir tieši attiecināms

¹⁰¹ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanos, 45. punkts.

¹⁰² Turpat, 49. un 50. punkts.

¹⁰³ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanos, 52. punkts.

¹⁰⁴ Ziņojums, 93. lpp.

¹⁰⁵ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanos, 53. punkts.

- uz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu, ņemot vērā pakalpojumu sniegšanas biežumu un apmērus, līdz ar to koordinācijas noturība palielinās.
- 230 Pēdējais, kas nepieciešams efektīvai koordinācijai, ir citu pušu reakcija. Esošo un potenciālo tirgus dalībnieku nepiedalīšanās koordinācijā var būtiski apdraudēt koordinācijas noturību un stabilitāti. Tā kā apvienošanās dalībnieki un citi tirgus dalībnieki norāda, ka jaunas ienākšanas tirgū nav paredzamas tirgus tendenču dēļ laboratorisko izmeklējumu jomā, kā arī tirgus dalībnieku skaits ir nemainīgs un stabils, tad koordinācijas izjaukšanas risks, ņemot vērā konkurentu ienākšanu vai paplašināšanos, ir minimāls.
- 231 Ņemot vērā minētos argumentus, pēc apvienošanās tirgū pastāv teorētiska iespēja koordinācijas riskam, starp tirgū esošajām lielākajām privātajām laboratorijām, kas ir, EGL un CL.
- 232 Tomēr jāņem vērā, ka laboratoriju sniegto pakalpojumu klāsts ir plašs, pat cenu pārredzamība noteiktās pakalpojumu grupās, nerada ticamu teorētisku iespēju, savstarpēji koordinējot rīcību, saglabāt cenu virs konkurences līmeņa, jo laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū lokālos līmeņos darbojas valsts un pašvaldību ārstniecības iestādes, kuras sniedz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus, kas daļēji var izdarīt spiedienu uz privātajām laboratorijām. Turklāt lielu daļu tirgus apgrozījuma veido valsts apmaksātie pakalpojumi, kur pakalpojumu pircējs un cenas noteicējs ir valsts, kas var darboties kā kontroles mehānisms, lai samazinātu iespējamu koordināciju starp tirgus dalībniekiem, kā arī konstatēt iespējami nepamatotus pakalpojumu cenu kāpumus, kas apgrūtina tirgus dalībnieku koordinēšanu attiecībā uz cenas noteikšanu. Papildus, Lietas izpētes gaitā KP ir konstatējusi, ka lielākajiem tirgus dalībniekiem pakalpojumu cenas ir vienveidīgas visā Latvijas teritorijā un nav saskatāmas pakalpojumu cenas izmaiņas neatkarīgi no to darbības reģiona.
- 233 Būtiski ir uzsverams, ka, apskatot tirgus dalībnieku vēsturisko darbību, kā arī analizējot NMS darbību laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, KP ar augstu ticamības pakāpi var secināt, ka esošajiem lielākajiem tirgus dalībniekiem vismaz jau pēdējos piecos gados ir teorētiski bijusi iespēja veikt koordinēšanu, jo, KP ieskatā, NMS valstiskā līmenī nevar izdarīt pietiekamu konkurences spiedienu uz lielākajiem tirgus dalībniekiem, kā arī lokālajos tirgos, kuros NMS nedarbojas, nav konstatēta lielo tirgus dalībnieku atšķirīga rīcība no pārējās valsts teritorijas.
- 234 KP var secināt, ka, neskatoties uz mazo tirgus dalībnieku skaitu, vēsturiskā tirgus dalībnieku rīcībā neliecina, ka pēc apvienošanās varētu notikt koordinēšana starp tirgus dalībniekiem, sevišķi, ņemot vērā lielo tirgus daļu, kuru sastāda valsts apmaksātie pakalpojumi, kuri darbojas, kā cenu kontroles mehānisms un var dot signālus uzraugošām iestādēm par iespējamu problēmu minētajos tirgos. Būtisks ir arī fakts, ka daļā lokālo tirgu darbojas valsts un pašvaldību iestādes ar savām laboratorijām, kas ar augstu ticamības pakāpi izdara spiedienu uz pakalpojumu cenu neļaujot tām vispārīgi celties valstiskā līmenī.
- 235 Izvērtējot iespējamus koordinētās rīcības riskus kontekstā ar iepriekš šajā sadaļā novērtētajiem apstākļiem, KP secina, ka apvienošanās rezultātā konkurences struktūra netiks izmainīta tā, lai ievērojami palielinātu varbūtību, ka tiks uzsākta vai atvieglota tirgus dalībnieku rīcības koordinēšana, kas kaitēs pastāvošai konkurencei laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū.

VII VERTIKĀLI IETEKMĒTIE TIRGI

- 236 Apvienošanās, kuras dalībnieki darbojas vertikāli saistītos tirgos, var būtiski kavēt efektīvu konkurenci, veidojot nekoordinētu ietekmi un koordinētu ietekmi,¹⁰⁶ kas ir divi galvenie veidi, kā nehorizontāla apvienošanās var būtiski kavēt efektīvu konkurenci.¹⁰⁷

¹⁰⁶ KP 20.02.2020. lēmums Nr. 4 BITE Latvija, Baltcom, 58. rindkopa. Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/KP_lemums_Bite_publicojama.pdf.

¹⁰⁷ Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanas novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (2008/C 265/07) (turpmāk – Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanu)

- 237 Nekoordinēta ietekme pamatā var rasties tādā gadījumā, ja nehorizontāla apvienošanās izraisa norobežošanu. Kad apvienošanās rezultātā faktiskajiem vai potenciālajiem konkurentiem tiek apgrūtināta vai liegta pieeja piegādēm vai tirgiem, tādējādi samazinot uzņēmuma spēju un/vai stimulu konkurēt. Tādas norobežošanas rezultātā uzņēmumi, kas apvienojas, un, iespējams, arī daži to konkurenti var izdevīgi paaugstināt patērētājiem prasīto cenu. Koordinēta ietekme rodas tādā gadījumā, ja apvienošanās maina konkurences raksturu tā, ka uzņēmumi, kas iepriekš savu rīcību nesaskaņoja, tagad, visdrīzāk, saskaņos cenu paaugstināšanu vai citādi kaitēs efektīvai konkurencei.¹⁰⁸
- 238 Vērtējot konkurences ierobežošanas risku, nepieciešams noskaidrot, vai apvienošanās dalībniekiem faktiski būtu gan spēja, gan stimulsi izraisīt pakārtoto konkurentu izmaksu paaugstināšanos, norobežojot viņu piekļuvi kādam svarīgam izejmateriālam (norobežošana no izejmateriāliem) vai liedzot viņiem pieeju pietiekamai klientūrai (norobežošana no klientiem).¹⁰⁹ Izpildoties šiem nosacījumiem, var tikt secināts, ka pieaugs risks pret konkurenci vēršties ierobežojumiem.

8. Veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus

8.1. Preces tirgus noteikšana

- 239 Ziņojumā tiek norādīts, ka ar CL saistītās sabiedrības darbojas gan primārās veselības aprūpes, gan sekundārās veselības aprūpes līmeņos, piedāvājot abu līmeņu ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus vienuviet, turklāt jāņem vērā, ka konkrētās apvienošanās rezultātā nenotiek horizontāla pārklāšanās tirgū. No laboratorisko izmeklējumu sniegšanas viedokļa nav nozīmes tam, kura veselības aprūpes līmeņa ārsts ir izsniedzis pacientam nosūtījumu, ciktāl tas attiecas uz pašu izmeklējuma veikšanu un no pacienta puses – uz pakalpojuma saņemšanu. Ārstam arī nav nozīmes, kurš laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniedzējs būs veicis izmeklējumus. Līdz ar to apvienošanās ietekmes novērtēšanai kā atsevišķus konkrētos tirgus izdalīt pēc veselības aprūpes līmeņiem nav nepieciešams, jo no tā nemainīsies vērtējums par apvienošanās ietekmi.¹¹⁰
- 240 KP praksē¹¹¹ ir konstatēts, ka veselības aprūpes pakalpojumu tirgus ietver plašu pakalpojumu spektru un to iedala, t. sk. primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumos.
- 241 Primārā veselības aprūpe ir ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ārstniecības iestādē (valsts un pašvaldības medicīnas iestādes (slimnīcas, poliklīnikas) un privātās medicīnas iestādes) vai tās dzīves vietā sniedz primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji. Tas ir pirmais saskarsmes posms starp pacientu un primārās aprūpes pakalpojumu sniedzēju (ģimenes ārsti, ārstu palīgi, māsas, vecmātes, zobārsti, higiēnisti), kas risina iedzīvotāju veselības problēmas, lietojot vienkāršas un izmaksu ziņā efektīvas medicīnas tehnoloģijas.
- 242 Sekundārā veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai ambulatorajā ārstniecības iestādē vai stacionārajā ārstniecības iestādē sniedz kādā slimību profilā specializējusies ārstniecības persona. Sekundārās veselības aprūpes pakalpojumi ietver arī laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus, tos sniedz ambulatori.
- 243 Veselības aprūpes (ārstēšana, neiekļaujot laboratorisko izmeklējumu pakalpojumus) pakalpojumu tirgus ir saistīts ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu, jo veselības aprūpes (gan primārā, gan sekundārā, gan terciārā veselības aprūpe ambulatori un/vai stacionāri) pakalpojumu ietvaros tiek izmantoti laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi.

novērtēšanu), 17. punkts. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A52008XC1018%2803%29>.

¹⁰⁸ KP 20.02.2020. lēmums Nr. 4 BITE Latvija, Baltcom, 59. rindkopa. Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/KP_lemums_Bite_publicojama.pdf.

¹⁰⁹ Pamatnostādnes par nehorizontālo apvienošanos novērtēšanu, 30. punkts.

¹¹⁰ Ziņojums, 26. lp.

¹¹¹ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 POLIKLĪNIKA un Centrālā laboratorija apvienošanās, 3.2. un 3.2.1. daļa.

- 244 No pieprasījuma puses dažāda veida veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai ir nepieciešami dažāda veida laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi, līdz ar to pastāv iespēja, kā konkrētās preces tirgus definēt šaurāk atsevišķu veselības aprūpes pakalpojumu veidu vai jau konkrētu pakalpojumu ietvaros. Tomēr no piedāvājuma puses veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji parasti nodrošina vairāku pakalpojumu kopumu, t. i., piedāvā dažādus ārstēšanas pakalpojumus vienuviet un, ja rodas pieprasījums, spēj piedāvāt jaunus dažāda veida veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus vietā, kur jau darbojas attiecīgā veselības aprūpes iestāde.
- 245 Tāpat veselības aprūpes pakalpojumus ir iespējams nošķirt arī pēc to apmaksas veida – maksas pakalpojumi un valsts apmaksātie pakalpojumi –, kur pacients piedalās ar pacienta iemaksu. Pacienta iemaksas apmēru valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai nosaka valsts, un tā ir vienāda visās Latvijas ambulatorajās ārstniecības iestādēs. Vienlaikus konstatējams, ka lielākoties veselības aprūpes centri nodrošina gan valsts finansētos, gan maksas veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumus.
- 246 Ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju, Lietā konkrētās preces tirgus definējums ir atstājams atvērts un nav nepieciešams noteikt vai sašaurināt konkrētās preces tirgu līdz atsevišķiem veselības aprūpes pakalpojumiem vai nodalot tos pēc apmaksas veida, jo konkrētā tirgus definējums neietekmē izvērtējumu. Lietā, jo apvienošanās ietvaros nenotiek horizontāla pārklāšanās veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū un kā KP praksē iepriekš ir konstatēts, laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus ir izdalāms un vērtējams atsevišķi no Veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgus.

8.2. Ģeogrāfiskā tirgus noteikšana

- 247 Attiecībā uz veselības aprūpes tirgu KP savā praksē norādījusi, ka pieprasījums pēc veselības aprūpes pakalpojumiem veidojas visā Latvijas teritorijā, kā arī veselības aprūpes pakalpojumi nodrošināti dažādās Latvijas vietās. KP lēmumā nav definējusi precīzu konkrēto ģeogrāfisko tirgu, veicot izvērtējumu gan uz lokāliem tirgiem, gan visu Latvijas teritoriju.¹¹²
- 248 Medicīnas pakalpojumu uzraudzībā KP konstatēja, ka, lai gan pacientam ir iespēja saņemt veselības aprūpes pakalpojumus arī citās Latvijas pilsētās, tomēr praksē ir maz ticams, ka pacients, lai saņemtu veselības aprūpes pakalpojumu, kas pieejams viņam tuvāk, izvēlēties mērot ceļu uz citu pilsētu. Tāpat uzraudzības noslēguma ziņojumā norādīts, ka jāņem vērā arī atsevišķu pakalpojumu pieejamība, ievērojot tendenci, jo vienkāršāks un pieejamāks pakalpojums (manipulācija), jo mazāka iespējamība, ka šim pakalpojumam ģeogrāfiskais tirgus nosakāms plašāks.¹¹³
- 249 Citu valstu prakse arī norāda, ka ģeogrāfiskais tirgus nosakāms lokāls. Slovērijas konkurences iestāde gan stacionāro, gan ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu tirgu bija noteikusi kā lokālu, ņemot vērā teritoriju, no kuras pacienti bija devušies uz ārstniecības iestādi.¹¹⁴ Līdzīgi apsvērumi tiek norādīti Čehijas konkurences iestādes veiktajā analizē – ambulatorās veselības aprūpes sniegšanas gadījumā par konkrēto ģeogrāfisko tirgu var uzskatīt salīdzinoši nelielu brauciena attālumu no pacienta dzīvesvietas vai darba vietas, parasti nepārsniedzot rajonu vai pilsētu, un stacionārās veselības aprūpes gadījumā pacienti vēlas saņemt stacionāro veselības aprūpi, ņemot vērā tās tiešo tuvumu viņu dzīvesvietai, izņemot specializācijas, kas koncentrētas reģionālā līmenī augstākas kategorijas slimnīcās.¹¹⁵

¹¹² KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 “Par AS „POLIKLĪNIKA” un SIA „Centrālā laboratorija” apvienošanās”, 26. rindkopa. Pieejams: https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/XNXD4GAqdv.pdf.

¹¹³ KP 2014. gada Medicīnas pakalpojumu tirgus uzraudzības noslēguma ziņojums, 10.lp. Pieejams: https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/kp_old/oldfiles/23/tirgus_uzraudziba%2F2016_03_16_medicinas_pakalpojumu_tirgus_uzraudziba.pdf.

¹¹⁴ Slovērijas konkurences iestādes 25.04.2023. lēmums AGEL SK a.s./Penta Group apvienošanās lietā, 52.–58. rindkopa.

¹¹⁵ Čehijas konkurences iestādes 30.06.2020. lēmums Krajská zdravotní a.s./Nemocnice Litoměřice a.s. apvienošanās (aktīvu nodošanas) lietā, 23. un 36. rindkopa.

250 Ņemot vērā minēto, vispārējs veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus būtu vērtējams, kā lokāls, tomēr ņemot vērā, ka apvienošanās neskar veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgu horizontālā līmenī, ģeogrāfiskā tirgus definīciju var atstāt atvērtu, jo precīza ģeogrāfiskā tirgus definēšana neietekmē izvērtējumu Lietuvā.

8.3. Tirgus izvērtējums

- 251 Kā iepriekš konstatēts¹¹⁶ veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgus ir ar laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgu cieši saistīts tirgus, jo veselības aprūpes pakalpojumos tiek izmantoti laboratorisko izmeklējumu pakalpojumi.
- 252 Ziņojumā norādīts, ka veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgus nav izteikti koncentrēts, jo Latvijā kopumā darbojas plašs spektrs ārstniecības iestāžu, tirgū pozīcijas saglabā gan esošie tirgus dalībnieki, gan ienāk jauni. Tirgus dalībnieku skaita palielināšanās skaidrojama ar kopējo iedzīvotāju novecošanos, palielinoties pieprasījumam pēc visa veida veselības aprūpes pakalpojumiem, izņemot pieprasījumu pēc dzemdību speciālistu pakalpojumiem.
- 253 Informācijas trūkuma dēļ Ziņojumā netiek norādītas apvienošanās dalībnieku tirgus daļas. KP iepriekš ir analizējusi tirgus lielumu¹¹⁷ un konstatējusi, ka Rīgas reģionā lielākie tirgus dalībnieki ir PSKUS un RAKUS, bet AS “AB CITY” saistīto uzņēmumu tirgus daļa 2020. gadā nedaudz pārsniedza 10 %.
- 254 Ziņojumā sniegta informācija, ka jau šobrīd CL saistītie uzņēmumi darbojas vertikāli saistītos tirgos: gan veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū, gan vertikāli saistītajā laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū. CL Ziņojumā norāda, ka apvienošanās neradīs kādas priekšrocības tieši CL un ar to saistītajām sabiedrībām attiecībā pret to konkurentiem, jo CL jau ilgu laiku sniedz laboratorijas pakalpojumus citiem uzņēmumiem, kuri ir CL saistīto sabiedrību konkurenti un pakalpojumi tiek sniegti, pamatojoties uz vienādiem nosacījumiem un iepirkumu rezultātiem.
- 255 Riski saistībā vertikālo integrāciju laboratorisko izmeklējumu tirgū un veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgū ir saistīti ar tirgus dalībnieka rīcību, dodot priekšroku integrētā uzņēmumā esošu tirgus dalībnieku pakalpojumiem, tieši vai netieši virzot pacientus saņemt pakalpojumus pie tiem. Samazinoties konkurencei laboratorisko izmeklējumu tirgū, uz esošajiem tirgus dalībniekiem var samazināties konkurences spiediens ieviest jaunas vai attīstīt izmeklējumu tehnoloģijas, kas tiešā veidā varētu kavēt progresu arī veselības aprūpes jomā.
- 256 Papildus ņemams vērā apstākļi, ka vertikālā integrācija laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu un veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgos, t. i., integrēta ārstēšana un laboratoriskā diagnostika var radīt riskus nevajadzīgu laboratorisko testu veikšanai, tādā veidā gūstot papildu peļņu.
- 257 Par būtisku uzskatāma arī patērētāju (pacientu) ierobežotā iespēja pakalpojumu sniedzēja izvēlē – samazinoties pakalpojumu sniedzēju skaitam varētu tikt ietekmēta patērētāju piekļuve veselības aprūpes pakalpojumiem.
- 258 KP Lietas izvērtēšanas gaitā ieguva informāciju no veselības aprūpes (ārstēšanas) un laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgus dalībniekiem par apvienošanās iespējamo ietekmi uz laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu un veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgiem.
- 259 No laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu saņēmēju sniegtajām atbildēm attiecībā uz apvienošanās sekām tiek norādīts, ka, samazinoties tirgus dalībnieku skaitam, pastāv risks pacientam nesaņemt laicīgus, kvalitatīvus un ērti pieejamus izmeklējumus, kas nepieciešami ārstniecības procesa nodrošināšanai¹¹⁸, kā arī tiek norādīts, ka, samazinoties piedāvājumam, samazinās iespēja izvēlēties kvalitatīvu pakalpojumu.¹¹⁹ EGL norāda, ka veselības aprūpes

¹¹⁶ Lēmuma 7.3. sadaļa.

¹¹⁷ KP 14.06.2022. lēmums Nr. 10 “Par AS “AB CITY” izšķirošas ietekmes iegūšanu pār AS “Olainfarm”, 13. nodaļa.

¹¹⁸ PSKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 5-16.2/1465.

¹¹⁹ BKUS 14.07.2023. vēstule Nr. 02-09-499/2023.

- tirgū negatīva ietekme varētu izpausties, paplašinoties holdinga AS “Repharm” darbībai.¹²⁰
- 260 Daļa no apjautātajām ārstniecības iestādēm norādīja, ka, samazinoties tirgus dalībnieku skaitam laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, var rasties ietekme uz publisko iepirkumu procedūru, iegādājoties laboratoriskos pakalpojumus, kā arī apvienošanās rezultātā, ierobežotas konkurences apstākļos pakalpojumu cenas varētu celties¹²¹.
- 261 KP arī ir saņēmusi viedokļus, ka apvienošanās var ietekmēt valsts apmaksāto pakalpojumu tarifus¹²². Saņemtie viedokļi norāda tirgus dalībnieku bažas, ka tirgū paliekot diviem lieliem spēlētājiem pastāv risks, ka lielākie tirgus dalībnieki var ietekmēt NVD valsts sniegto pakalpojumu tarifu aprēķinus, kas var novest pie cenu kāpuma, kā arī var ietekmēt laboratorisko izmeklējumu kvotu sadali.
- 262 No saņemtajiem viedokļiem KP secina, ka būtiskākie riski, ko saskata veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgus dalībnieki, ir saistīti ar iespējamu konkurences spiediena mazināšanos, kas var ietekmēt pakalpojumu cenas, kā arī to pieejamību.
- 263 KP, izvērtējot Lietuvā esošo informāciju, tajā skaitā sniegto informāciju par apvienošanās dalībnieku tirgus daļām, secina, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū darbojas divi būtiski tirgus dalībnieki: CL un EGL. EGL ir spēcīgs CL konkurents ar būtisku tirgus daļu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu tirgū, bet veselības aprūpes (ārstēšanas) pakalpojumu tirgū katrā Lietuvā konstatētajā ietekmētajā ģeogrāfiskajā tirgū darbojas vairāki konkurenti, tajā skaitā valsts un pašvaldības ārstniecības iestādes. Veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgū apvienošanās rezultātā būtiskas izmaiņas nenotiek, savukārt laboratorisko izmeklējumu tirgū ņemams vērā, ka lielākajām valsts un pašvaldību slimnīcām ir savas laboratorijas laboratorisko izmeklējumu veikšanai.
- 264 KP, veicot iepirkumu¹²³ analīzi, ir secinājusi, ka NMS konkurētspēja attiecīgajā tirgū gadu laikā samazinās un, visticamāk, tā turpinās samazināties, kā arī NMS jau šobrīd nespēj radīt būtisku konkurences spiedienu lielākos iepirkumos. KP var secināt, ka apvienošanās neietekmēs tirgū notiekošos procesus, kas saistīti ar publiskajiem iepirkumiem un, visticamāk, pat gadījumā, ja tirgū turpinātu darboties neatkarīga NMS laboratorija, tā nespētu kavēt EGL un CL tirgus daļu palielināšanos.
- 265 Attiecībā uz riskiem, kas saistīti ar tiešu vai netiešu integrētu uzņēmumu iespēju virzīt pacientus saņemt pakalpojumus savos integrētos uzņēmumos, KP Lietas gaitā ir secinājusi, ka pacientiem ir iespēja brīvi izvēlēties laboratorisko izmeklējumu sniedzēju, kā arī veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju. KP pieļauj, ka vairumā gadījumu patērētājiem, kuriem nepieciešams saņemt laboratoriskos pakalpojumus, šos rezultātus nepieciešams saņemt iespējami īsākā laikā, un gadījumos, kuros nav nepieciešams veikt retāku izmeklējumu, kuru sniedz specializēti pakalpojuma sniedzēji, visticamāk, izvēlēties pakalpojuma sniedzēju, kurš atrodas viņiem tuvāk vai arī saņems minēto pakalpojumu pie laboratorisko izmeklējumu sniedzēja, kurš atrodas vai kuram ir sadarbība ar ārstniecības iestādi, kuru pacients apmeklē.
- 266 Lietas gaitā KP ir secinājusi, ka ģimenes ārstu praksēs vai ārstniecības iestādēs mēdz būt

¹²⁰ EGL 12.07.2023. vēstule Nr. 3.1-7/23.

¹²¹ Piem. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs” 15.08.2023. vēstule Nr. RPNC/10-02/23/8144, 15.08.2023. Nr. SKSS/23/1.3/55, Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Iekšlietu ministrijas poliklīnika” 16.08.2023. vēstule Nr. 1/29/1.3/121, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību JELGAVAS POLIKLĪNIKA” 11.08.2023. vēstule Nr. 1.1-05.2/110, SIA “Dziedniecība” 25.08.2023. Nr. 207, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Kuldīgas slimnīca” 16.08.2023. vēstule Nr. 1.10/494, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “RĒZEKNES SLIMNĪCA” 15.08.2023. vēstule Nr. 2.2-4.1/945, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Zemgales veselības centrs” 17.08.2023. vēstule Nr. 2-5/041-2023, SIA “Rīgas 2. slimnīca” 25.08.2023. vēstule Nr. 1366/2023, u.c.

¹²² Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Aizkraukles slimnīca” 16.08.2023. vēstule Nr. 1-14/16, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Salaspils veselības centrs” 20.08.2023. vēstule Nr. 1-7/71, Ogres rajona slimnīcas 15.08.2023. vēstule Nr. 1-8/183, PSKUS 16.08.2023. vēstule Nr. 5-16.2/1744, Vidzemes slimnīcas 16.08.2023. vēstule Nr. 1.5-812.

¹²³ Lēmuma 142.–155. rindkopa.

konkrētu tirgus dalībnieku laboratorisko pakalpojumu nosūtījumi, un, neskatoties uz to, ka patērētājiem ir brīva izvēle laboratorisko pakalpojumu sniedzēju izvēlē, KP pieļauj, ka nosūtījums, kas sagatavots uz konkrēta pakalpojuma sniedzēja veidlapas, var ietekmēt patērētāja izvēli. KP pieļauj, ka vertikāli integrēta uzņēmuma ārstniecības iestādē, visticamāk, būs pieejami integrētā uzņēmuma laboratorisko izmeklējumu nosūtījuma veidlapas, kas netieši novirza patērētājus pie integrētā laboratorisko pakalpojumu sniedzēja.

- 267 Tomēr, ņemot vērā AS “AB CITY” nelielās tirgus daļas veselības aprūpes (ārstēšanas) tirgū, KP ieskatā, šīs Lietas kontekstā minētais risks nebūtu uzskatāms par būtisku, papildus pēc NVD sniegtās informācijas no 2024. gada Latvijā plānots ieviest vienotu laboratorisko izmeklējumu sistēmu un e-nosūtījumu laboratorisko izmeklējumu veikšanai, kura ieviešana samazinās iespējas tieši vai netieši ietekmēt patērētājus laboratorisko pakalpojumu sniedzēju izvēlē.
- 268 Attiecībā uz KP saņemtajos viedokļos norādītajām bažām, kas saistītas ar apvienotā tirgus dalībnieka iespējām ietekmēt valsts apmaksāto pakalpojumu tarifus un to apmērus, KP Lietas gaitā iegūtā informācija no tirgus dalībniekiem un organizētajām sarunām ar Veselības ministriju un NVD secina, ka izmaiņas laboratorisko pakalpojumu tarifos tiek skatītas, reaģējot uz iesniegumiem par nepieciešamību minētos tarifus paaugstināt. Iegūtā informācija norāda, ka visbiežāk tarifi tiek pārskatīti, balstoties uz valsts un pašvaldību ārstniecības iestāžu un to laboratoriju iesniegumu pamata, kur pašizmaksa pakalpojumu sniegšanai nereti ir augstāka nekā privātiem uzņēmumiem, līdz ar to KP nesaskata pamatu privātajiem tirgus dalībniekiem, tajā skaitā EGL un CL, nepieciešamību šobrīd ietekmēt tarifu apjomu. Papildus tarifu veidošanās principus nosaka valsts politika minētajā nozarē, kur attiecīgi KP nevar paredzēt nākotnes izmaiņas normatīvajos aktos, kas potenciāli varētu ietekmēt tirgus dalībnieku iespēju, kādā veidā izdarīt spiedienu uz tarifu izmaiņām.
- 269 Ņemot vērā iepriekš minēto, KP secina, ka apvienošanās rezultātā būtiski nemainīsies tirgus struktūra vertikāli ietekmētajos tirgos.

9. Laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgus

- 270 Ziņojumā¹²⁴ norādīts, ka CL un NMS nelielos apjomos saņem analīžu veikšanai nepieciešamos materiālus (vienreizlietojamus cimdus un medicīniskās sejas maskas) no CL saistītās sabiedrības AS “RECIPE PLUS”.
- 271 Iepriekš praksē KP ir definējusi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgu¹²⁵, jo laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanai nepieciešams gan speciāls aprīkojums (iekārtas), gan materiāli (piemēram, reaģenti).¹²⁶
- 272 No pieprasījuma puses speciālais aprīkojums un materiāli kā kopums nepieciešams konkrētu laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai un to iegāde tiek veikta no dažādiem piegādātājiem (gan Latvijas, gan ārvalstu). KP pieļauj, ka laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgu iespējams definēt šaurāk, ja tiek izdalīti dažāda veida laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu veidi. Tomēr KP var piekrist Ziņojumā¹²⁷ sniegtajai informācijai, ka vienreizlietojamie cimdi un medicīniskās maskas nav uzskatāmas par tādām precēm, kas būtu tieši saistītas vai nepieciešamas tikai laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanai, un minētie produkti ir plaši izmantojami medicīnas nozarē kopumā, līdz ar to minētie produkti vairāk ir pieskaitāmi pie vispārīgiem medicīnā lietojamiem individuāliem aizsardzības līdzekļiem, jeb produktiem.
- 273 Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka NMS atsevišķi nenodarbojas ar laboratorisko

¹²⁴ Ziņojums, 27. lp.

¹²⁵ KP 07.04.2016. lēmums Nr. 3 “Par AS „POLIKLĪNIKA” un SIA „Centrālā laboratorija” apvienošanu”, 3.2.3. daļa.

¹²⁶ Ziņojums, 27. lp.

¹²⁷ Turpat.

izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādi citiem tirgus dalībniekiem, laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamā aprīkojuma un materiālu piegādes tirgū apvienošanās rezultātā nav paredzama negatīva ietekme, līdz ar to Lietā konkrētā tirgus definīcija ir atstājama atvērta.

VIII POTENCIĀLIE APVIENOŠANĀS IEGUVUMI

274 Iesniedzējs ir norādījis, ka CL un NMS apvienošanās radīs šādus efektivitātes ieguvumus:

- 1) pakalpojuma pieejamība. Iesniedzējs norāda, ka, ja pat neizpildās BUA kritēriji, NMS nākotnē paredzama vairāku laboratoriju un analīžu pieņemšanas punktu slēgšana, darbības optimizācijas nolūkos, slēdzot filiāles, kurās notiek darbība ar zaudējumiem. CL iegūstot izšķirošu ietekmi pār NMS, būtu iespējams saglabāt līdzšinējās iespējas saņemt laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu jau esošajos NMS paraugu pieņemšanas punktos;
- 2) ieguvumi no jaunām iekārtām. Ņemot vērā, ka NMS iekārtas ir divas reizes vecākas nekā CL, Iesniedzējs norāda, ka NMS pacienti nekavējoties iegūs visas tās priekšrocības, kuras jau šobrīd ir CL pacientiem – izmeklējumi veikti uz modernām un precīzākām iekārtām, līdz ar to saņemtie analīžu rezultāti ir uzticamāki un ātrāk saņemami;
- 3) ieguvumi no laboratorijas pilnīgas automatizācijas un datorprogrammu nodrošinājuma. Iesniedzējs norāda, ka apvienošanās rezultātā CL būs iespējams iegādāties pilnīgas laboratorijas automatizācijas līnijas, līdz ar to uzlabojot sniegtā pakalpojuma kvalitāti, samazinot nepieciešamo darbinieku iesaisti un manuālu darbu izmeklējumu veikšanas laikā, nodrošinot maksimāli iespējamo precizitāti un samazinātu iespējamās kļūdas un novirzes, kas saistītas ar cilvēka pieļautām kļūdām, turklāt tiktu būtiski samazināts attiecīgo izmeklējumu veikšanas laiks;
- 4) samazināts kļūdu skaits. Apvienošanās rezultātā NMS pacienti tiešā veidā iegūs no precīzākiem rezultātiem un mazākas kļūdu iespējamības, ņemot vērā to, ka CL ir ieviesusi augstākus standartus, kā arī iekārtas un IT infrastruktūra prasa ievērojami mazāku manuālu cilvēka darbu. Apvienošanās dalībnieki, balstoties uz katra kļūdu skaita reģistrāciju, norāda uz būtiskiem uzlabojumiem pēc apvienošanās;
- 5) paraugu transportēšana. Apvienošanās rezultātā tiks optimizēts NMS paraugu transportēšanas tīkls, samazinot veicamos attālumus un maršruta ilgumus, kā arī nodrošinot biežāku paraugu savākšanu;
- 6) apkalpošanas kvalitāte. Iesniedzējs norāda, ka, ieguldot NMS telpu remontā, darbinieku apmācībās un veicot darbinieku motivāciju, palielināsies NMS pieņemšanas punktu pakalpojuma sniegšanas kvalitāte un samazināsies sūdzību skaits no pacientiem;
- 7) iespējamais izmaksu samazinājums. Apvienošanās rezultātā palielinoties veicamo izmeklējumu apjomam, sagaidāms, ka samazināsies CL darbības izmaksas;
- 8) laboratorijas speciālistu nodrošināšana. Tā kā pastāv laboratorijas speciālistu trūkums, apvienošanās rezultātā apvienotais laboratoriju personāls spēs nodrošināt stabilu un nepārtraukti funkcionējošas laboratorijas darbu, kā arī darbiniekiem tiks nodrošināta vienmērīga slodze, samazinot virsstundas, kuras veidojas aizvietojošos vai saslimušos darbiniekus;
- 9) ieguvumi darbiniekiem. Pēc apvienošanās ieguvēji būtu NMS darbinieki, kuriem tiks nodrošināts atalgojums atbilstoši tirgus situācijai, kā arī citi darbinieku bonusi, kurus piedāvā CL, bet NMS finansiālu iemeslu dēļ nespēj nodrošināt.

275 KP ir izvērtējusi iesniedzēja sniegto informāciju par plānotajiem efektivitātes ieguvumiem un norāda, ka, lai KP varētu ņemt vērā apgalvojumus par efektivitāti, šai efektivitātei ir jāsniedz pakalpojuma ņēmējiem priekšrocības, tai jāattiecas uz konkrēto apvienošanos un tai jābūt pārbaudāmai. Tālāk norādītajiem nosacījumiem ir jāizpildās kumulatīvi:

- 1) ir jāpierāda, ka pacienti apvienošanās rezultātā iegūs tādas priekšrocības kā, piemēram,

cenu pazemināšana vai uzlabota kvalitāte, ko nodrošinātu ietaupījumi un uzlabojumi laboratorisko izmeklējumu pakalpojumu sniegšanā. Tādējādi, piemēram, prognozējot izmaksu samazinājumu, jānorāda, kādā veidā šis ieguvums tiks nodots klientiem;

- 2) ieguvumiem ir jābūt pārbaudāmiem, proti, efektivitātes ieguvumus pēc iespējas būtu jānosaka kvantitatīvi¹²⁸, piemēram, pamatojot kvalitātes uzlabošanas, norādot kļūdu skaita samazinājumu, pakalpojumu sniegšanas ātruma salīdzinājumu u. c.;
- 3) ir jāparāda, ka efektivitāti ir izraisījusi apvienošanās un šos ieguvumus nevar sasniegt līdzīgā apmērā, izmantojot citas alternatīvas. Piemēram, bez apvienošanās nebūtu iespējams iegādāties pilnīgas automatizācijas līniju.

- 276 Izvērtējot minēto informāciju, KP norāda, ka pierādīšanas pienākums par plānotajiem efektivitātes ieguvumiem gulstas uz apvienošanās dalībniekiem. Pamatnostādnēs par horizontālu apvienošanu ir norādīts, ka apvienošanās novērtējumā EK izskata jebkuru pamatotu apgalvojumu par efektivitāti.¹²⁹
- 277 KP secina, ka CL vismaz daļu no minētajiem ieguvumiem var sasniegt arī bez apvienošanās ar NMS, kā arī daļa ieguvumu neatbilst pārbaudāmības kritērijam. Ievērojot minēto, iesniedzēja norādītie ieguvumi kopumā neatbilst Pamatnostādņu par horizontālo apvienošanu prasībām.
- 278 Tajā pašā laikā KP norāda, ka iesniedzēja sniegtā informācija par efektivitātes ieguvumiem ir ņemta vērā, vērtējot to kopsakarā ar informāciju par konkurences apstākļiem, kas radīšies tirgū apvienošanās rezultātā.
- 279 Vērtējot Iesniedzēja sniegto informāciju par efektivitātes ieguvumiem, KP norāda, ka vismaz daļa no tiem ir paredzēti, lai pacientiem un ārstiem nodrošinātu ātrākus un kvalitatīvākus analīžu rezultātus ar inovatīvām un modernām tehnoloģijām.

Ievērojot minēto, KP secina, ka kopumā apvienošanās rezultātā būtiski netiks ietekmēta tirgus struktūra, netiks veicināti koordinētas un nekoordinētas ietekmes riski, kas konkrētajos tirgos varētu izraisīt efektīvas konkurences traucējumus, tādējādi apvienošanās rezultātā neradīšies dominējošais stāvoklis un netiks būtiski samazināta konkurence Lietuvā novērtētajos ietekmētajos konkrētajos tirgos.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta pirmās daļas 2. punktu un 16. panta otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanu, Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "CENTRĀLĀ LABORATORIJA" iegūstot vienpersonisku izšķirošu ietekmi pār NMS Laboratorija SIA.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja p. i.

L. Daugaviete

¹²⁸ Ja nepieciešamie dati nav pieejami, lai varētu veikt precīzu kvantitatīvo analīzi, ir jābūt iespējamam paredzēt skaidri identificējamu pozitīvu ietekmi uz klientiem.

¹²⁹ Pamatnostādnes par horizontālu apvienošanu, 77. punkts.